

“Dövlət suverenliyimizin bərpası Azərbaycan xalqının yaddaşında əbədi qalacaqdır”

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə müraciəti

Əziz həmvətənlər!

2023-cü il arxada qalır. 2023-cü ildə ölkəmizin həyatında bir çox önəmli hadisələr baş vermişdir. Ancaq o hadisələrin arasında dövlət suverenliyimizin bərpası Azərbaycan xalqının yaddaşında əbədi qalacaqdır. 2023-cü ildə birgünlük antiterror əməliyyatı nəticəsində Azərbaycan öz dövlət suverenliyini tam bərpa etmişdir, işğalçı qüvvələrin Azərbaycan ərazisindən çıxarılması təmin edilmişdir, düşmən ordusu məhv edilmiş, düşmənin hərbi texnikası məhv edilmiş və ya qənimət kimi götürülmüşdür. Bu tarixi hadisə münasibətilə bir daha bütün Azərbaycan xalqını ürəkdən təbrik etmək istəyirəm.

2020-ci ildə İkinci Qarabağ müharibəsi başa çatanda bizim bayrağımız Şuşada və azad edilmiş digər ərazilərdə qaldırılanda biz hamımız yaxşı bilirdik ki, işimiz yarımcıq qalıb. Azərbaycan öz dövlət suverenliyini tam bərpa etməli idi və bunu etdi.

Üç il ərzində biz bunu sülh yolu ilə həll etmək istəyirdik. Hesab edirdik ki, Ermənistan rəhbərliyi İkinci Qarabağ müharibəsinin nəticələrini düzgün təhlil edərək özü üçün nəticə çıxaraçaq. Əfsuslar olsun ki, bu, belə olmadı. Üç il ərzində Ermənistan öz üzərinə götürdüyü öhdəlikləri nöinki yerinə yetirmədi, hətta əksinə, bizə qarşı yeni hərbi təxribatlar hazırladı və onları həyata keçirdi. Qanunsuz olaraq torpağımızda məskunlaşmış 15 minlik Ermənistan ordusu Qarabağdan çıxarılmadı. Əksinə, yeni silahlar, sursatlar, hərbi texnika, minalar Qarabağa göndərildi və bizə qarşı mina terroru davam etdirildi.

Təbii ki, biz bu vəziyyətdə barışa bilməzdik. Dəfələrlə Ermənistan rəhbərliyinə və onun arxasında dayanmış Qərbi ölkələrə xəbərdarlıq etmişdik ki, bu vəziyyət davam edə bilməz. Ya separatçı rejim özünü buraxmalıdır, Ermənistan ordusu bizim ərazimizdən çıxarılmalıdır, ya da ki, biz güc tətbiq edərək dövlət suverenliyimizi özümüz bərpa edəcəyik. Əfsuslar olsun ki, bizim sözlümüzdə diqqət yetirilmədi. Sentyabrın 19-da başlamış və cəmi bir gün, ondan da az davam edən antiterror əməliyyatı Azərbaycan Ordusunun tam Zəfəri ilə nəticələnməmişdir. Separatçı rejim çökmüş, bizim qarşımızda diz çökmüş, ağ bayraq qaldırmış, təslim olmuş, torpaqlarımızdan əbədi olaraq çıxarılmış və tarixin zibilxanasına atılmışdır. Bununla Azərbaycanı separatizmin kökü kasıldı və separatizm - bu bəla bizim torpağımızda bir daha baş qaldıra bilməz.

Azərbaycan Ordusu bir daha peşəkərlilik, qəhrəmanlıq, əsgər və zabitlərimiz fədakarlıq göstərmişlər. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin! Onların əziz xatirəsi bizim qəlbimizdə əbədi yaşayacaq. Onu bildirməliyəm ki, şəhidlərimizin qanı yerə qalmadı. Həm Birinci, həm İkinci Qarabağ müharibəsi, həm antiterror əməliyyatı zamanı şəhid olmuş əsgər, zabitlərimizin, müllü şəxslərin, Xocalı qurbanlarının qisası döyüş meydanında alınmışdır.

2023-cü ilin aprel ayında isə biz ərazi bütövlüyümüzü tam bərpa etmişdik. Azərbaycan-Ermənistan sərhədinin Laçın istiqamətində sərhəd-buraxılış məntəqəsi qurulmuş və o gündən bəri Azərbaycanın ərazi bütövlüyü tam bərpa edilmişdir. Azərbaycan xalqı yaxşı xatırlayır ki, dünyada, xüsusilə Qərbi ölkələrində Ermənistanın arxasında dayanana, onlara daim dəstək göstərən ölkələrdə nə qədər hay-küy qaldırılmışdı, bizə qarşı əsassız itti-

hamlar irəli sürülmüşdü. Heç bir ittiham, heç bir təzyiqlik bizim iradəmizə təsir edə bilmədi. Mən o vaxt da demişdim ki, heç kim bizim iradəmizə təsir edə bilməz. Biz haqq yolundayıq, öz sərhədimizi özümüz nəzarətə götürmüşük və heç kimə imkan vermərik ki, bizim torpağımızda at oynatsın. Bu, bizim torpağımızdır, bu torpağın sahibi bizik, nə lazım bilirsən, onu da edəcəyik, beynəlxalq hüquq çərçivəsində, o cümlədən beynəlxalq humanitar hüquq çərçivəsində. O da dərslər olmalıdır, o da dərslər olmalıdır onların arxasında dayanana anti-Azərbaycan qüvvələrə. Ona görə sentyabr ayında keçirilmiş antiterror əməliyyatı labüdi idi və biz bunu keçirdik, bununla da fəxr edirik, qürur hissi keçiririk. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı, dünyada yaşayan hər bir azərbaycanlı haqlı olaraq qürur hissi keçirir.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bu gün böyük tikinti meydanına çevrilmişdir. Biz şəhərlərimizi, kəndlərimizi yenidən qururuq və artıq bu il 5 minə yaxın keçmiş köçkün öz doğma torpaqlarına qayıtmışdır. Bu ilin mart ayında - Novruz bayramı ərəfəsində Talış kəndində bayram sevinci yaşandı, köçkünlər öz doğma evlərinə qayıtmışdılar. Avqust ayında Füzuli şəhəri və Zabux kəndi bayramı içində idi. Bu il Laçın şəhərinə Müstəqillik Gününi qeyd edərkən köçkünlər qayıtmışdır - 28 may tarixində Laçında böyük bayram günü idi. Onan əvvəl, bildiyiniz kimi, Ağalı kəndində köçkünlər məskunlaşmış və beləliklə, beş yaşayış məntəqəsində indi həyat bərpa edilmişdir.

Onu da bildirməliyəm ki, 2024-cü ildə bir neçə yaşayış məntəqəsinə keçmiş köçkünlər, qaçqınlar qayıdacaqlar. Bu müjdəni mən bu gün onlara vermək istəyirəm və bildirmək istəyirəm ki, il ərzində Kərkicahan, Maliböyli, Türşü kəndləri tam bərpa ediləcək, keçmiş köçkünlərin sərəncamına verilecək. Eyni zamanda il ərzində Xocalı və Xankəndi sakinləri də öz evlərinə qayıdacaqlar.

Bundan başqa, bir neçə yaşayış məntəqəsi də keçmiş köçkünləri qəbul etməyə hazır olacaq. Biz - bu torpaqların sahibləri qurub-yaradacaq. Biz qurub-yaradan xalqıq. Ermənilər 30 il ərzində bizim torpaqlarımızı dağıdaraq bütün evləri, tarixi binaları, məscidlərimizi yerlə yeksan etmiş, bizə qarşı

soyqırımını, eyni zamanda urbisid, ekosisid törətmişlər. Bizim çaylarımız zəhərləndi, bizim meşələrimiz qırıldı. Bütün bunları edən Ermənistan dövləti idi. Əfsuslar olsun ki, bu cinayətlərə görə onlar bu günə qədər Qərbdə qınaq obyektinə çevrilmədi.

Bu gün Qərbdə ikili standartlar hökm sürür. Azərbaycan xalqı bunu yaxşı bilir və eyni zamanda yaxşı bilir ki, biz bütün təzyiqlərə, bütün hədə-qorxulara, əsassız ittihamlara baxmayaraq bildiyimizi edəcəyik. Necə ki etmişik, bundan sonra da edəcəyik. Ermənistan rəhbərliyi də bu tarixi dərslərdən nəticə çıxarmalıdır və özünü elə aparmalıdır ki, bizim qəzəbimizə tuş gəlməsin.

Biz bu il iqtisadi sahədə öz siyasətimizi uğurla aparmışıq. Müstəqil iqtisadiyyat bizə imkan verir ki, heç kimdən asılı olmayaraq, heç bir beynəlxalq maliyyə institutundan asılı olmayaraq və asılı deyilik.

Biz ordumuzu böyük dərəcədə gücləndirmişik, həm peşəkərlilik artıdı, yeni silahlı birləşmələr yaradıdı və bu silahlı birləşmələr digər silahlı birləşmələrlə birlikdə antiterror əməliyyatında çox böyük peşəkərlilik göstərmişlər. Yeni silahlar, hərbi texnika alındı, götürüldü, bir çox yeni kontraktlar imzalandı. Onu da bildirməliyəm ki, gələcək il hərbi təyinatlı yerli istehsal böyük dərəcədə artacaq. Gələcək il həm dövlət, həm özəl sektor tərəfindən hərbi təyinatlı məhsulların istehsalına ən azı bir milyard manat sərəmayə qoyulacaq. Beləliklə, biz nöinki özümüzü əsas vasitələrlə təmin edəcəyik, Azərbaycan dünya miqyasında çox ciddi ölkəyə çevriləcək, bizim hərbi təyinatlı məhsulların həcmi və sayı böyük dərəcədə artacaq.

Bizim beynəlxalq nüfuzumuz gündən-gündə artır. Dekabr ayında dünyanın ən böyük beynəlxalq konfransının Azərbaycanı keçirilməsi haqqında bütün dünya ölkələri yekdil qərar qəbul etmişlər - COP29 gələcək il Azərbaycanda keçiriləcək. Bu, bizə dünya ictimaiyyəti tərəfindən göstərilən böyük hörmət və rəğbətdir, eyni zamanda bizim "yaşıl enerji"yə keçidimizə olan böyük qiymətdir. Yaşıl enerji keçidi bizim prioritet məsələmizdir və bu il Azərbaycanda bölgənin ən böyük bərpaolunan elektrik enerjisi stansiyası istifadəyə verilmişdir - 230 meqavat gücündə günəş-elektrik stansiyası artıq

bizim enerji sistemimizə tam inteqrasiya edilmişdir. İmzalanmış kontraktlar və anlaşma memorandumları əsasında yaxın bir neçə il ərzində Azərbaycanda 10 min meqavat bərpaolunan enerji növləri, enerji mənbələri yaradılacaq və bu sahədə də Azərbaycan dünyada liderlər sırasında olacaqdır. Əlbəttə ki, COP29 - iqlim dəyişikliyinə həsr edilmiş bu beynəlxalq konfransın Azərbaycanda keçirilməsi bir daha bu sahədə bizim uğurlarımızı oyanı şəkildə göstərir.

Bu il Azərbaycanda "Həydr Əliyev İli" elan edilmişdir. Ulu Öndərin 100 illiyi ölkə üzrə qeyd edildi. Mən mənim üçün bu əziz gün - atamın doğum gününü Şuşada keçirdim. Şuşanın mərkəzi meydanında Azərbaycan xalqına müraciət edərək öz ürək sözlərini bildirdim və dedim ki, Ulu Öndərin xatirəsinə ən böyük hörmət öləməkdir. Noyabrın 8-də Xankəndinin mərkəzi meydanında Zəfər paradımız Ulu Öndərin xatirəsinə ən böyük hörmətimizin əlamətidir.

Bu gün bütün dünya azərbaycanlıları haqlı olaraq müstəqil Azərbaycanla fəxr edirlər. Bu gün dünya azərbaycanlıları Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Gününi tam yeni bir ovqatla qeyd edirlər. Artıq üç ildir ki, dünya azərbaycanlıları bütün Azərbaycan xalqı kimi ruh yüksəkliyi ilə yaşayırlar, başını dik tutub yaşayırlar, alnaçlıq, üzüağ yaşayırlar.

Tarixi Zəfərimiz - İkinci Qarabağ müharibəsindəki Zəfər, antiterror əməliyyatı, işğalçılardan azad olunmuşumuz, separatçı rejimin çökməsi bütün azərbaycanlıları haqlı olaraq bir araya, bir yumruq halına gətirir. "Dəmir yumruq" bizim Zəfər salnaməmizinin rəmzi idi. Bu gün, eyni zamanda "dəmir yumruq" birliyimizin rəmzidir və Azərbaycan xalqını, bütün dünya azərbaycanlılarını əmin etmək istəyirəm ki, "dəmir yumruq" hər zaman yerində olacaq.

Əziz bacılar və qardaşlar, sizə cansağlığı, uğurlar arzulayıram. Arzu edirəm ki, 2024-cü il də ölkəmiz üçün, xalqımız üçün uğurlu olsun. Bayramınız mübarək olsun!

Mütərəqqi ictimai dəyərlərin təbliği və təşviqi dövlət siyasətimizin prioritet istiqamətlərindən biridir Azərbaycanın pravoslav xristian icmasına

Hörmətli həmvətənlər!

Milad bayramı münasibətilə Azərbaycanın bütün xristian icmasını ürəkdən təbrik edir, hər birinizə ən səmimi arzu və diləklərimi yetirirəm.

Zəngin tolerantlıq ənənələri ilə tanınan Azərbaycanda ayrı-ayrı xalqların və dinlərin mənəbləri yüz illərdir ki, əmin-amanlıq, qarşılıqlı hörmət və etimad şəraitində yaşayırlar. Biz cəmiyyətimizin üstün keyfiyyətlərindən olan etnik-dini müxtəlifliyi dövlətçiliyimizin misilsiz nailiyyəti kimi qiymətləndiririk, ölkəmizdə hökm sürən demokratik birləşməyə mühtətin qorunub saxlanılmasını, humanizmə və dözümlülük prinsiplərinə əsaslanan mütərəqqi ictimai dəyərlərin təbliği və təşviqi dövlət siyasətimizin prioritet istiqamətlərindən biri hesab edirik.

Təqdirəlayiq haldır ki, xristian həmvətənlərimiz nümunəvi dövlət-din münasibətlərini yaratdığı geniş imkanlardan yararlanaraq özünəməxsus adət-ənənələri, dil və mədəniyyəti yaşadırlar, ölkəmizdə həyatı keçirilən böyük quruculuq işlərində, ictimai-siyasi həyatımızın bütün sahələrində digər etiqadların nümayəndələri ilə birlikdə yaxından iştirak edirlər.

Əziz həmvətənlər! Milad bayramı yeniliyi, paklığı, mərhəmət və xeyirxahlıq kimi ulyi hissləri özündə təcəssüm etdirir. Bu əziz gün münasibətilə bir daha hamınıza bayram təbriklərimi yetirir, ailələrinizə səadət, sülflərinizə bol ruzi-bərəkət arzulayıram. Bayramınız mübarək olsun!

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 5 yanvar 2024-cü il

Azərbaycan COP29 çərçivəsində Yaponiya ilə birgə işbirliyinə hazırdır

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Yaponiyanın ölkəmizdə yeni təyin olunmuş səfirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 7-də Yaponiyanın ölkəmizdə yeni təyin olunmuş səfir Katsuya Vatanabenin etimadnaməsini qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, səfir etimadnaməsini Prezident İlham Əliyevə təqdim etdi. Sonra dövlətimizin başçısı səfirə söhbət etdi.

Azərbaycan ilə Lüksemburq arasında əlaqələr həm də Avropa İttifaqı çərçivəsində əməkdaşlıq baxımından önəmlidir

Prezident İlham Əliyev Lüksemburqun Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 7-də Lüksemburq Böyük Hersoqluğunun ölkəmizdə yeni təyin olunmuş səfiri Alain de Muysenin etimadnaməsini qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, səfir etimadnaməsini Prezident İlham Əliyevə təqdim etdi. Sonra dövlətimizin başçısı səfirə söhbət etdi.

Birinci vitse-prezidentin paylaşımı

Milad bayramı münasibətilə Azərbaycanın xristian icmasını səmimi-qəlbədən təbrik edir, bütün həmvətənlərimizə möhkəm cansağlığı və xoşbəxtlik arzulayıram!

Mehriban Əliyeva
Azərbaycan Respublikasının
Birinci vitse-prezidenti

Kuba Respublikasının Prezidenti Zati-aliləri cənab Migel Dias-Kanel Bermudesa

Hörmətli cənab Prezident!
Kuba Respublikasının milli bayramı - Azadlıq Günü münasibətilə Sizi və Sizin simanızda bütün xalqınızı öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ürəkdən təbrik edirəm.
Biz Azərbaycan-Kuba ənənəvi dostluq münasibətlərinin hərtərəfli inkişafına xüsusi əhəmiyyət veririk. İnanırıq ki, xalqlarımızın mənafelərinə uyğun olaraq dövlətlərarası əlaqələrimizin möhkəmləndirilməsi, həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli müstəvidə əməkdaşlığımızın daha da genişləndirilməsi istiqamətində birgə səylərimizi bundan sonra da uğurla davam etdirəcəyik.
Bu xoş fürsətdən istifadə edərək Yeni, 2024-cü il münasibətilə də Sizə ən səmimi təbriklərimi çatdırır, dost Kuba xalqına daim əmin-amanlıq və rifah diləyirəm.
Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 29 dekabr 2023-cü il

M.B.Babayevin Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29), Kioto Protokolunun Tərəflər Görüşünün 19-cu sessiyasının və Paris Sazişinin Tərəflər Görüşünün 6-cı sessiyasının Prezidenti müəyyən edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası ətraf mühitin qorunmasına, iqlim dəyişmələrinin qarşısının alınmasına xüsusi əhəmiyyət verir.
Azərbaycanın 2030-cu ilədək sosial-iqtisadi inkişafa dair milli prioritetlərindən birinin "Təmiz ətraf mühit və yaşıl artım ölkəsi" kimi müəyyən edilməsi, işğaldan azad edilmiş ərazilərin və Naxçıvan Muxtar Respublikasının "yaşıl enerji" zonası elan olunması, 2024-cü ilin "Yaşıl dünya namına həmrəylik ili" elan edilməsi bu sahədə aparılan məqsədyönlü və ardıcıl dövlət siyasətinin təzahürüdür.
İqlim dəyişmələrinin qarşısının alınması sahəsində Azərbaycanın həyata keçirdiyi fəaliyyət beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Məhz bu səbəbdən, iştirakçıların sayına və səviyyəsinə, müzakirəyə çıxarılan məsələlərin aktuallığına görə dünyada ən mötəbər tədbirlərdən biri hesab edilən Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) dünya ölkələrinin yekdil qərarı ilə 2024-cü ildə Azərbaycanda keçiriləcəkdir.
Azərbaycan beynəlxalq ictimaiyyətinə ona böyük hörmət və etimadın göstəricisi olan bu nüfuzlu sessiyanın yüksək səviyyəyə təşkil edilməsi, ölkəmiz və bəşəriyyət üçün uğurlu nəticələrlə yekunlaşması naminə bütün zəruri tədbirləri görəcəkdir.
Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, habelə formalaşmış beynəlxalq təcrübəni nəzərə alaraq **qərara alıram**:

- Muxtar Bahadır oğlu Babayev Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29), Kioto Protokolunun Tərəflər Görüşünün 19-cu sessiyasının və Paris Sazişinin Tərəflər Görüşünün 6-cı sessiyasının Prezidenti müəyyən edilsin.
- Müəyyən edilmiş Prezidentə (President-Designate) Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29), Kioto Protokolunun Tərəflər Görüşünün 19-cu sessiyasına və Paris Sazişinin Tərəflər Görüşünün 6-cı sessiyasına hazırlıq işlərinin aparılması və sədrliyin həyata keçirilməsi üçün məsul nümayəndələrdən ibarət heyətin formalaşdırılması səlahiyyəti verilsin.
- Bu Sərəncam imzalandığı gündən qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 dekabr 2023-cü il

M.Q.Qurbanlının 2-ci dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:
Azərbaycan Respublikasının ictimai-siyasi həyatında səmərəli fəaliyyətinə görə Mübariz Qəhrəman oğlu Qurbanlı 2-ci dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni ilə təltif edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 7 yanvar 2024-cü il

Azərbaycan COP29 çərçivəsində Yaponiya ilə birgə işbirliyinə hazırdır

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Yaponiyanın ölkəmizdə yeni təyin olunmuş səfirini qəbul edib

Əvvəli 1-ci sahə.

Səfir Katsuya Vatanabe Yaponiyanın İmperatoru Əlahəzrət Naruhitonun Yaponiya-Azərbaycan əlaqələrinin daha da inkişaf etdirilməsi ilə bağlı arzusunun dövlətimizin başçısına çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev minnətdarlığını bildirərək, onun da xoş arzularını Yaponiyanın İmperatoruna çatdırmağı xahiş etdi.

Dövlətimizin başçısı ölkələrimiz arasında dostluq münasibətlərinin 30 ildən artıqdır ki, müxtəlif sahələrdə əhatə etdiyi vurğulayaraq bütün istiqamətlərdə yaxşı nəticələrin əldə olunduğunu bildirdi, qarşıda gələnlərdə əməkdaşlığımızın daha da genişləndirilməsi üçün yaxşı imkanların mövcudluğunu diqqətə çatdırdı.

dı. Prezident İlham Əliyev ənənəvi sahələrdən başqa əməkdaşlığın yeni istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsinin zərurətini qeyd etdi. Dövlət başçısı səfirin fəaliyyətində uğurlar arzuladı.

Azərbaycan Prezidenti ilə görüşdən böyük şərəf hissi

duyduğunu deyən Katsuya Vatanabe xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildirdi. O, ölkələrimiz arasında dostluq və xoş münasibətlərin mövcud olmasında dövlətimizin başçısının rolunu xüsusi qeyd etdi.

Səfir COP29-un bu il Azərbaycanda keçirilməsi

ilə bağlı qəbul edilmiş qərar münasibətilə Prezident İlham Əliyevə təbriklərini çatdırdı.

Dövlət başçısı təbriklərə görə minnətdarlığını bildirdi və qeyd etdi ki, "yaşıl iqtisadiyyat"a keçid, yüksək texnologiyaların inkişaf etdirilməsi

Azərbaycanın prioritet istiqamətlərindən biridir. Prezident İlham Əliyev vurğuladı ki, Azərbaycan COP29 çərçivəsində Yaponiya ilə birgə işbirliyinə hazırdır.

Katsuya Vatanabe öz növbəsində qeyd etdi ki, ölkəsi, yaşıl cəmiyyətin qurulması,

yüksək texnologiyalar əsasında inkişafa mühüm əhəmiyyət verir və bu sahədə də ölkələrimiz arasında əməkdaşlıq üçün böyük imkanlar var. Səfir Azərbaycan-Yaponiya əlaqələrinin inkişafı üçün səylərini əsirgəməyəcəyini dedi.

Azərbaycan ilə Lüksemburq arasında əlaqələr həm də Avropa İttifaqı çərçivəsində əməkdaşlıq baxımından önəmlidir

Prezident İlham Əliyev Lüksemburqun Azərbaycanda yeni təyin olunmuş səfirini qəbul edib

Əvvəli 1-ci sahə.

Səfir Alain de Muyser Lüksemburqun Azərbaycanda akkreditə edilən ilk səfiri olmasından məmnunluğunu bildirərək, bu təyinatın və səfir kimi fəaliyyətinin ölkələrimiz arasında siyasi və iqtisadi əlaqələrin inkişafına, eyni zamanda, insanlar arasında təmasların artmasına xidmət göstərəcəyini qeyd etdi.

Prezident İlham Əliyev Lüksemburq Böyük Hersoqluğunun səfirinin Azərbaycanda akkreditə olunması əlaqələrimizin yaxşı göstəricisi kimi dəyərləndirdi. Dövlətimizin başçısı Azərbaycan ilə Lüksemburq arasında əlaqələrin həm də Avropa İttifaqı çərçivəsində əməkdaşlıq baxımından önəmli qeyd etdi. Prezident İlham Əliyev əməkdaşlığın inkişafı

üçün səylərin fəallaşdırılmasının zərurətini bildirdi. Alain de Muyserin səfir kimi əlaqələrimizin genişləndirilməsi işinə töhfə verəcəyinə ümidvarlığını ifadə edən Azərbaycan Prezidenti ona fəaliyyətində uğurlar arzuladı.

Söhbət zamanı ölkələrimiz arasında qarşılıqlı surətdə məlumatlandırmanın və iqtisadi təmasların artırılmasının vacibliyini qeyd olundu.

Səfir COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi barədə qə-

bul edilmiş qərarla bağlı təbriklərini dövlətimizin başçısına çatdırdı. Prezident İlham Əliyev təbriklərə görə minnətdarlığını bildirdi.

"Yaşıl enerji"yə keçid, yüksək və kosmik texnologiyalar

sahələrində Lüksemburqun zəngin təcrübəyə malik olduğunu deyən səfir bu sahədə də əməkdaşlıq üçün böyük imkanların olduğunu qeyd etdi. O, Lüksemburqun əsas daşıma şirkəti olan "Cargolux" ilə

Azərbaycanın uğurlu əməkdaşlıq etdiyini vurğuladı. Söhbət zamanı ölkələrimiz arasında bank, maliyyə, nəqliyyat və digər sahələrdə əməkdaşlıq imkanlarına dair fikir mübadiləsi aparıldı.

Peru Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini daim dəstəkləyib

Perunun ölkəmizdə yeni təyin olunmuş səfiri etimadnaməsini Azərbaycan Prezidentinə təqdim edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 7-də Peru Respublikasının ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Sezar Augusto de las Kasas Diasın etimadnaməsini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səfir etimadnaməsini Prezident İlham Əliyevə təqdim etdi.

Sonra dövlətimizin başçısı səfirlə söhbət etdi. Sezar Augusto de las Kasas Dias Peru Prezidentinin salamlarını dövlət başçısına çatdırdı.

Səfir ölkəsinin dövlətlərin ərazi bütövlüyü və suverenliyi prinsiplərinə daim sadiq olduğunu və buna xüsusi əhəmiyyət verdiyini qeyd etdi, bu xüsusda Perunun Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini daim dəstəklədiyini diqqətə çatdırdı.

Dövlət başçısı salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Peru Prezidentinə çatdırmağı xahiş etdi.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın da dövlətlərin ərazi bütövlüyü və suverenliyi prinsiplərinə daim böyük əhəmiyyət verdiyini, ölkələrimizin Qoşulmama Hərəkatı və digər beynəlxalq təsisatlar çərçivəsində əməkdaşlıq etdiyini məmnunluqla vurğuladı.

Beynəlxalq hüququn prinsiplərinin, eyni zamanda Qoşulmama Hərəkatının əsas prinsipləri olduğunu vurğuladı. Azərbaycan Prezidenti həmçinin digər beynəlxalq təşkilatlarda, xüsusilə BMT-də beynəlxalq hüququn fundamental prinsiplərinin

mühüm beynəlxalq institutun önəminin, eyni zamanda Qoşulmama Hərəkatının daha da artırılması istiqamətində birgə səylər göstərəcəyinə ümidvarlığını bildirdi. Azərbaycan Prezidenti həmçinin digər beynəlxalq təşkilatlarda, xüsusilə BMT-də beynəlxalq hüququn fundamental prinsiplərinin

höküm sürməsi istiqamətində birgə fəaliyyətlərinin davam etdirilməsinə də zərurətini qeyd etdi.

BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrinə baxmayaraq, ölkəmizin 30 ildən çox idi Ermənistan tərəfindən sərhədlərinin pozul-

duğunu və torpaqların işğal olduğunu deyən dövlət başçısı Azərbaycanın beynəlxalq hüquqa, o cümlədən beynəlxalq humanitar hüquqa uyğun olaraq gücdən istifadə edərək ədalətli özünü bərpa etdiyini vurğuladı.

Prezident İlham Əliyev səfiri fəaliyyətində uğurlar arzuladı.

Xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildiren səfir xüsusilə Azərbaycanın enerji sahəsində uğurları nəzərə alınaraq bu sahədə əlaqələrimizin inkişafı üçün yaxşı potensialın olduğunu vurğuladı.

Səfir ölkəsinin arxeologiya və mədəniyyət abidələrinin qorunması sahəsində təcrübəyə malik olduğunu deyərək, bu istiqamətdə də əməkdaşlıq imkanlarının mövcudluğunu qeyd etdi.

Söhbət zamanı Azərbaycan ilə Peru arasında ticarət dövryyəsinin artırılmasının, iqtisadi münasibətlərin fəallaşdırılmasının vacibliyini qeyd etdi, bu xüsusda iki ölkənin biznes dairələri arasında əlaqələrin yaradılmasının zərurətini bildirdi.

Görüşdə sərmayə qoyuluşu və qarşılıqlı maraq doğuran investisiya layihələrinin müəyyən edilməsinə, bu xüsusda ölkələrimizin nümayəndə heyətlərinin qarşılıqlı səfərlərinə dair fikir mübadiləsi aparıldı.

Sülh sazişinin imzalanması üçün tarixi şans var

Danışqlar birbaşa Bakı ilə İrəvan arasında aparılır

Ermənistanla Azərbaycan arasında 30 il davam edən keçmiş Qarabağ münaqişəsinə son qoyulsa da, hələ də tərəflər arasında sülh müqaviləsinin imzalanmaması regionda sabitliyin təmin olunmasına rəvac vermir. Bunun da yeganə səbəbi cəmi 44 günə Azərbaycan qarşısında diz çöküb savaşı dayandırılmasını xahiş edən Ermənistanın cəfəng iddiaları, bəhanələri və təxribatlarıdır.

Münasibətlərin normalaşdırılması, sülhə doğru bir addım daha irəliləmək üçün Prezident İlham Əliyev rəsmi və qeyri-rəsmi şəkildə görüşlərə razılıq verərək Ermənistanla sülhə yaxındır. İrəvanın isə ona verilən son şansları maksimum dəyərləndirməkdən başqa çarəsi yoxdur.

Azərbaycan sülhün tərəfdarıdır

Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev Almanyanın "Berliner Zeitung" qəzetinə müsahibəsində deyib ki, 2020-ci ildə İkinci Qarabağ müharibəsi başa çatdıqdan sonra möhür Azərbaycan beynəlxalq hüququn hamılıqla tanınmış normalarına uyğun olaraq suverenlik və ərazi bütövlüyünə qarşılıqlı hörmət olunması, bir-birinə qarşı ərazi iddialarının olmamasının qarşılıqlı təsdiq edilməsi və diplomatik münasibətlərin qurulmasını ehtiva edən beş əsas prinsipi təqdim etməklə Ermənistanla sülh danışıqlarının təşəbbüskarı kimi çıxış edib.

Hikmət Hacıyev bildirib ki, Azərbaycan regionda çoxdan gözlənilən sülhün əldə olunması üçün Ermənistanla müxtəlif məkanlarda xoşniyyətli danışıqlar aparır: "Biz həqiqətən də sülh sazişinin imzalanması üçün tarixi şansın olduğunu inanırıq və bu fürsəti əldən verməməliyik. Sülh sazişinin mətni ilə bağlı əhəmiyyətli irəliləyiş əldə olunub, ancaq hələ də həllini gözləyən bir neçə məsələ mövcuddur. Son vaxtlar hər iki ölkə müsbət gündəmi ilə dünyanı təəccübləndirməyi bacarıb. Mən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası və Ermənistan Respublikası Baş nazirinin Aparatının dekabrın 7-də yaydığı mühüm birgə açıqlamaya istinad edirəm. Bunun nəticəsində mübadilə sazişi çərçivəsində 34 hərbi qoruyucu şəxslə azad edilib. Bundan başqa, Azərbaycan Ermənistanın Şərqi Avropa Qrupundan COP-un Büro üzvlüyünə namizədliyini, Ermənistan isə Azərbaycanın COP29-a evsahibliyi etmək üçün namizədliyini dəstəkləyib. Bu, Azərbaycan və Ermənistanın vasiyyətli olmadan birbaşa ikitərəfli danışıqlar aparmağa qadir olduğunu göstərir".

Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi onu da əlavə edib ki, ötən il sentyabrın 19-20-də keçirilən antiterror tədbirlərindən və Azərbaycanın suverenliyinin tam bərpasından sonra Azərbaycanla Ermənistan arasında gərginliyin əsas mənbəyi olan Qarabağ məsələsi gündəmdən tamamilə çıxarılıb. Qeyd edib ki, hazırda sülh sazişinin bağlanması ciddi maneə görmürük. İndi iki ölkə arasında son 30 ilin ən sakit günlərinin müşahidə edirik. Hər iki ordu öz kazarmalarına qayıtdığı gündən hətta atışma da baş verməyib. Bu yaxınlarda Azərbaycan Prezidenti ilə Ermənistanın baş naziri arasında Sankt-Peterburqda baş tutan qeyri-rəsmi görüş də müsbət nəticəyə gətirib. Amma konkret tarix barədə danışmaq bir qədər çətin, çünki prosesi yekunlaşdırmaq üçün Ermənistan və Azərbaycan arasında hələ də əlavə danışıqlara ehtiyac var. Düzünü desəm, mən düşünürəm ki, hər hansı vaxt qrafiki qoyub, məhdud zaman çərçivəsində işləmək düzgün olardı.

Sülh sazişi sərhədin delimitasiyasından asılı olmalıdır

"Hər iki ölkə sərhədin demarkasiyası və Zəngəzur dəhlizinin yekun həlli olmadan sülh sazişi bağlamağa

hazırdır" sualına cavabında Hikmət Hacıyev deyib ki, sərhədin delimitasiyası texniki və vaxt aparan uzun prosesdir, sülh sazişi isə çətin deyil və sadəcə olaraq, dövlətlər arasında münasibətlərdə beynəlxalq hüquq normala və prinsiplərinin qarşılıqlı şəkildə qəbul olunmasına əsaslanır. Sülh sazişi sərhədin delimitasiyasından asılı olmalıdır.

Hikmət Hacıyev qeyd edib ki, sülh sazişi ilə sərhədin delimitasiyası və demarkasiyası barədə danışıqlar paralel getsə də, bunlar iki fərqli formada aparılır. İndiyədək hər iki ölkənin delimitasiya üzrə komissiyaları prosesin əsaslarını müzakirə etmək üçün beş dəfə görüş keçirib. Sonuncu görüş ötən ilin noyabrında Azərbaycan-Ermənistan sərhədində baş tutub. Bu görüş zamanı tərəflər Ermənistan və Azərbaycan arasında dövlət sərhədinin demarkasiyası və sərhəd təhlükəsizliyi məsələləri üzrə komissiyaların birgə fəaliyyəti haqqında Əsasnamə layihəsinə dair razılıqları işinə başlanılması və komissiyaların arasında görüşlərin intensivləşdirilməsi barədə razılığa gəliblər. Azərbaycan bu razılıqnaməni də müsbət əlamət kimi qiymətləndirir, ən azı ona görə ki, bu, ikitərəfli formada əldə olunub.

Prezidentin köməkçisi onu da vurğulayıb ki, Azərbaycanın Naxçıvan regionu 30 ildir blokadadadır. 2020-ci il 10 noyabr tarixli üçtərəfli Bəyanatda Ermənistan vətəndaşları, nəqliyyat vasitələrinin və yüklərin hər iki istiqamətdə maneəsiz hərəkətini təşkil etmək məqsədilə Azərbaycanın qərb rayonları ilə onun Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında nəqliyyat əlaqələrinin təhlükəsizliyinə zəmanət vermək barədə öhdəlik götürüb. Prezident İlham Əliyev bu öhdəliyi istinad edərək bildirib ki, Azərbaycan Naxçıvanla lazımı əlaqənin yaradılmasında maraqlıdır, ancaq Ermənistan öhdəlik götürməsinə baxmayaraq, artıq üç ildir ki, bu prosesə mane olur. Ona görə də Azərbaycan artıq İrəvanı onun ərazisindən keçən alternativ marşrut barədə razılığa gəlib: "Biz Ermənistan tərəfinin öz öhdəliyini yerinə yetirməyə hazır olmasını və kommunikasiya marşrutlarımızı şəxsləndirmək üçün hər fürsətdən istifadə etməsinə gözləmək niyyətimizdir deyirik".

Bu məsələ Ermənistan, Azərbaycan və Rusiya arasında imzalanmış Bəyanatın 9-cu maddəsində öz əksini tapıb - Ermənistan Respublikası vətəndaşların, nəqliyyat vasitələrinin və yüklərin hər iki istiqamətdə maneəsiz hərəkətini təşkil etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının qərb rayonları və Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında nəqliyyat əlaqələrinin təhlükəsizliyinə zəmanət verir.

Müxtəlif "Azərbaycan bu mədəniyyət belə sərhədir ki, Ermənistan görmür və sərhəd nəzarətindən imtina edəcək?" sualına cavab olaraq Hikmət Hacıyev qeyd edib ki, möhür bəna görə də sonəddə sənədlərin və yüklərin "maneəsiz hərəkəti" ifadəsi işlənir. Bu, Ermənistanın imzaladığı öhdəlikdir. Bununla belə, bir məsələyə aydınlıq gətirmək lazımdır ki, biz malların gömrük və sərhəd nəzarətindən yalnız Azərbaycanın əsas hissəsindən Naxçıvan Muxtar Respublikasına daşdığı zaman azad edilməsini gözləyirik. Ancaq mallar Azərbaycanın üçüncü ölkəyə daşındıqda, təbii ki, təbii olunan gömrük və sərhəd nəzarəti Ermənistan tərəfindən təmin olunacaq.

Prezidentin köməkçisi qeyd edib ki, ortada danılmaz konkret faktlar var. Əvvəla, Ermənistan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Şərtləri və Avrasiya İqtisadi Birliyinin

üzvüdür. İkincisi, Ermənistanın sərhədlərini Rusiya Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin sərhəd xidmətinin qoşunları qoruyur. Üçüncüsü, Bəyanatda xüsusi olaraq Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin qüvvələrinə istinad edilir. Amma burada monim vəziyyət bölgədə sərhəd qoşunlarının müdafiəçisi kimi danışmaq deyil. Bizim narahatlığımız ondan ibarətdir ki, biz Azərbaycan yüklərini və sənədlərini Ermənistanın hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərinə buraxa bilmərik. Bizim narahatlığımızın zəruri normala və prinsiplərinin qarşılıqlı şəkildə qəbul olunmasına əsaslanır. Sülh sazişi sərhədin delimitasiyasından asılı olmalıdır.

İşğal səbəbindən Ermənistan əsas enerji və kommunikasiya layihələrindən kənar qalıb

"Ermənistanın ucqar cənubundan keçən nəqliyyat əlaqəsi" dedikdə Ermənistan-İran sərhədi boyunca köhnə sovet marşrutunu, yoxsa daha şimalda yerləşən dəhlizi nəzərdə tuturuşunuz?" sualına cavabında isə Hikmət Hacıyev qeyd edib ki, sovet dövründə və hətta ölkələrimizin müstəqilliyinin ilk illərində istismarda olan dəmir yolu ilə keçməli olan ən qısa marşrutu nəzərdə tuturuq, bu marşrutu sonuncu yük qatarı 1992-ci ildə keçib. Ermənistan bu dəmir yolu əlaqəsini bərpa etməkdə maraqlı olduğunu desə də, onlar paralel magistralın tikintisinə qarşı çıxırlar və bunun əvəzində Azərbaycana uzun, əlverişsiz və həvə şərətindən asılı olan şimal marşrutunu təklif edirlər. Bu, bir daha Ermənistanın nəqliyyat əlaqələrini açmaq istəmədiyini nümayiş etdirir.

Hikmət Hacıyev vurğulayıb ki, Ermənistan ərazisi ilə daşınmaları nə Ermənistanın suverenliyinə, nə də Ermənistan-İran əlaqələrinə təhlükə kimi görmürük: "Çünki Azərbaycanca Naxçıvan - Ermənistanın ucqar cənubundan keçən nəqliyyat əlaqəsi Ermənistanla İran arasında olan ticarət yoluna təsir etməyəcək. İki marşrut bir-birinə mane olmandan kəşifdir. Əgər siyasi iradə mövcuddursa, məqbul üsullar tapmaq həmişə mümkündür. "Dəhliz" termini Ermənistanı qorxutmamalıdır, çünki bu, nəqliyyat marşrutları kontekstində geniş istifadə olunur. Bu nəqliyyat əlaqəsi Ermənistanla İran sərhədindən məhrum etməyəcək. Bu marşrut Ermənistanı iki hissəyə də bölməyəcək. Təəssüflər olsun ki, bununla bağlı xüsusən də bəzi Qərb mediasında ölkəmizə qarşı geniş şərhləndirən kampaniyasının aparıldığını görürük".

Nikol Paşinyanın Ermənistan ərazisində Azərbaycanla Naxçıvan və ya Türkiyə arasında bir neçə şərq-qərb əlaqəsinin yaradılması təklifi ilə çıxış etməsinin Bakının bununla bağlı mövqeyinə də toxunan Prezidentin köməkçisi vurğulayıb ki, Azərbaycanın beynəlxalq hüquqla tanınan əraziləri - Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun Ermənistan tərəfindən qeyri-qanuni işğalı səbəbindən Ermənistan regionumuzun əsas enerji və kommunikasiya layihələrindən kənar qalıb. Ermənistan uzun illər özünü təcrid vəziyyətində saxlayıb. Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılması prosesi çərçivəsində regional kommunikasiyaların açılması üçün müxtəlif layihələr də müzakirə oluna bilər. Ermənistan ərazisindən Naxçıvana nəqliyyat xəttinin istifadəsi Ermənistanın Orta dəhliz layihəsinə daxil edilməsində mühüm rol oynayacaq. Ancaq Ermənistan nəhayət ki, nə istədiyini aydın şəkildə bəyan etməlidir.

Azərbaycan heç vaxt mülki əhalini hədəfə almayıb

Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞ PA) Azərbaycanı Qa-

raqın etnik erməni əhalisinin geri qayıtması üçün "etiraz mühtiri və maddi şərait yaratmağa", o cümlədən onların həvəsləndirməsi və imkanlar yaradılması istiqamətində addımlar atmağa çağırması ilə bağlı məsələyə də toxunan Hikmət Hacıyev vurğulayıb ki, Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində Ermənistan silahlı qüvvələrinə qarşı həyata keçirdiyi 23 saatlıq antiterror tədbirlərindən dərhal sonra ölkəmiz Qarabağın erməni sakinlərinin Azərbaycan dövlətinə reintegrasiyası üçün portal yaradıb. Bu barədə Azərbaycan Prezidentinin Administrasiyasının mətbuatı yaydığı məlumatda bildirilib və həmçinin bu məsələ regional mediada geniş yer alıb. Azərbaycan qürur hissi ilə qeyd edir ki, BMT-nin üç missiyası və Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsi (BQXK) tərəfindən öz təsdiqini tapdığı kimi ildırım sürətli antiterror tədbirləri zamanı və ondan sonrakı dövrdə mülki şəxslərə qarşı zorakılıq halları qeydə alınmayıb. Azərbaycan hərbi əməliyyatların dinc əhaliyə zərər vurmaldan necə aparılmalı olduğunu bütün dünyaya nümayiş etdirib. Başqa sözlə desək, dinc əhalinin olduğu yerdə qətlə üçün hər cür şərait yaradılmışdı. Buna baxmayaraq, erməni sakinlərin əksəriyyəti Qarabağı tərk etmək qərarına gəldilər. Sadəcə olaraq, onlar Azərbaycan bayrağı və vətəndaşlığı altında yaşamaq istəmir və bu, onların bölgəni tərk etməkdə barədə qərar vermələrinə səbəb olub, əsasən azərbaycanlılara qarşı etnik nifrətə görə.

Eyni zamanda Ermənistanın etnik təmizləmə siyasəti nəticəsində Ermənistandakı kompakt şəkildə yaşadıqları məskənlərindən kütləvi şəkildə qovulmuş yüz minlərlə azərbaycanlın geri qayıtmaq hüququnu rədd etməsi narahat edici məqamdır. Ermənistanın baş naziri onları "Ermənistanın milli təhlükəsizliyinə təhdid" adlandırır ki, bu da tamamilə qəbul edilməzdir. Bir tərəfdən "sülh dövrü" elan etmək, digər tərəfdən də öz tarixi vətənlərinə qayıdıb yaşamaq istəyən azərbaycanlı qaçqınları "ölkənin milli təhlükəsizliyinə təhdid" adlandırmaq olmaz.

Ermənistandan qovulmuş azərbaycanlı qaçqınları təmsil edən Qərbi Azərbaycan İcması hər zaman Ermənistanın suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə tam hörmətlə yanaşdığını vurğulayıb. Onların məqsədləri, sadəcə olaraq, Ermənistandakı qaçqınların torpaqlarına sülh yolu ilə qayıtmaqdır.

Məkan Azərbaycan üçün önəmli deyil, ən əsası nəticədir

"Sizin təcrübənizdə hansı format daha effektivdir: Azərbaycan-Ermənistan danışıqları, qonşu İran, Rusiya və Türkiyə ilə 3+3 formatı, yoxsa Qərbin iştirakı ilə danışıqlar, istər ABŞ, istərsə də Al olsun?" sualına cavab olaraq Hikmət Hacıyev qeyd edib ki, hər bir formatın öz üstünlükləri var və onların effektivliyini müqayisə etmək düzgün olmazdı: "Müxtəlif mərhələlərdə müxtəlif formatlar bizə irəli gətirməyə imkan verir və biz iştirak edən bütün vasitəçilərə minnətdər. Məkan bizim üçün önəmli deyil, ən əsası nəticədir. Biz nəticəyə yönümlü danışıqların tərəfdarıyıq. Prinsipcə, biz somimi vəsiyyətçiliyin əleyhinə deyilik, lakin birbaşa danışıqlara üstünlük veririk. Bu gün sülh sazişinin mətni üzərində iş birbaşa olaraq Bakı ilə İrəvan arasında aparılır".

Beləliklə, İrəvanın təcrid vəziyyətə qalaraq inkişaf etməsi mümkün deyil və ötən zaman bunu çox aydın göstərib. Prezident İlham Əliyev isə seçim üçün Ermənistanın siyasi rəhbərliyinə sülh müqaviləsinin imzalanması üçün şanslar verir. Zaman ötdükcə görünür ki, Paşinyan hakimiyyətinin sülh sazişinə "hə" deməkdən başqa variantı yoxdur.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Azərbaycan xalqını Yeni il münasibətilə təbrik edib

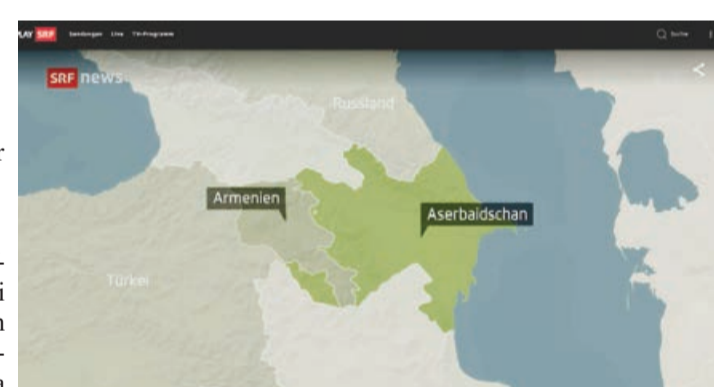
Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva Azərbaycan xalqını Yeni il münasibətilə təbrik edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Leyla Əliyevanın sosial şəbəkə hesabında etdiyi paylaşımında deyilir: "Yeni iliniz mübarək! Sizə cəsarətinizi, xoşbəxtlik və bol sevgi arzu edirəm! Allah hamınıza qorusun! Çox sağ olun!".

İsveçrə Teleradiosunda "Cənubi Qafqazda tezliklə sülh olacaqmı?" sərlövhəli reportaj yayımlanıb

İsveçrə Teleradiosunun (SRF) əsas xəbər buraxılışında Azərbaycan və Ermənistan arasında aparılan sülh danışıqları və yaxın gələcəkdə regionda əmin-amanlığın tam bərpə edilə biləcəyinə dair geniş reportaj yayımlanıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Cənubi Qafqazda tezliklə sülh olacaqmı?" sərlövhəli reportajda 30 il davam etmiş münaqişədən sonra 2024-cü ildə Cənubi Qafqazda sülhün və əmin-amanlığın bərpa olunmasına ümidlə baxıldığı vurğulanıb.

Bildirilib ki, ötən ilin sentyabrında Azərbaycanın Qarabağda suverenliyini tam bərpa etməsindən sonra Azərbaycan və Ermənistan arasında aparılan danışıqlarda aşkar şəkildə yaxınlaşma müşahidə olunur. Reportajın əvvəlində böyük tikinti meydançasını xatırladan Füzuli şəhərindən bəhs olunub. Qeyd edilib ki, işğal dövründə xarabalığa çevrilmiş Füzulidə bu gün həyat yenidən qaynaqlanmaqdadır. Birinci Qarabağ müharibəsi zamanı Füzulini işğal edən və bütün azərbaycanlıları dadda-baba torpaqlarından qovan Ermənistan üç il əvvəl baş vermiş və böyük itkilərə bəzi müharibə nəticəsində bu ərazilərdən geri çəkilməli oldu.

Reportajda azad olunan ərazilərdə quruculuq işlərini çətinləşdirən amillər arasında mina problemi xüsusi qeyd edilib. Bildirilib ki, mina problemi bərpa və quruculuq işlərini çətinləşdirir və, indiyədək Füzulünün 30 faizi minlərdən təmizlənib və minatəmizləmə əməliyyatları fasiləsiz davam etdirilir. Azərbaycan hökuməti qısa müddətdə bu səhərdə minlərlə mənzil inşa etdirib və hər ay öz yurdlarına qayıdan azərbaycanlı ailələrə yeni mənzillərin açılması təqdim olunur. Bununla da Azərbaycanın verdiyi mesaj tam aydındır: Ermənistan nə Füzuli, nə də Qarabağın başqa ərazilərinə bir daha iddia edə bilməz. Eyni zamanda bildirilib ki,

Qarabağın erməni əhalisi Azərbaycan vətəndaşlığına qəbul edərək həmin ərazilərə qayıdıb yaşaya bilər.

SRF-in reportajında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyevin bu televiziya müsahibəsində Azərbaycanın istəyinin bütün Cənubi Qafqazın mənzərəsini dəyişməklə barədə fikri diqqətə çatdırılıb: "Bu regionun adı gələcəkdə müharibə və münaqişələr deyil, şanslar, işğar əlaqələr, inkişaf və rifahla bağlı hallanmalıdır".

Bundan başqa, reportajda qeyd olunub ki, Bakıda Azərbaycan Prezidentinin Administrasiyasında yüksək özünəməxsus hissi hökm sürür, çünki Xəzər dənizi sahilində yerləşən bu metropol bütün regionu iqtisadi mühərrikdir. Zəngin neft və qaz ehtiyatlarına malik Azərbaycan Rusiyaya qarşı təbii edilən sanksiyalardan sonra Avropa üçün vazkəçilməz tərəfdaşa çevrilib.

Reportajda Prezident İlham Əliyevin ötən il oktyabrın 15-də Xankəndi şəhərində Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağını ucaltmasını əks etdirən kadrlara da yer verilib. Həmçinin Azərbaycanın güclü müttəfiqlərinin olduğu vurğulanıb, bu baxımdan ölkəmizə daim hərbi və geosiyasi müstəvillərdə dəstəkləyən Türkiyə xüsusi qeyd edilib.

Müdafiə Nazirliyi ilə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi arasında birgə tədbirlər planı imzalanıb

Müdafiə Nazirliyi ilə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi arasında 2024-cü il üçün birgə tədbirlər planı imzalanıb.

Nazirliyin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, birgə tədbirlər planına əsasən Azərbaycan Ordusunda dini radikalizmə qarşı mübarizəyə dair keçiriləcək tədbirlərin yeri, icra vaxtı və icraya məsul şəxslər müəyyən olunub.

Tədbirlərin Müdafiə Nazirliyinin tabeliyindəki qoşun (qüvvə) növü, birlik, birləşmə, hərbi hissələr

və xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində təşkil olunması nəzərdə tutulub.

Bu il ərzində Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqları ilə azərbaycanlı ideyası, milli-mənəvi, mədəni dəyərlərin qorunub saxlanması, inkişafı, radikal dini cərəyanlar və ekstremizmlə mübarizə, mədəniyyətlər, sivilizasiyalar və konfessiyalar arasında əməkdaşlıq, o cümlədən digər mövzularda tədbirlər keçiriləcək, maarifləndirici söhbətlər aparılacaq.

“HEYDƏR ƏLİYEV İli” başa çatdı,

HEYDƏR ƏLİYEV illəri davam edir

Onu hamı sevirdi - yaşından, cinsindən, sosial vəziyyətindən asılı olmayaraq hər kəs! Bu məhəbbət təmənnəsiz olurdu, bəlkə də görülən işlərin müqabilində minnətdarlıq hissəsinin ifadəsinə çevrilirdi. Və bu məhəbbət respublikaya rəhbər seçildiyi ilk gündən yaranmağa başlamışdı. Azərbaycan rəhbərliyə başladığı gündən hər bir vətəndaş, bütövlükdə xalq ona arxa duran, mənafeini qoruyub müdafiə edən, haqsızlıq və qanunsuzluqla barışmayan böyük qəlblə insanın hakimiyyətə gəldiyini düşünürdü. Onun qeyri-adi xüsusiyyətləri, indiyədək Azərbaycana başçılıq etmiş şəxslərin heç birində təsadüf olunmayan keyfiyyətləri də vardı. Qısa zamanda geniş və çoxcəhətli, qızgın fəaliyyəti sayəsində özündən əvvəlki respublika rəhbərlərini kölgədə qoydu. Bənzərsiz, cəsarətli, tükənməz enerjili və xarizmatik dövlət rəhbəri Heydər Əliyev təkrarsız keyfiyyətlərinə görə tarixə öz adını əbədi yazdı.

Uca dağların özəməti uzaqdan daha aydın görünür. Görkəmli şəxsiyyətlər də belədir. Zaman keçdikcə onların böyüklüyü, görükləri işlərin mahiyyət və miqyası insanlara daha aydın və dolğun çatır. Xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər

nında olması, buna qədər isə təkə xalqın məhəbbətini deyil, həm də etimad və etibarını qazanması taleyin qisməti idi. "Mən həyatımın qalan hissəsini də doğma xalqıma bağışlayıram" - deyən Ulu Öndər faktiki surətdə bütün ömrünü xalqı

gördüyü işlərə böyük rəğbət duyulurdu. Çünki bütün bunlar xalqın hüquqlarının qorunmasına, ədalətin pozulmasının qarşısının alınmasına yönəlmişdi.

Əslində, xalq arzuladığı rəhbərin bəzi keyfiyyətlərini təsvir edirdi. Çox keçmədən onun istəyinə qovuşduğu bəlli oldu. Tezliklə hamı Azərbaycana yeni tipli rəhbərin gəldiyinin şahidinə çevrildi. Bütün bunlar isə çox sadə formada baş verirdi. Bu sadəliyin arxasında böyük təfəkkürün və baş verəcək dəyişikliklərin dayandığına heç kəs şübhə etmirdi.

Ötən əsrin 60-cı illərində qırmızı imperiya ərazisində rus dili hakim mövqə tutmuşdu. Dövlət idarələrində yazışmalar, rəsmi məclislərdə çıxışlar, hətta mağazalarda danışqlar bu dildə aparılırdı. Buna birtəhər dözmək olardı. Ən xoşagəlməz hal rusca bilməyənlərin savadsız, "kəndçi" sayılması idi. Bu, bir çox istedadlı və bacarıqlı adamların vəzifə pillələri ilə irəliləməsi, müəyyən mənsəbə sahib olması yolunda ciddi maneəyə çevrilmişdi.

Qəflətən, heç kəsin gözləmədiyi halda qoribə hadisə baş verdi. Bakı Dövlət Universitetinin 50 illik yubileyində iştirak edən respublika rəhbəri Heydər Əliyev ilk çıxışını Azərbaycan dilində etdi. Adamlar

maq çox çətin idi. Sadə, əməkçi ailələrindən çıxan gənclər isə bəzi ixtisaslar üzrə təhsil almaqda böyük maneələrə üzləşirdilər. Ulu Öndər Heydər Əliyev məsələni yoluna qoymaqdan ötrü ali məktəblərdə "fəhlə fakültələri" yaradılması barədə qərar qəbul etdi. Sadə ailələrdən çıxmış gənclər bir müddət istehsalatda çalışdıqdan sonra həmin fakültələrə daxil olur, burada müvafiq hazırlıq kursu keçərək uğurla imtahan verməklə instituta daxil olurdular. Belə bir addımdan sonra həkim, hüquqşünas, jurnalist və digər ixtisaslar üzrə oxuyan yoxsul ailələrdən çıxan tələbələrə sayı artdı.

Başqa bir fakt: keçmiş SSRİ məkanında bir sıra nadir ixtisaslar üzrə ali təhsilli mütəxəssislər hazırlayan tanınmış institutlar Rusiya Federasiyası, Ukrayna, Belarus və başqa respublikalarda yerləşirdi. Təhsil pulsuz olmaqla yanaşı, tələbələrə təqaüd və yataqxanada yer də verilir. Ümummilli Lider Heydər Əliyev bu imkandan da məharətlə istifadə etdi. O, öz nüfuzu hesabına hər il yüzlərlə azərbaycanlı gənci keçmiş SSRİ-nin müxtəlif guşələrində təhsil almaq üçün dövlət hesabına ali məktəblərə göndərdirir, qayıdanda ixtisaslarına

Hamının sevdiyi insan

Əliyevin təməlini qoyduğu layihələr, həyata keçirdiyi tədbirlər getdikcə daha çox bəhrə verir, xalqın qolundan tutur. Hər dəfə biz bu uzaqgörənliyin şahidi olduqca həm heyvətlənir, həm də böyük fərəh və minnətdarlıq hissi keçiririk.

Tələ bir qisim insanlara Heydər Əliyevlə eyni dövrdə yaşamaq və işləmək, onun böyük quruculuq və yaradıcılıq fəaliyyətinin şahidinə çevrilmək imkanı verib. Əslində, Heydər Əliyev təbii etibarilə son dərəcə demokratik, açıq şəkildə işləməyi, xalqla daim təmasda olmağı sevən rəhbərlərdən idi. Odu ki, onu müşahidə etmək, öyrənmək heç bir çətinlik törətmirdi. Bu gün uzunmüddətli müşahidələrin bəhrəsi olan bir sıra qənaətlərimizi oxucularla bölüşmək istərdik.

Şəxsi təəssüratlarımız və aparılan araşdırmalar göstərir ki, həm sovetlər dövründə, həm də müstəqillik illərində Azərbaycan xalqının böyük əksəriyyəti Heydər Əliyevi dərin məhəbbətlə sevirdi. Söhbət təmənnəsiz, comiyyətə bütün tələblərini əhatə edən sevgindən gedir. Bəs sevginin səbəbi nə idi?

Həyatda qarşılaşdığı bütün çətinliklərə və üzləşdiyi məhrumiyyətlərə baxmayaraq, Heydər Əliyevi bəxti götürən insan saymaq olardı. Əvvəla, Allah-Təala ona bütün fiziki və mənəvi keyfiyyətləri səxavətlə vermişdi. Digər tərəfdən, Ulu Öndər Heydər Əliyevin öz bilik və bacarığını, zəngin təcrübəsini təbii etmək üçün geniş meydan vardı. Əlbəttə, bu meydana girmək, özünü sübut etmək, layiq olduğu mürəbbəyə yüksəlmək üçün gərgin zəhmətə qatılmaq, gecə-gündüz yorulmaq bilmədən çalışıb-carpışmaq tələb olunurdu. Ulu Öndər bütün bu vəzifələrin öhdəsindən daim ləyaqətlə gəldi, qeyri-adi zəka və istedad sahibi olduğuna xalqına, keçmiş SSRİ məkanına, bütün dünyaya sübut etdi.

Amma Ümummilli Liderimizin Azərbaycanın əsl dövlət müstəqilliyi qazandıqı dövrdə siyasət meydanı

nın xoşbəxtlik və səadətə nəsr etməmişdi. Əmək fəaliyyətinə başladığı ilk günlərdən çox qapalı, möhkəm rejimi və ciddi məxfiliyi ilə seçilən DTK kimi bir qurumda xalqın mənafeini qorumağı bacardı, qırmızı imperiya dövründə qeyrilərin sevmədiyi bu orqanda general rütbəsinədək yüksəldi. Eyni zamanda Azərbaycan ziyalısının disidentlik damğası ilə həbsə atılmasının qarşısını aldı, "37"-nin başqa formada təkrarına imkan vermədi. Vəzifə borcu ilə vətəndaşlıq borcunu yüksək humanizm prinsipləri müstəvisində birləşdirməyi ustalıqla bacardı.

Dövlətə kimin rəhbərlik etməsindən bir çox məsələlər - iqtisadiyyatın inkişafı, tikinti-quruculuq işləri, xalqın güzəranının yaxşılaşdırılması, mədəniyyət sahəsində tərəqqi və s. asılıdır. Çünki qarşıda duran vəzifələrin uğurlu həlli həm də rəhbərin şəxsi keyfiyyətlərindən, bacarıq və qabiliyyətlərindən də qaynaqlanır. Odu ki, xalq həmişə dövlət başçısının kimliyi ilə yaxından maraqlanır, xüsusən onun fəaliyyətinin ilk dövrlərində atdığı addımlara diqqətli yanaşır. Ulu Öndər Heydər Əliyev 1969-cu ildə Azərbaycana rəhbər seçilərkən geniş kütlə tərəfindən yaxından tanınmırdı. Əslində, DTK-da çalışanların kimliyi və işi qapalı saxlanılırdı. Odu ki, rəhbər dəyişikliyi baş verəndə bütün diqqət ona yönəldirdi. Amma nə geniş informasiya vardı, nə də tədqimat. Xalq arasında isə maraqlı söz-söhbət dolayırdı. Guya Azərbaycanın təzə rəhbəri təkbaşına, özünü tanıtmadan şöhrət dolayırdı, bazarlara, mağazalara baş çəkirdi, alıcılardan mal gizlədən "zavmaqları", sürücüləri incidən "qaişnik"ləri (yol polisi əməkdaşlarını), rüşvətçiləri tutaraq cəzalandırırdı. Hətta bir qədər sonra "Mixaylo şəhərdədir" deyimi yarandı. Bütün bunlar həqiqət idi, yoxsa sayıo - heç kim təsdiqləmir. Çünki hamı başqasından eşitdiyini söyləyirdi. Amma adamlarda həm "Mixaylo"ya, həm də onun

da çaşqınlıqla bərabər, qoribə fərrəh hissi də yarandı: deməli, yeni rəhbər ana dilində təmiz danışa bilər, bu dildə çıxış etməyi normal sayır, hətta qeyri-rəsmi qaydanı pozur və bundan çəkinmir! Hamının ürəyindən xəbər verən bu hadisə respublikada yeni dövrün başladığından xəbər verirdi. Heydər Əliyevin mərkəzi mətbuatda çıxan "Qoy ədalət zəfər çalsın" məqalədə isə insanların səhv etmədiyini, xalqın arzuladığı rəhbərin iş başına gəldiyinin sübutuna çevrildi. Həm də bu sübutlar gündəlik həyatda baş verən sayıo dəyişikliklərə biriririr...

Xalqın inkişafı, sabahı elm və təhsillə bağlıdır. Elmsiz xalq tərəqqi edə bilməz. Dövlətin gələcəyini düşünənlər hökmən gənc nəslin təhsilə, təlim-tərbiyəsinə ciddi diqqət yetirməlidirlər. Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbərlik etdiyi bütün dövrlərdə elmə və təhsilə, gənclərin tərbibəsinə xüsusi diqqət və qayğı göstərmiş və bu səbəbdən elm adamlarının, tələbə, aspirant və gənc alimlərin sevimlisinə çevrilmişdi. Heydər Əliyevin bu sahədə gördüyü işlər, həyata keçirdiyi tədbirlər elm və təhsilin inkişafına güclü tökən verməklə yanaşı, Azərbaycanın yüksək səviyyəli kadrlara ehtiyacını ödəmişdir. Bu, çox vacib məsələ idi. Təkcə bir fakta diqqət yetirək: müstəqillik qazanıldıqdan sonra xalq təsərrüfatının bütün sahələrində çalışacaq, dövlətə idarə edəcək kifayət qədər kadr potensialı olduğundan heç bir çətinlik və problemə üzləşmədik, kənarından mütəxəssislərin dövlətə ehtiyac duymadıq. Respublika rəhbəri kimi fəaliyyətə başladığı ilk günlərdən Ulu Öndər Heydər Əliyev bu sahəni nəzarətə götürdü və vaxtaşırı müəyyən addımlar atdı. Ən əvvəl ali məktəblərə qəbulda qayda-qanun yaradıldı, proteksionizm halları aradan qaldırıldı. Sovet dövründə bir sıra ali məktəblərə, müxtəlif institutların ayrı-ayrı fakültələrinə qəbul olun-

uyğun işlə təminatlarını nəzarətdə saxlayırdı. Bu gün idarəetmə, elmi-tədqiqat sahələrində uğurla çalışır, müxtəlif ölkələrdəki diasporumuzda fəallıq göstərən insanların bir qismi həmin dövrdə təhsil alanlardır.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin böyük siyasətdən uzaqlaşdığı dövrdə Azərbaycan elmi də böhran vəziyyətinə düşdü. Ondan sonra respublikaya başçılıq edənərlər yalnız vəzifələrinin həyətə qalırıldı. AXC-Müsavat cütliyünün iqtidarı dövründə isə elm məhv olmaq təhlükəsi ilə üzləşdi. Uzun müddət Elmlər Akademiyası sistemində çalışsalar da, namizədlilik dissertasiyası belə müdafiə edə bilməyən laborant "bəy"lər bu elm mədəniyyətini dağıtmaq yolunu tutmuşdular. Yəqin Ulu Öndər Heydər Əliyev hakimiyyətə bir az gec qayıtsaydı, belə də olacaqdı. Lakin Ümummilli Liderimiz respublika rəhbərliyinə qayıtdıqdan dərhal sonra alimlərlə görüşdü, Elmlər Akademiyasının normal fəaliyyətə göstərəcəsi, alimlərin rifahının və iş şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün zəruri tədbirlər gördü. Beləliklə, Azərbaycan elmi xilas edildi, vətəndən didərgin düşürək qürbətə iş axtaran alimlərimiz geri dönməyə başladılar. Artıq elmin inkişafı, alimlərin səmərəli fəaliyyəti üçün ölkəmizdə hər cür şərait yaradılmışdır.

Heydər Əliyevi ən çox istəyən zəhmət adamları idi desək, yəqin ki, səhv etmərik. Mahiyyətə qurucu və yaradıcı rəhbər olan Ulu Öndərimiz zəhmətkeş insanlara daim qayğı və həssaslıqla yanaşır, onlara arxalanırdı. Bu da öz bəhrəsini verirdi. Ümummilli Lider Heydər Əliyev birinci dəfə Azərbaycana rəhbər seçiləndə respublikamız geridə qalmış, yoxsul vəziyyətdə idi. Sənaye demək olar ki, yox idi, neft sahəsində geriləmə başlamışdı, kənd təsərrüfatı isə uğursuzluğa düşürmüşdü. Bütün sahələri yüksəltmək üçün ilk növbədə insanlarla işləməyi bacarmaq, adamlarda inam və

ruh yüksəkliyi yaratmaq zəruri idi. Böyük istedad və tükənməz enerji sahibi olan Heydər Əliyev üzünü xalqa tutdu, mütəxəssislərlə məsləhətləşdi, hamını yaranacaq dönüşü inandırdı və səfərbər etdi. İnadkar, məqsədlənlü və gərgin əmək sayəsində qısa zaman kəsiyində Azərbaycan ətalət burulğanından çıxarmaq, irəliləyənə imkanlı oldu. Deyilənləri sayıo-hesabsız rəqəmlərlə də göstərə bilərik. Lakin çoxsaylı rəqəmlər sadalamağa lüzum görmürük. Əslində, bütün dönüşü və yüksəlişi quru rəqəmlərdə əks etdirmək mümkün deyil. Hər il itifaq birincilərindən biri kimi mərkəz tərəfindən mükafatlandırılan Azərbaycan bütün parametrlər üzrə öne çıxırdı.

Keçmiş SSRİ-dəki nüfuzundan istifadə edən Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycanda ağır sənayenin yaranmasına, xüsusən neft maşınqayırma və neft-kimya sənayesinin inkişafına, neft hasilatının artırılmasına, elektrotexnika sənayesinin yaranmasına nail oldu. Bakı Məişət Kondisionerləri, Dərin Dəniz Qazma Qurğuları zavodları kimi böyük vasaitə başa gələn itifaq əhəmiyyətli müəssisələrinin Bakıda inşasını təmin etdi. Üzümçülüyün və şərəbçiliyin inkişafı ilə bağlı qəbul etdiyi qərar Azərbaycan kəndinin, emal sənayesinin yüksəlişinə, xalqın güzəranının yaxşılaşmasına şərait yaradı. Kəndlərimizin siması tanınmaz dərəcədə dəyişdi. Yeni qəsəbələr, yaşayış məntəqələri salındı, kəndlərdəki palçıq komalan daş evlər övəz etdi. Kəndlərin isə həyat şəraiti əhəmiyyətli surətdə dəyişdi. Evində mebel, elektrik məişət cihazları, həyətdə minik avtomobili gördü. Hər il kənd əməkçisi istehsal etdiyi məhsulə görə yüksək əməkhaqqından başqa, külli miqdarda mükafat da alırdı.

Respublikanın bütün təsərrüfatlarını qarış-qarış gözən Ulu Öndər Heydər Əliyev insanlarla müntəzəm şəkildə təmasda olur, problemlərini həll edir, mükafatlandırır.

Tarla düşürgələrində, iş başında keçirilən görüşlər önəmli olmuşdu, daim somimi söhbətlər, dialoqlarla müşahidə olunurdu. İşi və zəhmətini fərqlənən insanlar istirahət evlərinə, turist səfərlərinə göndərilir, vəzifə pillələri ilə irəliləyirdi. Hər kəs yaxşı bilirdi ki, əməyi dövlət tərəfindən layiqincə qiymətləndiriləcək, gördüyü iş əvəzsiz qalmayacaqdı. Odu ki, ürəklə, həvəslə çalışırdı. Rəhbərə sonsuz inam və məhəbbət aparıcı qüvvəyə çevrilmişdi.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ən çox dostluq etdiyi və gördüyü insanların bir qismi işə şairlər və yazıqlar idi. Sənətə və sənətə böyük qiymət verən Ulu Öndər söz xiradı idi. Onda fitrətən duyum, dərin zövq vardı. Həm də sənətkarın qədər-qiyəmə daim ehtiyac duyduğunu da yaxşı bilirdi. Artıq yubiley günlərində şair və yazıqların (həm də təkə onların yox) evlərinə gül dəstələri göndərilməsi, şəxsən Ümummilli Liderimizin özü tərəfindən telefon açılaraq təbrik edilməsi, qayğı və ehtiyaclarının öyrənilməsi yazılmamış qaydaya çevrilmişdi. Hətta vətəndən uzaqlarda - səfərdə olanda, yaxud Moskvada işləyən dövrlərdə də Heydər Əliyev ad günlərində yazıqlar və şairlərə təbrik etməyi unutmurdu. Onlara tənənəli yubiley şənlikləri keçirir, müxtəlif ölkələrə səfərləri zamanı özü ilə aparır, bir sözlə, diqqətdən kənar qoymurdu. Qəflətdən xəstələnən, müalicəyə, cərrahiyyəyə ehtiyacı olanlara da dərhal kömək əlini uzadırdı, lazım gələndə xarici dövlətlərdə müalicəsinə təmin edirdi. Ümummilli Lider Heydər Əliyev yazıqlar və şairlərin fikirlərinə, təklif və rəylərinə də daim hörmətlə yanaşırdı. Artıq tarix olmuş Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin həlli ilə bağlı bir ara qətlə sahiblərinə müəyyən qaranlıq məqam yaranmışdı. Onlar məsələyə aydınlıq gətirilməsi üçün Ulu Öndərə müraciət etdilər. Heydər Əliyev dərhal onları qəbul etdi, açıq və

səmimi söhbət apardı, bütün sualları cavablandırdı, nigarənlərlə tanış oldu. Sonra isə söhbət ictimai əhəmiyyət kəsb etdiyini lazımınca qiymətləndirərək mətbuat səhifələrinə çıxardı. Qeyd edək ki, Ulu Öndər dövlətlə belə addımlar atmışdır. Məsələn, dilimizin necə adlandırılması, yaxud fəxr adlarının və təltiflərinin qalıtılmasının barədə müzakirələrə şair və yazıqların, alim və digər ziyalıların iştirakı ilə aparmış, fikirlərini öyrənmişdi.

Hər hansı bir şəxsin güc strukturunda işləməsi, çiyində poqon daşması onun məsuliyyətini bərəbəş artırır. Asayışı və əmin-amanlığı, sərhədlərin toxunulmazlığını qorumaq, vətənin keşiyində dayanmaq məsuliyyəti olduğu qədər də şəərəflidir. Üstəlik, onandan hünər və cəsarət, sağlamlıq və fiziki keyfiyyətlər də tələb edir. Ən ciddi və intizamlı orqanın generalı və rəhbəri olan Heydər Əliyev ömrü boyu əsgər və zabıtlar, hüquq-mühafizə orqanlarının işçiləri ilə sıx əlaqə saxlamış, onların da hörmət və rəğbətini qazanmışdır.

Ulu Öndər Heydər Əliyev bütün sahələrdə olduğu kimi, ordu sıralarında da milli kadrların yetişməsinə və yerləşməsinə çalışırdı. Respublikaya birinci rəhbərliyi dövründə Azərbaycanda fəaliyyət göstərən hərbi məktəblərə maraqlanan Ümummilli Liderimiz orada növbəti təhsil alanların, hətta dərş deyənlərin sırasına belə azərbaycanlıların tək-tük olduğunu bilmişdi. Bundan sonra müxtəlif növ qoşun hissələrində xidmət edəcək zabıtların yetişməsinə çalışırdı. Üstəlik, o dövr gənclərimiz hərbi peşələrə kifayət qədər maraqla gətirirdilər. Dərin zəka sahibi və uzaqgörən siyasətçi Heydər Əliyev məsələnin köklü şəkildə həlli yolunu tapdı.

Artı 5-ci səh.

“HEYDƏR ƏLİYEV İli” başa çatdı, HEYDƏR ƏLİYEV illəri davam edir

Əvvəlki 4-cü səh.

Çox keçmədən onun təşəbbüsü və şəxsi himayəsi altında Cəmşid Naxçıvanski adına hərbi təmayüllü məktəb açıldı. Tezliklə bu məktəb böyük şöhrət qazandı. Yerli yeniyetmələr həvəslə burada oxumağa gəlir, sonra təhsillərini keçmiş SSRİ-nin müxtəlif ali hərbi məktəblərində uğurla davam etdirirdilər. Qarabağ uğrunda döyüşlərdə məktəbin müdavimləri böyük şücaət göstərdi, bir çoxu Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görüldü. Müstəqillik dövründə milli ordu quruculuğunda vaxtilə C.Naxçıvanski adına hərbi təmayüllü məktəbi bitirən zabitlərin əməyi böyük olmuşdur. Onlar bu gün də orduda ləyaqətli xidmət edir, Heydər Əliyev ideyalarına sadıqlıqlarını nümayiş etdirirlər. Ümummilli Liderimizin təşəbbüsü ilə Azərbaycandakı digər hərbi məktəblər də beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılmış, maddi-texniki bazası möhkəmləndirilmişdir. Hər il kursantların buraxılış mərasimində iştirak edən Ulu Öndər Heydər Əliyev onlara öz xeyir-duasını verirdi. Ümummilli Liderimizin qoyduğu ənənələr digər sahələrdə olduğu kimi, ordu quruculuğunda da müvəffəqiyyətlə davam etdirilir.

Hüquq-mühafizə orqanlarında sağlam və işgüzar mühit yaradılması da Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xüsusi əhəmiyyət verdiyi məsələlərdən idi. Bu sahədə çalışanlara tələbkarlıqla yanaşı, qayğı da göstərirdi. Polis və prokurorluq orqanlarında çalışanların təmiz və dövlətçiliyə sadəqətli insanlardan təşkil edilməsi üçün kadr hazırlığı, qanunçuluq bazasının yaradılması və təkmilləşdirilməsi, xidmətdə fərqlənənlərin irəli çəkilməsi və mənəvi cəhətdən həvəsləndirilməsi üçün vaxtaşırı tədbirlər müəyyənləşdirirdi. Hüquq-mühafizə orqanı işçiləri hər zaman Ulu Öndər Heydər Əliyevin simasında özlərinə böyük arxa və dəyər gördülər. Xalqın arzu və tələbi ilə Azərbaycanın rəhbərliyinə qayıdan Heydər Əliyev də güc strukturlarına, orada çalışan sadəqətli insanlara arxalanmaqla ölkədə tezliklə möhkəm və dönməz sabitlik yaradı.

Hər bir insan dünyaya müəyyən oqul və fiziki imkanlarla gəlir. Bu onun nəsil xüsusiyyətləri, gen yaddaşı, fiziki keyfiyyətləri ilə bağlıdır. Sonrakı dövrlərdə işə təhsil alır, yeni vərdislərə yiyələnir, fiziki imkanlarını möhkəmləndirir və genişləndirir.

Anadangəlmə xüsusiyyətlər üstündür, yoxsa sonradan həyatda qazanılanlar? Bu sualın cavabı çətindir. Çünki istedadı olmayanların sonralar yüksək zirvəyə qalxması, yaxud təkcə zəhmət hesabına yüksəliş imkanları və uzunömürlü olmur. Hansı mütəfəkkirinə dediyi "Zəhmət istedadın çirəyinə neft tökü" ifadəsi yerinə düşür. Allah vergisi, fitri qabiliyyətlə yanaşı, zəhmətsevərlik, yorulmadan çalışmaq inadkarlıq da vacibdir. Həm də uzunmüddətli gərgin fəaliyyətə tab gətirməkdən ötrü insanın fiziki gücü, iradə və dözümlü lazımdır. Ulu Öndər Heydər Əliyev xarizmatik şəxsiyyət idi. Üstəlik, böyük fiziki qüvvəyə, yenilməz iradəyə və öz mə, qeyri-adi mübarizlik keyfiyyətinə yiyələnmişdi. Qarşısına qoyduğu məqsədə çatmaqda heç nə onu yolundan döndərə, fikrindən daşındıra bilməzdi. Allahın və bəndələrinin sevdiyi belə insanlar həyata tək-tək gəlir, tarixin gedişatına təsir göstərə bilirlər. Bu cür şəxsiyyətlər həm də nadir və zəngin mənəvi keyfiyyətlərinə görə sevilirlər. Heydər Əliyevin nə zaman istirahət etdiyini görmək mümkün deyildi. Sütkanın on altı saatını işləyirdi. Respublikaya rəhbərlik etdiyi, bi-

Hamının sevdiyi insan

rinci şəxs olduğu bütün dövrlərdə belə, hamdan əvvəl işə gəlir, hamdan sonra kabinetini tərk edirdi. Kənd təsərrüfatı işlərinin qızğın çağlarında, lazım bildiyi hallarda gecə saat 11-də, yaxud 12-də müşavirə keçirməsi heç kəsi təəccübləndirməzdi. Özü bu barədə deyirdi: "Bilirsiniz ki, mənəm həyatım gecəgündüz işləməkdir, başqa bir şey yoxdur. İşləyirəm nə üçün - xalqımızı daha da yaxşı günlərə çıxarmaq üçün. Əmin olun ki, xalqımız daha da yaxşı günlərə çıxacaqdır. Bizim apardığımız iqtisadi siyasət, dünyanın böyük neft şirkətləri ilə imzaladığımız müqavilələr və ümumiyyətlə, dünya və iqtisadiyyatı ilə sıx inteqrasiya etməyimiz, insanlara sərbəstlik verilməsi, sahibkarlığın, şəxsi mülkiyyətin yaranması respublikanın iqtisadi həyatını tamamilə dəyişdirir. Bunu özünüzdə görürsünüz. Ona görə də mən tam ümidvaram ki, bir neçə il keçəcək, Azərbaycanın iqtisadi, sosial vəziyyəti çox yaxşılaşacaqdır. Mənim də məqsədim ondan ibarətdir ki, birinci, buna nail olum, bunu təmin edim, ikinci də o günləri özümüzü görə. Güman edirəm ki, sizinlə birlikdə biz o günləri görəəcəyik".

Ulu Öndər Heydər Əliyev həm də Azərbaycanın ən böyük, birinci zəhmətkeşi kimi sevilirdi. Hamı onun kimi, onun qədər işləməyə çalışırdı. Ancaq bu, insanlara müəyyən zaman kəsiyində müəssər olurdu. İl boyu və uzun illər boyu Ümummilli Liderimiz kimi gərgin, həm də səmərəli işləməyə çətin idi.

Sadəəcə, insanlar belə ciddi və dəqi-qəsinədək hesablanmış fiziki və zehni əməyə tab gətirmirdilər. Amma bu nümunə var idi və hamı öz rəhbərinə bənzəməyə cəhət edirdi.

Yəqin ki, Heydər Əliyevin böyük fiziki və intellektual imkanları, zəngin mənəvi keyfiyyətləri olmasaydı, çoxlarına nasib olmayan bir tale yaşamaq, böyük siyasətdən uzaqlaşdıqdan sonra hər şey yenidən başlamaq və hakimiyyət olmasının zirvəsinə təzədən qalxmaq da qismət olmazdı. Ən uzunömürlü dövlət rəhbərlərindən sayılan Ulu Öndər Heydər Əliyev bu gün də bir çox qeyri-rəsmi dünya rekordlarının sahibidir. Yəqin ki, Heydər Əliyev qədər rəsmi görüş keçirən, işgüzar, rəsmi və dostluq səfərlərindən, müxtəlif sənəd və müqavilələrə, sərəncam, qanun və fərmanlara imza atan ikinci dövlət başçısı tapmaq çətindir. Heydər Əliyev jurnalistlərə ən çox müsahibə verən, yeni tikintilərin bünövrəsini qoyan, istifadəyə verilən obyektlərin qırmızı lentini kəşən rəhbərdir. Həm də bütün bunlara həmişə vaxt və imkan tapırdı.

Heydər Əliyev dünyada mövcud olan siyasi xadimlərin sırasında ən parlaq natiqlərdən sayılır. Ulu Öndərimiz istənilən mövzuda saatlarla sinədən danışmaq istedadına malik idi. Nitqi həmişə maraqlı və cəlbədic, tarixdən və müasir dövrdən götürülən misallar və faktlarla zəngin olurdu. Azərbaycan xalqı sevdimli rəhbərinin qeyri-adi natiqlik

bacarığından fəxarət duyurdu. Xarici dövlətlərə səfərləri zamanı həmin ölkələrin başçıları nitq və çıxışlarını üzdən oxuduqları halda, Heydər Əliyev birbaşa danışırdı. Özü də nitqlərinin heç biri digərinə bənzəməzdi, təkrarçılığa qətiyyətlə yol vermirdi. Nitqlərin mahiyyətində dərin bilgi dururdu.

Ulu Öndər qısa müddət ərzində hər hansı bir sahəni öyrənmək bacarığına malik idi. Azərbaycana rəhbər seçilməyə qədər bir çox sahədə işləmişdi. Buna qədər işə tarix və memarlıq ixtisası üzrə təhsil almışdı. Çoxsahəli ölkə iqtisadiyyatını öyrənmək və idarə etmək üçün ona uzun müddət lazım gəlmişdi. Ümummilli Liderimiz neft sənayesini neftçilərdən, pambıqçılığı, üzümçülüüyü və heyvandarlığı kənd təsərrüfatı işçilərindən, tikinti, sənaye, mədəniyyət və digər sahələri də həmin sahələrin ekspert mütəxəssislərindən yaxşı bilirdi. Xüsusən də sahənin problemlərini və onun həlli yollarının incəliklərini öyrənməkdə mahir idi. Odu ki, nitqləri dolğun və məzmunlu, informasiya ilə zəngin və maraqlı olurdu. Onu dinləyənlər hər dəfə yeni nə isə öyrənirdilər.

1982-ci ildə Ulu Öndər Heydər Əliyev Moskvaya - Kremlo işləməyə aparıldı. SSRİ-ni idarə edən rəhbərlərdən biri kimi ən mürəkkəb və çətin sahələrə baxırdı. Əlbəttə, superdövlət, xüsusən onun nəqliyyat, səhiyyə, mədəniyyət, sənaye ki-

mi nəhəng və geri qalmış sahələrinin idarə edilməsi çox da asan məsələ deyildi. Lakin qısa zaman kəsiyində Heydər Əliyev məsuliyyət daşıdığı sahələrdə ciddi dönüş yarada bildi. Bu, həm də onun sahənin incəliklərini öyrənməsi, insanlarla işləməyi bacarmasından irəli gəlirdi.

Ümummilli Lider Heydər Əliyev həm də ensiklopedik yaddaşa malik şəxsiyyət idi. Həyatının bütün dövrlərində baş verən hadisələr xırda təfərrüatlarına qədər yadında qalmışdı. Bir çox illər boyu görüşmədiyi insanlarla təkrarən rastlaşanda elə detalları xatırladı ki, müsahibə heyranlana bilmirdi. Özbəkistan Respublikasının Prezidenti İslam Kərimov Ulu Öndərə görüşü zamanı fenomenal yaddaşına vurğunluğunu gizlətməmişdi: "Sizin müxtəlif istiqamətlərdən bu qədər ad, özü də bu qədər müasir adı yad etməyə mən Sizinlə yarışa bilmərəm və Sizə tay ola bilmərəm. Təkcə onu deyim ki, yalnız Sizə deyil, Azərbaycan xalqına da həsəd aparıram, çünki bu gün onun belə bir lideri var və o, öz yaddaşında hər şeyi saxlayır, ən başlıcası, onun dəqiq, aydın, ardıcıl siyasəti, mövqeyi var". Bu vurğunluğu, böyük şəxsiyyət və qeyri-adi insana məftunluğu digər dövlət başçıları, ictimai siyasi xadimlər də bölüşürdülər.

Ulu Öndər Heydər Əliyevi həm də mərdliyinə, kişi xüsusiyyətləri-

nə görə sevidilər. Heydər Əliyev insanlara arxa durmağı, çörək vələ deyirdi. Lakin qısa zaman kəsiyində Heydər Əliyev məsuliyyət daşıdığı sahələrdə ciddi dönüş yarada bildi. Bu, həm də onun sahənin incəliklərini öyrənməsi, insanlarla işləməyi bacarmasından irəli gəlirdi.

Ümummilli Lider Heydər Əliyev həm də ensiklopedik yaddaşa malik şəxsiyyət idi. Həyatının bütün dövrlərində baş verən hadisələr xırda təfərrüatlarına qədər yadında qalmışdı. Bir çox illər boyu görüşmədiyi insanlarla təkrarən rastlaşanda elə detalları xatırladı ki, müsahibə heyranlana bilmirdi. Özbəkistan Respublikasının Prezidenti İslam Kərimov Ulu Öndərə görüşü zamanı fenomenal yaddaşına vurğunluğunu gizlətməmişdi: "Sizin müxtəlif istiqamətlərdən bu qədər ad, özü də bu qədər müasir adı yad etməyə mən Sizinlə yarışa bilmərəm və Sizə tay ola bilmərəm. Təkcə onu deyim ki, yalnız Sizə deyil, Azərbaycan xalqına da həsəd aparıram, çünki bu gün onun belə bir lideri var və o, öz yaddaşında hər şeyi saxlayır, ən başlıcası, onun dəqiq, aydın, ardıcıl siyasəti, mövqeyi var". Bu vurğunluğu, böyük şəxsiyyət və qeyri-adi insana məftunluğu digər dövlət başçıları, ictimai siyasi xadimlər də bölüşürdülər.

Ulu Öndər Heydər Əliyevi həm də mərdliyinə, kişi xüsusiyyətləri-
nə görə sevidilər. Heydər Əliyev insanlara arxa durmağı, çörək vələ deyirdi. Lakin qısa zaman kəsiyində Heydər Əliyev məsuliyyət daşıdığı sahələrdə ciddi dönüş yarada bildi. Bu, həm də onun sahənin incəliklərini öyrənməsi, insanlarla işləməyi bacarmasından irəli gəlirdi.

Heydər Əliyevi bütün Azərbaycan xalqı, milliyətindən asılı olmayaraq hər bir Azərbaycan vətəndaşı sevirdi. Çünki yalnız Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə müstəqilliyimiz əbəd və dönməz xarakter aldı. Xalqın sevgi və inamına arxalanan Ümummilli Lider Heydər Əliyev ölkədəki anarxiya və özbaşnalığa, qanunsuzluqlara son qoydu. Qanunsuz silahlı dəstələr zərərsizləşdirildi, möhkəm sabitlik yaradıldı. Dahiyanə uzaqgörənliklə yeni neft strategiyasını hazırlayan və müvəffəqiyyətlə həyata keçirən Ulu Öndər Azərbaycanın dərindən böhranın pəncəsindən qurtararaq sürətli və davamlı inkişaf yoluna çıxardı. Siyasi, iqtisadi, hüquqi islahatlar keçirildi, ölkəmiz Avropa Şurasına üzv qəbul olundu. Heydər Əliyev xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərini, dilinin və mədəniyyətinin qorunması sahəsində ardıcıl tədbirlər gördü, dünyaya, boşer sivilizasiyasına inteqrasiyamızı təmin etdi.

Xalqın sevdiyi şəxsiyyətlər əbədiyaşarlıq kəsb edirlər. Ulu Öndər Heydər Əliyev isə bu əbədiyaşarlıq hələ sağlığında qazanmışdır.

Bəxtiyar SADIQOV

Naxçıvan Muxtar Respublikası - 100

Türk dünyası üçün strateji əhəmiyyət kəsb edən, Şərqlə Qərbin qovşağında, böyük İpək yolunun üzərində yerləşən qədim yurdumuz Naxçıvanda möhtəşəm təntənə yaşanır. Modern inkişafın yeni dövrünə qədəm qoyan muxtar respublika 100 illik yubileyini qeyd edir.

Prezident İlham Əliyevin 2023-cü il dekabrın 30-da imzaladığı "Naxçıvan Muxtar Respublikasının 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi haqqında" sərəncamda vurğulandığı kimi, Naxçıvan diyarı Azərbaycanın çoxəsrlik zəngin keçmişində layiqli yer tutub, ictimai-siyasi və elmi-mədəni həyatında özünəməxsus rol oynayıb.

Prezidentin yubiley töhfəsi

Naxçıvan şəhəri Azərbaycan Atabəyləri - Eldəgizlər dövlətinin paytaxtı olub, islam sivilizasiyasının mühüm elm, mədəniyyət və sənətkarlıq mərkəzlərindən biri kimi geniş şöhrət tapıb. Bünövrəsi Öcəmi Naxçıvanı tərəfindən qoyulan memarlıq məktəbinin günümüzədək gəlib çatan yadigarları indi də Naxçıvanın görünüşünə xüsusi rəng qatır. Naxçıvan əsrlər boyu yetirdiyi görkəmli şəxsiyyətləri ilə Azərbaycan dövlətçiliyinin, mədəniyyətinin və elminin tərəqqisinə töhfələr verib.

Sonaddə həmçinin qeyd edilir ki, strateji mövqeyi ilə seçilməsi tarixən Naxçıvanı vaxtaşırı gərgin siyasi mübarizələr meydanına çevirşə də, bu diyar qarşılaşdığı bütün sınaqları qətiyyətlə dəf edib.

Ermənistanın Azərbaycana qarşı ərazi iddialarını notəsində Naxçıvanın uzun müddət tam təcrid və ağır blokada şəraitində olduğu vaxtlarda belə, qəhrəman əhalisi bu qədim Azərbaycan torpağını işğal təhlükəsindən qurtarıb, ölkəmizin müstəqilliyi uğrunda atdığı cəsarətli addımlarla milli dövlətçiliyini bərpası, qorunub saxlanılması və möhkəmləndirilməsi naminə fədakarlıq nümayiş etdirib. 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı Naxçıvanın igid övladları şanlı Zəfər salnaməmizə parlaq səhifələr yazıblar.

Regionların sosial-iqtisadi inkişafı sahəsində qəbul edilmiş dövlət proqramlarında nəzərdə tutulan tədbirlərin icrası Naxçıvanın da hərtərəfli inkişafı üçün geniş imkanlar yaradıb.

Prezident İlham Əliyevin 2023-cü il iyulun 5-də imzaladığı "Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafına dair 2023-2027-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsi bərədə sərəncamı isə Naxçıvanın yeni mərhələdəki tərəqqisinin yol xəritəsi hesab edilir. Məhz bunun nəticəsidir ki, hazırda muxtar respublika dövlət proqramları və infrastruktur layihələrinin uğurla gerçəkləşdirib, ölkənin iqtisadi güdrətini artırılmasında və intellektual potensialının gücləndirilməsində yaxından iştirak edir.

Naxçıvan beynəlxalq miqyaslı mötəbər tədbirlərin ardıcıl keçirildiyi məkanlardandır. Azərbaycanın ətraf mühitin mühafizəsinə yönəlmis fəaliyyəti çərçivəsində muxtar respublika "yaşıl enerji" zonası elan olunub.

Tarixin izi ilə

Qədim Azərbaycan torpağı olan Naxçıvan Yer kürəsində həyatın başladığı ilk insan məskənlərindən biridir. Azərbaycan xalqı bu diyarda qədim və zəngin mədəniyyət yaradıb. Naxçıvan, eyni zamanda dünyanın da ən qədim mədəniyyət mərkəzlərindən biridir. Azərbaycanın digər bölgələri kimi, Qədim Şərqlə sivilizasiyaları ilə sıx bağlı olan Naxçıvan tarixi inkişafın gedişində dərin iz qoyub. Bu diyarda Azərbaycan xalqının zəngin tarixi, elmi və mədəni irsi formalaşmış.

Naxçıvan tarixən çətin sınaqlarla dolu mürrəkəb və eyni zamanda şərəfli yol keçib, gərgin siyasi mübarizələr meydanı olub, lakin bütün bunlara baxmayaraq, xalqımızın zəngin tarixi-mədəni irsinə və dövlətçilik ənənələrini qoruyub yaşadıb, ölkəmizin ictimai-siyasi və sosial-iqtisadi həyatına mühüm töhfələr verib.

103 il öncə, 1921-ci il oktyabrın 13-də imzalanmış tarixi Qars müqaviləsi isə Naxçıvanın Azərbaycanın tərkibində qalmasını təmin edən tarixi-hüquqi sənəd oldu. Bu sənədin imzalanması və Naxçıvanın muxtariyyəti statusunun verilməsi də dövlətçilik tariximizdə vacib mərhələdir. Qars müqaviləsi böyük tarixi, hərbi-siyasi və diplomatik mübarizələrin məntiqi nəticəsidir. Ona görə də bu müqavilədən danışarkən, ilk növbədə, onun hansı zərurətdən imzalanmasına və ictimai-siyasi əhəmiyyətinə diqqət yetirmək lazımdır.

Bu müqavilə Zaqafqaziya Sovet Federativ Sosialist Respublikası ilə Türkiyə arasında 13 oktyabr 1921-ci ildə bağlanmış. Məhz bu müqavilə Cənubi Qafqazın o dövr üçün mənzərəsini açıq şəkildə ortaya qoyaraq mühüm bir tarixi mərhələ yaradıb. 1921-ci il mart ayının 16-da Rusiya Sovet Federativ Sosialist Respublikası ilə Türkiyə Böyük Millət Məclisi (1923-cü ildə qurulacaq Türkiyə Cümhuriyyətinin sələfi) arasında bağlanmış Moskva sülh müqaviləsinin tələblərinə yerinə yetirilməsi çərçivəsində həmin il oktyabr ayının 13-də Azərbaycan, Ermənistan və Gürcüstan SSR-nin daxil olduğu Zaqafqaziya Sovet Federativ Sosialist Respublikası ilə Türkiyə arasında Qars şəhərində imzalanan sülh müqaviləsi 1922-ci il sentyabr ayının 11-də qüvvəyə minib və bitmə müddəti müəyyənləşdirilməyib.

Bununla da Qars müqaviləsi Naxçıvanın ərazisini və bu ərazinin beynəlxalq müqavilə ilə qorunan toxunulmazlıq hüququnu təsbit edib. Müqavilənin 5-ci maddəsi bilavasitə Naxçıvanın statusu ilə bağlıdır. Həmin maddədə yazılır: "Türkiyə hökuməti, Azərbaycan və Ermənistan sovet respublikaları müqavilənin III əlavəsində göstərilən şərtlərdə daxilində Naxçıvan vilayətinin Azərbaycanın himayəsi altında muxtar ərazi təşkil etməsi haqqında razılığa gəlirlər".

Qardaş Türkiyə də Qars müqaviləsinə imzalamaqla xarici siyasətində növbəti qələbə əldə edir. Mustafa Kamal Atatürk bunu belə dəyərləndirir: "Azərbaycan, Gürcüstan, Ermənistan sovet respublikaları ilə Moskva müqaviləsinin əsasları çərçivəsində Qarsda 13 oktyabr tarixli müqavilə imzalandı. Bu müqavilə ilə Şərqlə hüquqi bir şəkildə alan iddianı vəziyyətimiz Sevr müqaviləsinin təbii qeyri-mümkün olduğunu göstərən realitərləndirir".

Yüksəlişin Naxçıvan nümünəsi

Heydər Əliyevin xilaskarlığı ilə blokadadan inkişafa çıxan muxtar respublika İlham Əliyevin liderliyi sayəsində modern intibahın təntənəsini yaşayır

konserv zavodları tikilərək istismara verildi. Ümumilikdə, regionun inkişaf perspektivlərini artırmaq məqsədilə 250-dən çox müxtəlif təyinatlı müəssisələr yaradıldı, əhalinin işlə təminatına və sosial rifahının yaxşılaşdırılmasına nail olundu, hər il Naxçıvan şəhərində və rayon mərkəzlərində 35 min kvadratmetr yaşayış sahəsi istifadəyə verildi. Muxtar respublikanın şəhər, rayon və kəndlərində məktəb binaları, xəstəxanalar, suvarma tədbirlərini yaxşılaşdırmaq məqsədilə 20-dən artıq su anbarı tikildi. Bir sözlə, muxtar respublika inkişaf dövrünü yaşayırdı.

Məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanı birinci rəhbərliyi dövründə ermənilərin respublikamızdan, o cümlədən Naxçıvandan yeni ərazilər qorparmaq planları baş tutmadı. Lakin Heydər Əliyev Azərbaycan rəhbərliyindən getdikdən sonra 1985-ci ildə bu bədnam niyyət baş tutdu: digər Azərbaycan əraziləri ilə birlikdə Naxçıvanın da bir qisim torpaqları Ermənistan SSR-ə verildi.

1987-ci ildə Heydər Əliyev SSRİ-nin ali rəhbərliyi sıralarından uzaqlaşdırıldı. Bu addımın siyasi mənasını Azərbaycanın özəməni rəhbərliyi dərk edə bilmədi. Tarix isə öz işini gördü. Heydər Əliyevin hakimiyyətdən uzaqlaşdırılmasından dərhal sonra Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın qorunması uğrunda aqressiv separatçılıq hərəkatı başlandı. Bunun ardınca Gürcüstan rəhbərliyinin hərtərəfli kömək göstərdiyi Ermənistan Azərbaycana qarşı təcavüzkar müharibəyə başladı.

Əfsuslar olsun ki, Heydər Əliyevin Moskva köçməsinə sonra bütün Azərbaycanda olduğu kimi, Naxçıvanda da tonozül dövrü təşəbbüsü. Əldə edilmiş bütün uğurlar tədricən yandırıldı və muxtar respublika üçün çox ağır dövr başladı. 1980-ci illərin sonları Naxçıvan üçün əsl sınaq dövrü oldu. Xoşbəxtlikdən yenə də Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə naxçıvanlılar bu ağır sınaqdan şərəflə çıxmağı bildilər.

Məhz 1990-cı illərin əvvəllərində Naxçıvanın taleyi həll edildi. Əgər o illərdə Heydər Əliyev Naxçıvanda olmasaydı və naxçıvanlılar Ulu Öndərin ətrafında sıx birləşməyəydilər, muxtar respublikanın taleyi yəqin ki, çox ağır ola bilərdi. Çünki artıq erməni millətçiləri Azərbaycana qarşı işğalçı siyasətini başlamışdılar və onların məkrli planlarında Naxçıvanın işğalı da var idi. O vaxt Naxçıvanda vəziyyət böyük çətinliklər hesabına sabit olaraq qalırdı.

Ermənilər məqsədlə şəkildə Naxçıvanı blokadaya salıb, bu qədim Azərbaycan torpağını ələ keçirmək üçün yenidən məkrli planlar həyata keçirməyə başlamışdılar. Belə bir dövrdə Ulu Öndər Heydər Əliyevin Naxçıvana gəlməsi, burada yaşayış siyasi fəaliyyət göstərməsi muxtar respublikanı ilk növbədə işğaldan qorudu.

Ümummilli Liderimizin Naxçıvanın blokadadan çıxarılması üçün atdığı ilk addımlardan biri qarış Türkiyə ilə əlaqələrin qurulması oldu. Həmin dövrdə Naxçıvanda

Ulu Öndərin "Bir millət, iki dövlət" fikirlərinin reallaşdırılması mərhələsi başlandı. Dahi şəxsiyyət 1992-ci il mart ayının 22-dən 24-dək Türkiyəyə səfəri çərçivəsində "Azərbaycana bağlı Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə Türkiyə Cümhuriyyəti arasında əməkdaşlıq protokolu" imzaladı, Naxçıvanla Türkiyə arasında gediş-gəlişi təmin etmək məqsədilə Sədərək-Dilucu körpüsünün tikintisinə başlandı.

Həmin il mayın 28-də iki ölkə arasında iqtisadi, mədəni, sosial, siyasi əlaqələrin inkişafı simvolu hesab olunan Sədərək-Dilucu körpüsü istifadəyə verildi. Körpünün istifadəyə verilməsi ilə Naxçıvanda blokadanın ağır fəsadlarını tədricən aradan qaldırılmasına, əhalinin maddi rifah halının yaxşılaşdırılmasına, muxtar respublikanın dünyaya tanınmasına, Qərbdə inteqrasiyasına başlandı. Eyni zamanda da, Türkiyənin şərəf vilayətlərinin inkişafına təkən verib, nəqliyyat əlaqələrinin inkişafı və beynəlxalq daşıma üçün yeni istiqamət müəyyənləşdirdi.

Ümummilli Lider körpünün açılışı zərurətini belə xarakterizə edib: "Belə bir körpü tikmə bizim bir azərbaycanlı kimi, şəxssən mənə o illərdə qəlbimdə olan arzu idi. Bu fikir mənim qəlbimdə o illərdə yaşayırdı. Mən özümü xoşbəxt hesab edirəm ki, gördüyüm bütün başqa işlərlə bərabər, o ümid, həsrət körpüsünün qısa müddətdə tikilməsinin, yaranmasının təşəbbüskarı oldum".

Ulu Öndərin təşəbbüsü ilə yaradılan "Ümid körpüsü" iki qarış xalqı bir-birinə qovuşdurmaq, yurddan-yurda, köndüldən-köndülə körpü salmaq baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edirdi. Çünki Türkiyə-Azərbaycan və Naxçıvan əlaqələrinin müasir səviyyəsi, türk dünyasının birlik və bütövlük ideyalarının gerçəkləşdirilməsi istiqamətində görülən işlər şərəf edilərkən məhz "Ümid körpüsü"nin əhəmiyyəti xüsusi vurğulanır. Bu körpü Azərbaycan-Türkiyə əlaqələrinin inkişafının başlanğıcı olub.

Naxçıvanlılar həmişə olduğu kimi, müdrikliliyi göstərərək Ulu Öndərin ətrafında bir yumruq kimi sıx birləşdilər və erməni işğalçılarına tutarlı cavab verdilər. Ulu Öndərin qətiyyəti, müdrikliliyi, cəsarəti, naxçıvanlıların ona olan inamı bu ağır sınaqdan çıxmaq üçün əlverişli imkan yaradırdı.

Ulu Öndərin misilsiz xidmətləri sayəsində Naxçıvanda inqilabi dəyişikliklər baş verdi. Ulu Öndərin təklifi ilə "sovet sosialist" sözləri muxtar respublikanın adından çıxarıldı. Naxçıvanda ilk dəfə olaraq 1990-cı illərdə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bayrağı dövlət bayrağı kimi qəbul edildi və Azərbaycanın Ali Məclisi qarışında vəsətət qaldırıldı ki, Azərbaycan dövləti də bu bayrağı rəsmi dövlət bayrağı kimi təsdiq etsin. 1991-ci ildə Sovet İttifaqının saxlanması üçün keçirilən qanunus referendumunda Naxçıvan iştirak etmədi. Yəni bu addımlar ondan sonrakı dövrdə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini şərtləndirdi. O illərdə Ulu Öndər qətiyyət, cəsarət, öz xalqına, millət-

nə nə qədər bağlı olduğunu göstərdi. Bu isə o demək idi ki, Ulu Öndər üçün dövlət maraqları, Azərbaycanın maraqları hər şeydən üstündür. Bütün bunların fonunda Naxçıvan ağır sınaqlardan çıxaraq inkişaf yoluna qədəm qoydu.

Bir sözlə, dahi rəhbərin həmin illərdə milli müstəqillik yolunda atdığı addımlar Naxçıvanı qorumaqla yanaşı, həm də, bütövlükdə, Azərbaycan xalqının qurtuluş tarixinin osasını qoymuş oldu.

Türk-islam dünyasının mədəniyyət və əməkdaşlıq mərkəzi

Ulu Öndər Heydər Əliyevin muxtar respublikanın inkişafına göstərdiyi xüsusi diqqət hazırda Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətin prioritet istiqamətlərindən birini təşkil edir.

Dövlət başçısının regionun geosiyasi vəziyyətini, xüsusi çətinliklərini nəzərə alaraq, Naxçıvana daim böyük diqqət və qayğı göstərməsi muxtar respublikadakı inkişafı ardıcıl olaraq stimullaşdırır. Naxçıvanda hər tərəfli inkişaf həm də cənab Prezidentin yorulmaz fəaliyyətinin və məqsədyönlü yüksəliş strategiyasının qanunauyğun nəticəsidir. Eyni zamanda Naxçıvan əhalisinin dövlətçilik və quruculuq proseslərində yorulmadan fəal iştirakı da Naxçıvanın yüksəlişini təmin edir.

Qürur hissi ilə qeyd edə bilərik ki, Vətən müharibəsində tarixi qələbənin əldə olunmasında digər bölgələrdə olduğu kimi, respublikamızın Ermənistanla ən böyük sərhədə malik bölgəsi olan Naxçıvanın da qəhrəman övladları yüksək rəşadət nümayiş etdiriblər. Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun hərbi qulluqçuları işğal altında olan rayonlarımızın, o cümlədən Azərbaycan mədəniyyətinin paytaxtı olan - əzəli torpağımız Şuşanın azad olunmasında əsl qəhrəmanlıq şücaəti göstərirlər. Sırası əsgərdən polkovnik rütbəsi daşıyan zabitə qədər Naxçıvan hərbiçiləri ordumuzun xilaskarlıq missiyası çərçivəsində cəsarətlə döyüşərək şəhidlik zirvəsinə yüksəliblər. Bütövlükdə, İkinci Qarabağ müharibəsində Naxçıvan 200-dən artıq şəhid verib.

Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, "Naxçıvanlılar da İkinci Qarabağ müharibəsində digər bütün bölgələrdən olan vətəndaşlar kimi fəal iştirak ediblər... Bütün bölgələrdən olan hərbiçilərlə bərabər naxçıvanlılar da böyük qəhrəmanlıq göstərirlər və torpaqlarımızın azad edilməsi işində fədakarlıq göstərirlər, şəhidlər veriblər". Təsədüfi deyil ki, Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Ordusunun hərbi qulluqçuları göstərdikləri rəşadətə görə Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları əsasında Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı fəxri adına layiq görüldü, digər orden və medallarla təltif olublar.

Heydər Əliyevin Naxçıvanda qaldırdığı bayrağın Zəfər qüruru

Bu gün Naxçıvan bütün səhərlər üzrə böyük sürətlə inkişaf edərək, sözün əsl mənasında, intibah mərhələsi səviyyəsinə yüksəlib.

Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə Naxçıvanda Prezidentin Səlahiyyətli Nümayəndəsi İnstitutunun fəaliyyətə başlaması və məqsədyönlü islahatların uğurla həyata keçirilməsi ilə muxtar respublika yeni inkişaf mərhələsinə başlanmasında təmin edilmiş.

Dövlət başçısının təsdiq etdiyi "Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafına dair 2023-2027-ci illər üçün Dövlət Proqramı" isə qədim yurdumuzun modern inkişafını şərtləndirən çox mühüm sənəddir. Bu dövlət proqramının Təfsilatlı Tədbirlər Planında nəzərdə tutulan layihələrlə növlər yitirdikdə aydın şəkildə görünür ki, tezliklə muxtar respublikanın sosial-iqtisadi, mədəni həyatında inqilabi yeniliklər olacaq. Dövlət proqramında əksini tapan inkişaf strategiyasının həyata keçirilməsinin 11 istiqamət üzrə ən əlverişli və münasib icra mexanizmləri və maliyyə mənbələri müəyyənləşdirilib. Muxtar respublikanın inkişafının siyasi və iqtisadi cəhətdən qiymətləndirilməsi və proqnozlaşdırılması zamanı elmi prinsiplərə də istinad edilir. Bu mühüm sənəd hazırkı mərhələdə yeni Naxçıvanın meydana çıxmasına imkan yaradacaq. Tədbirlər Planına əsasən - Azərbaycan-Türkiyə dövlət sərhədində Araz çayı üzərində yeni körpü tikiləcək, Azad İqtisadi Zona yaradılacaq, qədim Naxçıvanın tarixi mədəni irsini qoruyub saxlamaq, UNESCO-nun maddi mədəni irs nümunələrini üzrə əsas siyahısına salınacaq tarixi-memarlıq abidələri müəyyənləşdiriləcək.

Avrasiyada yeni güc mərkəzi kimi tanınan Türk Dövlətləri Təşkilatının (yaradılarkən adı "Türkdilli Ölkələrin Əməkdaşlıq Şurası" idi) 15 il öncə, 2009-cu ildə yaradılmasına dair qərarın məhz Naxçıvanda keçirilməsi Zəfər qürurunda qəbul edilməsi də, bu qədim Azərbaycan yurdunun türk dünyası üçün böyük rəmzi əhəmiyyətə malik olduğunu göstərir.

Naxçıvanın 2018-ci ilin Gənclər paytaxtı seçilməsi burada insan resurslarının sürətli artımı ilə bərabər, həm də ölkəmizin yeni nəsillərinin inkişafına yaradılan geniş imkanları da nümayiş etdirirdi. Eyni zamanda İslam Ölkələrinin Elm, Təhsil və Mədəniyyət Təşkilatının (İSESCO) təklifi ilə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv dövlətlərin mədəniyyət nazirlərinin Bakı şəhərində keçirilməsi konfransında qəbul edilmiş qərarla Naxçıvan şəhəri 2018-ci il üçün İslam mədəniyyətinin paytaxtı elan edilmişdi.

Naxçıvanın İslam mədəniyyətinin və gənclərin paytaxtı olması həm də keçmişlə gələcək arasında sağlamlıq körpü, nəsillərarası quruluş mədəniyyətə bağlı deməkdir. Hər iki status qoca Şərqi qapısı olan Naxçıvanın qədim tarixinin, özünəməxsus mədəniyyət və memarlıq üslubuna malik olan muxtar respublikanın turizm potensialının nümayiş etdirilməsi üçün imkan yaradırdı.

İkinci Qarabağ müharibəsindəki şanlı Zəfərimiz isə yeni reallıqla formalaşdırdı.

Səttar MÖHBALİYEV,
Milli Məclisin deputatı,
Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları
Konfederasiyasının sədri

Tarix yazan Lider - tarixə yazılan il

2023-cü il dövlətimizin tarixinə ön əhəmiyyətli illərdən biri kimi yazıldı. İndiki və gələcək nəsillər bu ili hər zaman böyük qürur hissi ilə xatırlayacaqlar.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 31 dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə xalqa və dünyada yaşayan bütün soydaşlarımızla müraciətini zamanı arxada qoyduğumuz ilin dəyərli qiymətini verdi: "2023-cü ildə ölkəmizin həyatında bir çox önəmli hadisələr baş vermişdir. Ancaq o hadisələrin arasında dövlət suverenliyimizin bərpası Azərbaycan xalqının yaddaşında əbədi qalacaqdır". Ötən il müstəqillik tariximizdə ilk dəfə olaraq Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa olundu. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ordumuzun Vətən müharibəsindəki möhtəşəm qələbəsindən ardınca 2023-cü ilin sentyabrında həyata keçirilən birgünlük antiterror tədbiri nəticəsində Azərbaycan öz dövlət suverenliyini tam bərpa etdi. İşğalçı qüvvələrin ölkəmizin ərazisindən çıxarılması təmin olundu. Xankəndidəki hərbi xuntanın ömrünə son qoyuldu. Beləliklə, dünyanın böyük güclərinin regionda öz mövqelərini möhkəmləndirmək üçün həyata keçirməyə çalışdıqları erməni layihəsi iflasa uğradı. Tarixin bizim üçün ağır, acılı, faciələrə dolu səhifəsi birləşikliyi qandırdı.

Ağdərədə, Əsgəranda, Xocavənddə, Xocalıda, Xankəndidə ötən il dövlət bayrağımızın ucaldılması, noyabrın 8-də Xankəndin mərkəzi meydanında Zəfər paradının şəkili "Heydər Əliyev İli"ndə Ulu Öndərin xatirəsinə ön böyük hörmət ifadəsi oldu.

2020-ci ildə İkinci Qarabağ müharibəsi şanlı qələbəmizlə tamamlanan sonra dövlətimiz hələ ətrafındakı bəzi suallarla tam başa çatmamış kimi görünən prosesi ötən il bütünlüklə yekunlaşdı. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin də böyük xidməti olan, bizim bayrağımız Şuşada və azad edilmiş digər ərazilərdə qaldırılarda hamımız yaxşı bildirik ki, işimiz yarımcı qalıb. Azərbaycan dövləti bu məsələdə də səbirli, təmkinli, üzünə götürüldüyü öhdəliklərə sadıqlıqla davrandı. Hər bir işi öz vaxtında-vədəsinə gördü. Dövlətimizin rəhbəri xüsusi vurğuladı ki, Ermənistanın 2020-ci ilin noyabrında faktiki kapitulyasiya aktını imzalayan sonra öz öhdəliklərini yerinə yetirəcəyini, Qarabağdakı qeyri-qanuni hərbi birləşmələrin ərazi-lərimizdən gədcəyini, Xankəndidəki kriminal rejimin ləğv oluna-

cağını gözləyirdi. Əfsuslar olsun ki, Ermənistan tərəfi yenə də təxminən 30 ilə qədər davam edən sülh danışıqları dövründəki ənənəvi tərzini təkrarladı. Üzünə götürdüyü öhdəliklərə nöinki əməl etmədi, hətta Azərbaycana qarşı yeni hərbi təxribatlar hazırladı, bu işə yeni insan faciələrinə səbəb oldu. Qanunsuz olaraq torpağımızda yerləşmiş 15 minlik Ermənistan ordusunun Qarabağdan çıxarılması üçün heç bir addım atılmadı. Müxtəlif üsullarla Qarabağa yeni silah və sursatların, hərbi texnikanın, minaların gətirilməsi davam etdirildi, Ermənistan tərəfindən mina terroru nəticəsində onlarla vətəndaşımız həyatını itirdi. Müxtəlif bəhanələrlə, təxribatlarla vaxtı uzadan Ermənistan yenə havadarlarına güvənərək vəziyyətin bəlkə dəyişəcəyinə ümid etdi. Bu məsələdə Ermənistanla birgə, onun təxribatlarına dəstək verən, öhdəliklərindən yayınmamasına şərait yaratmaq istəyən, regionda sülh proseslərinə maneə olan Frans kimi xarici ölkələr də məsuliyyət daşıyırdılar.

Belə bir durumda bəlli idi ki, qalib Azərbaycan dövləti bu vəziyyətlə barışmayacaq. Danışıqlar, çağırışlar nəticə verməzə separatizmin kökünü kəsmək, dövlət suverenliyimizi bərpa etmək üçün işğalçı qonşumuzun ən yaxşı anladığı dilə - gücə əl atmaq məcburiyyətində qalacaq. Müraciətdə xatırlandı ki, bununla bağlı dəfələrlə Ermənistan rəhbərliyinə də, onların arxasında duran Qərbi ölkələrə də xəbərdarlıq edilmişdi. Xəbərdarlıqlar səmərə vermədiyindən Azərbaycan dövləti sentyabrın 19-da başlayan, cəmi 23 saat davam edən antiterror tədbiri ilə separatçı rejimi dövlətimiz qarşısında ağır bəyaz qaldırmağa məcbur etdi. Torpaqlarımızda yaşayb özəli-əbədi yurdlarımız Xankəndidən, Ağdərədən Bakıya həyasızcasına cürbəcür ismarıclar göndərən, onlara kənardan verilmiş tapşırıqları yerinə yetirən "başbilon-lər" qandallanaraq Bakıya gətirildilər. Meşəlində, Xocalıda əli yüz-lərə dinc azərbaycanlıların qanına batmış hərbi canilərin mühakimə zamanı gəldi. Tarixi ədalət öz yerini tutdu. Qəhrman əsgər və zabitlərimiz həm şəhidlərimizin qanını yerdə qoymadılar, onların qisasını döyüş meydanında aldılar, həm də hazırda Bakıda həbsxanaya hücrəsində öyləşərək ədalət mü-hakiməsi qarşısına çıxarılacaqları günü gözləyən hərbi canilərin tim-salında bir ibrət dərsi verdilər. Yaşadığı ölkənin dövlət suverenliyinə qarşı çıxmağa, öz ölkəsində bu cür məkrli əməllər törətməyə cəhd edib insan faciələrinə səbəb olan hər kəsə görk olmalıdır ki, onların son beloları kimi ola bilər.

Dünya azərbaycanlıları müstəqil Azərbaycanla fəxr edirlər

Ötən il Azərbaycanın dövlət suverenliyinin tam bərpası dünyadakı soydaşlarımızın ən böyük bayram hədiyyəsi oldu. Artıq üç ildir ki, dünya azərbaycanlıları da bütün Azərbaycan vətəndaşları kimi ruh yüksəkliyi ilə yaşayırlar, bayram yeni bir ovqatla qeyd edirlər. Dövlətimiz regionun lideri kimi bölgəmizdə daimi sülhə, dayanıqlı inkişafa, insanların rifahına xidmət edən addımları, nailiyyətləri ilə bundan sonra da bütün dünya azərbaycanlılarını qürurlandırmaqda davam edəcək.

31 Dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə xalqımıza müraciətində dövlət rəhbərimiz İlham Əliyev son illərin əsas nailiyyətlərini bölüşərək eyni zamanda gələcək inkişaf istiqamətlərini diqqət yönəltdi. Azərbaycan Prezidenti bayan etdi ki, dövlətimizi haqq yolumdan kimsə döndərə bilməz: "Biz haqq yolundayıq, öz sərhədimizi özümüzü nəzarətə götürmüşük və heç kəmə imkan vermərik ki, bizim torpağımızda at oynatsın".

Son illərin tarixi prosesləri heç bir ittihamla, təzyiqlə Azərbaycan rəhbərliyinin iradəsinə təsir etməyəcək. İrəlilədiyimiz inkişaf yoluna əngəl yaratmaq gücündə olmadığımızı göstərir. Dünyada, xüsusilə Qərbi ölkələrində Ermənistanın arxasında dayanaraq, onlara daim dəstək göstərən dövlətlərin arasına qaldırıldıqları hay-küyün, ölkəmizə qarşı əsassız ittihamların heç bir səmərə vermədiyinə hər birimiz şahidik. Bundan sonra da belə olacaq. Dövlətimiz bütün təxribatları dəf edərək, süni əngəlləri aşaraq böyük hədəflərinə doğru irəliləyəcək.

Yeni il müjdəsi

Azərbaycan dövləti Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun azadlığından sonra bu gün daha bir tarixi missiyasını uğurla həyata keçirir. Ermənilərin təxminən 30 il ərzində vandacasına dağıdıb yerlə yeksan etlən illər dövründə tikinti-quruculuq tədbirləri görülür. Doğma yurdlarımız yenidən dirçəldilir, uzun illər kənarda qaldığı inkişaf axarına qovuşur. Azərbaycan dövləti bununla da kimin kim olduğunu, hansı niyyətə tapındığını - xarabalıq və faciələrimizi, yoxsa abadlıq, inkişaf və xoşbəxtliyəmi xidmət etdiyini bütün dünyaya göstərir.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur bu gün nəhəng bir tikinti meydanına çevrilib. Dövlətimiz bu regionları-mızdakı şəhərlərimizi, kəndlərimizi yenidən qurur. Xüsusi ilə vurğulanmalı məqam isə həm də budur ki, Azərbaycan dövləti bö-

yük bir ərazidə bərpə-quruculuq işlərini heç bir dövlətin, xarici institutun maddi yardımına, dəstəyinə möhtac qalmadan yalnız öz imkanları hesabına həyata keçirir. Təkcə 2023-cü ildə 5 minə yaxın kəndimizdəki yaşayış məntəqəsinə də keçmiş köçkünlərin, qaç-qınların qayıdacaqlarının, il ərzində Kərkicahan, Malibəyli, Turşu kəndlərinin tam bərpa ediləcəyini, eyni zamanda il ərzində Xocalı və Xankəndi sakinlərinin də öz evlərinə qayıdacaqlarının xoş müjdesini yetirdi.

Bu gün Azərbaycan dövləti təkcə yurdlarımızı yenidən qurur, illərlə doğma torpaqların həsrətini çəkən həmvətənlərimizi özəli məskənlərimizə yitirmir, eyni zamanda bölgəmizin ekologiyasına sahib çıxır, qırılan meşələrimizi həyata qaytarır, zəhərlənən çaylarımızı təmizləyir. Rəsmi İrəvan bir neçə onillik ərzində Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdakı böyük cinayət əməlləri ilə məşğul olmuşdu. Erməni vandalları tərəfindən Azərbaycan vətəndaşlarının min bir əziyyətlə qurduqları evlərin dağıdılması, dövlətimizin illər boyu yaratdığı sosial-iqtisadi infrastrukturun məhvi, tarixi binalarımızın, mədəniyyət obyektlərimizin, məscidlərimizin və digər müqəddəs məkanlarımızın tar-mar olunaraq yer üzündən silinməsi, ətraf mühitə qarşı urbisid və ekoloji cinayətləri bunun ayrı-ayrı təzahürüdür. Bu cinayətlər özlərini hər bir sənədləşdirilib və faktlarla sübuta yetirilib. Dövlətimizin başçısı onu da vurğuladı ki, əfsuslar olsun, bu cinayətlərə görə Ermənistan indiyə qədər Qərbdə qınaq obyektinə çevrilməyib. Belə bir yanaşma Qərbin ikili standartları siyasətindən ölkəmizə, Ermənistanın havadarı kimi çıxış etdiyini göstərir. Amma biz də bu riyakarlıqlar qarşısında, ikili standartlar önündə tək deyilik. Haqq, ədalət bizimlədir. Bu dəyərlərin bizim tərəfimizdə olduğunu biliyik. Bu bizə böyük güc verir, mövqeyimizi möhkəmləndirir, haqqımız olanı almaq üçün mücahidəmizi davam etdirməyə, doğru olanları etməyə yönəldir. "Ermənistan rəhbərliyi də bu tarixi dərslərdən nəticə çıxarmalıdır və özünü ələ aparmalıdır ki, bizim qəzəbimizə tuş gəlməsin", - deyər dövlətimizin başçısı bildirmişdir.

Haqq davasının qalibi

Azərbaycan haqq davasında hər zaman qalib olmaq üçün bütün imkanlara sahibdir. Ölkəmiz onilliklər ərzində həyata keçirilən uğurlu iqtisadi siyasət sayəsində özünün əsl müstəqilliyini təmin edib. Azərbaycan dövləti sosial-iqtisadi cəhətdən heç bir ölkənin, beynəlxalq qurumun asılılığında deyil. İqtisadi nailiyyətlər ordumuzun davamlı şəkildə gücləndirməyə şərait yaradır. Azərbaycan dövlətinin heç bir qonşusunun suveren ərazisində gözü yoxdur. Bizim ən böyük istəyimiz regionumuzda daimi sülhün, davamlı inkişafın, bütün maraqlı tərəflərin faydalana biləcəyi qarşılıqlı əməkdaşlıq mühitinin olmasıdır. Bütün bunlarla yanaşı, milli maraqların qorunması, güvənli təhlükəsizlik üçün güclü orduya da həmişə ehtiyac var. Bu reallıqdır ki, biz çox zaman güclünün haqlı sayıldığı dünyada yaşayırıq. Ona görə də ölkəmizin müdafiə qüdrəti ən mühüm məsələlərdəndir.

"Tarixi Zəfərimiz - İkinci Qarabağ müharibəsindəki Zəfər, antiterror əməliyyatı, işğalçılardan azad olunmağımız, separatçı rejimin çökməsi bütün azərbaycanlıları haqlı olaraq bir araya, bir yumruq halına gətirir. "Dəmir yumruq" bizim zəfər salnaməmizin rəmzi idi. Bu gün, eyni zamanda "dəmir yumruq" birliyimizin rəmzidir və Azərbaycan xalqını, bütün dünya azərbaycanlılarını əmin etmək istəyirik ki, "dəmir yumruq" hər zaman yerində olacaq" - Azərbaycan Prezidenti müraciətində bəyan etdi.

Bu gün Azərbaycan Ordusu maddi-texniki təchizatına, döyüş qabiliyyətinə, yüksək ruhuna görə dünyanın ən öncül ordularındandır. Vətən müharibəsindəki şanlı qələbəmizdən sonra hərbi əməliyyatların qazandırıldığı faydalı təcrübələrə istinadən ordumuzda peşəkarlıq daha da artırılıb. Yeni silah-birləşmələr yaradılıb. Ordumuzun təchizatı ilə bağlı bir çox müqəvətlər imzalanıb, yeni silahlar, hərbi texnika alınaraq gətirilib. Ötən ilin sentyabrında həyata keçirilən 23 saatlıq antiterror əməliyyatı Azərbaycan Ordusunun qüdrətini, o cümlədən yeni yaradılmış peşəkar hərbi birləşmələrin gücünü bir daha nümayiş etdirdi. Azərbaycan Prezidenti 2024-cü ildə hərbi təyinatlı yerli istehsalın böyük dərəcədə artacağını, həm dəvət, həm özəl sektor tərəfindən hərbi təyinatlı məhsulların istehsalına ön azı bir milyard manat sərməyə qoyulacağını bildirdi. Bütün bunlarla dövlətimiz növbəti özüni əsas vəsaitlərə təmin edəcək, eyni zamanda bu sektordə dünya miqyasında çox ciddi ölkəyə çevriləcək. Azərbaycan istehsalı olan hərbi təyinatlı məhsulların həcmi və sayı böyük dərəcədə artacaq.

Ölkəmizin beynəlxalq nüfuzu güclənir

Bu uğurlar həm də Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun artması nə dərəcədədir. Bunun daha bir göstəricisi də dünyanın ən böyük beynəlxalq konfransının Azərbaycanı qəbul etməsi haqqında bütün dünya ölkələrinin ötürün dekabrında verdiyi yekdil qərarıdır. COP29 global tədbirini bu il Azərbaycanın evsahibliyi etməsi dünya ictimaiyyətinin ölkəmizə, xalqımıza böyük rəğbətini, eyni zamanda respublikamızı "yaşıl enerji"yə keçid istiqamətində ardıcılıqla böyük qiymətini ifadəsindir.

Qeyd edək ki, "yaşıl enerji" keçidi hazırda Azərbaycan dövlətinin əsas prioritetlərindəndir. Bu il ölkəmizdə bölgənin ən böyük bərpəpolan elektrik enerjisi stansiyası istifadəyə verilib. 230 meqavat gücündə günəş-elektrik stansiyası artıq Azərbaycanın enerji sistemində tam inteqrasiya edilmişdir. COP29 tədbirinin ölkəmizdə keçirilməsi də dövlətimizin son illərdəki böyük uğur hekayələrindən olacaqdır.

Azərbaycanın ötürün illərdə qazandıqı hətərətli uğurları 2024-cü ilin nailiyyətləri ilə daha da möhkəmləndiriləcək və bütün dünya azərbaycanlılarını hər zaman getdikcə artan qüdrəti ilə fəxrəndirəcəkdir. Bu, milli vəhdətimizdən, Azərbaycanın sülh, inkişaf, bəşəriyyətin xoşbəxtliyi məramından irəli gələn əminlikdir.

Baş Prokurorluqda 2023-cü ildə prokurorluq orqanları tərəfindən görülmüş işlərin vəziyyəti və qarşıda duran vəzifələrin icrasına dair əməliyyat müşavirəsi keçirilib

Yanvarın 7-də Baş Prokurorluqda 2023-cü ildə prokurorluq orqanları tərəfindən görülmüş işlərin və qarşıda duran vəzifələrin müzakirəsinə həsr olunmuş əməliyyat müşavirəsi keçirilib. Müşavirədə çıxış edən Baş Prokuror Kamran Əliyev Azərbaycan xalqının Ümmümmilli Lideri, Ulu Öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 ilyininin Azərbaycan xalqı tərəfindən böyük coşqu ilə qeyd edildiyi 2023-cü ilin parlaq illərdən biri olduğunu qeyd etdi.

Azərbaycan Respublikasının bütün ölkə ərazisi üzrə suverenliyinin bərpa edildiyini diqqətə çatdıran Baş Prokuror 2023-cü ildə ardıcıl hərbi-siyasi uğurların baş verməsi, o cümlədən 2023-cü ilin aprel ayında Ermənistan və Azərbaycan sərhədində sərhəd-buraxılış məntəqəsinin qurulması, daha sonra isə 19 sentyabr 2023-cü il tarixində 24 saatdan da az davam etmiş lokal xarakterli antiterror əməliyyatının keçirilməsi nəticəsində respublikamızın ərazisində olan bütün terror yuvalarının tamamilə ləğv edildiyini, separatçı meyillərinin bərdəfəlik son qoyulduğunu diqqətə çatdırıb.

Qeyd edilib ki, ötürün oktyabr ayının 15-də Müzəffər Ali Baş Komandan, cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur böyük tikinti meydanına çevrilib, şəhərlərimiz və kəndlərimiz yenidən qurulmaqla, 5 mindən artıq məcburi köçkün öz doğma yurd-yuvalarına qayıdıb və bu proses davam etməkdədir.

Vurğulanıb ki, BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası - COP29 kimi mötəbər bir tədbirin Azərbaycanı qəbul etməsi ilə əlaqədar yekdil qərarın verilməsi beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən Azərbaycanı böyük hörmət və etimadın, eləcə də ölkəmizin milli, regional və global səviyyədə ətraf mühitin qorunması, iqlim dəyişmələrinin qarşısının alınması işinə töhfəsinin təqdir olunmasının bariz nümunəsidir.

Müşavirədə diqqətə çatdırılıb ki, 2023-cü il prokurorluq orqanları üçün də uğurlu il olub. Əlavə edilib ki, 2023-cü ildə Baş Prokurorluğun İstintaq idarəsi tərəfindən qəsdən adam öldürmə faktları üzrə ötürün illərdən bağlı qalmış 7 iş, (şəhər) prokurorluqları tərəfindən 3 iş (Ordubad, Bakı şəhər Nizami, Sumqayıt şəhər prokurorluqları), Baş Prokurorluğun Kriminalistika və informasiya texnologiyalar idarəsi tərəfindən isə 1 iş olmaqla, ümumilikdə 11 iş daxil işlər, dövlət təhlükəsizliyi və penitensiar xidmət orqanları ilə birgə keçirilmiş peşəkar istintaq-əməliyyat tədbirləri ilə açılıb.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 07 may 2021-ci il tarixli Fərmanı ilə yaradılmış "Elektron prokurorluq" informasiya sisteminin əsas modullarının ötürün ilin ərzində istifadəyə verildiyini qeyd edən Baş prokuror hazırda yeni modulların yazılması və işlək modulların isə təkmilləşdirilməsi işləri aparıldığını vurğulayıb.

Xüsusi ilə vurğulanıb ki, təbii qurumların infrastrukturunun yaxşılaşdırılması istiqamətində görülmüş işlər çərçivəsində 2023-cü ildə Laçın və Qəbələ rayon prokurorluqlarının yeni inzibati binalarının açılışı baş tutub, hazırda isə Kürdəmir, Şəki və Bakı şəhəri Nəsimi, Nərimanov və Pirallahı rayon prokurorluqlarının yeni inzibati binalarının tikintisi davam etdirilib.

Ötürün ildə Baş Prokurorluğun digər dövlətlərin prokurorluq orqanları ilə beynəlxalq hüquqi əməkdaşlığa toxunan Baş prokuror qeyd edib ki, 2023-cü il ərzində Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyası, Avropa Prokurorlarının Məşvərətçi Şurası, Avropa Birliyi-nin Cinayət Ədliyyəsi üzrə Əməkdaşlıq Agentliyi (Eurojust), Beynəlxalq Antikorrupsiya Akademiyası (IACA), İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, Müstəqil Dövlətlər Birliyinin iştirakçısı olan dövlətlərin

baş prokurorlarının Əlaqələndirmə Şurası və digər beynəlxalq təşkilatlarla, eləcə də xarici ölkələrin hüquq-mühafizə orqanları ilə əlaqələrin genişləndirilməsi istiqamətində tədbirlərin görülməsi davam etdirilib, Baş Prokurorluğun rəhbərliyinin və digər məsul şəxslərinin xarici ölkələrə 16 səfəri, xarici dövlətlərin və beynəlxalq təşkilatların nümayəndə heyətlərinin Baş Prokurorluqda 35 qəbulu təşkil olunub, bir sıra xarici ölkələrin prokurorluq və digər hüquq-mühafizə orqanları ilə ikitərəfli əməkdaşlıq barədə sənəd layihələrinin hazırlanması, razılaşdırılması və bağlanması təşkil təmin edilib.

Vurğulanıb ki, 2023-cü il sentyabrın 15-də Bakıda Müstəqil Dövlətlər Birliyinə üzv dövlətlərin Baş Prokurorlarının Əlaqələndirmə Şurasının 33-cü iclası və İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv dövlətlərin Baş prokurorlarının 4-cü görüşü keçirilib, 2024-cü ildə beynəlxalq əməkdaşlıq çərçivəsində Beynəlxalq Prokurorlar Assosiasiyasının 29-cu konfransını və ümumi yığıncaq mərasiminin 2024-cü ilin 27 sentyabr - 02 oktyabr tarixlərində Bakı şəhərində keçirilməsi nəzərdə tutulub.

2023-cü ildə normayaratma təşəbbüsü ilə bağlı fəaliyyətə toxunan Kamran Əliyev Baş Prokurorluq tərəfindən 28 normativ hüquqi akt layihəsi hazırlanaraq göndərildiyini, ötürün ərzində Baş Prokurorluqdan Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyaya Məhkəməsinə 6 sorğu və 8 rəy verildiyini, Baş Prokurorluq tərəfindən hazırlanmış qiymətli məhkumetmə ilə bağlı Cinayət-Prosessual Məcəllənin dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin Milli Məclis tərəfindən qəbul edildiyini nəzərdə çatdırıb.

Bildirilib ki, qarşıda duran əsas vəzifələrdən biri Ermənistan silahlı qüvvələri və qanunsuz silah birləşmələrindən ibarət cinayətkar birlik (təşkilat) tərəfindən törədilmiş cinayət faktlarına görə Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun İstintaq idarəsinin icraatında olmaqla birgə vahid istintaq qrupu tərəfindən istintaq aparılaraq cinayət işinin yekunlaşdırılması və təqsirli şəxslərin məhkəmə məsuliyyətinə verilməsidir.

Əməliyyat müşavirəsində Baş Prokurorluğun əlaqədar struktur qurumları və müvafiq təbii prokurorlar tərəfindən daxil işlər orqanları ilə əlaqəli şəkildə 2023-cü ilin nəticələrinə görə artım müsbət olunan cinayətlərin profilaktikası istiqamətində zəruri tədbirlərin görülməsi, eyni zamanda cəzamn ləğvini prinsipi təmin edilməsi məqsədilə bağlı qalmış cinayətlərin açılması və təqsirli şəxslərin cinayət məsuliyyətinə cəlb olunmaları üçün müvafiq tədbirlərin görülməsinin zəruriliyi diqqətə çatdırılıb.

Eyni zamanda hesabat dövründə görülmüş müsbət işlərə yanaşı, fəaliyyət istiqamətləri üzrə işin səmərəliliyinə mənfii təsir göstərən hallar Baş Prokurorluğun müvafiq struktur qurumlarının rəhbərlərinin iştirakı ilə ətraflı təhlil olunub.

Sonda 2023-cü ildə görülmüş işlərin vəziyyətinin ümumiləşdirilərək nəticələrinin təsdiq edilmiş cədvələ uyğun olaraq, Baş Prokurorluğun idarə və şöbələrində müzakirələrin aparılması, habelə Baş Prokurorluğun geniş kollegiya iclasının keçirilməsi, hazırlıqla əlaqədar müvafiq tapşırıqlar verilib.

Əməliyyat müşavirəsinə yekun vuran Baş prokuror Kamran Əliyev bildirib ki, Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun kollektiv 2024-cü ildə də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilən tədbirlərin reallaşdırılmasında, cinayətkarlığa qarşı digər hüquq-mühafizə orqanları ilə əlaqəli şəkildə mübarizənin gücləndirilməsində, dövlətçiliyimizin maraqlarının və ölkəmizdə bərqərar olmağı bəyənən ictimai-siyasi sabitlik və əmin-amanlıq qorunmasında zəruri tədbirlərin görülməsini təmin edəcək.

MƏRKƏZİ SEÇKİ KOMİSSİYASINDA

Mərkəzi Seçki Komissiyasının növbəti iclasları keçirilib

Məzahir Pənahovun sədrliyi ilə dekabrın 31-də Mərkəzi Seçki Komissiyasının növbəti iclası keçirilib. Əvvəlcə Komissiyanın 2023-cü il 26 dekabr tarixli iclasının protokolu təsdiq edilib.

Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin Media və kommunikasiya şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirdiyi ki, sonra 2024-cü il fevralın 7-nə təyin olunmuş növbədənənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən Mərkəzi Seçki Komissiyasına məşvərətçi səs hüquqlu üzv təyin edilmiş Cəfərov Kamal Xaqani oğlunun üzvlüyünün təsdiq olunmasına qərar verilib.

Sonra namizədləyi özü tərəfindən irəli sürülmüş Əvəz Bəbirxan oğlu Temirxanın namizədliyinin irəli sürülməsi də təsdiq olunub.

İclasda, habelə seçkilərdə namizədliyinin irəli sürülməsi təsdiq olunmuş Mətləb Əzizulla oğlu Mütəlliminin səlahiyyətli nümayəndəsi qeydə alınıb.

Beynəlxalq müşahidə missiyası və media nümayəndələrinin iştirak etdiyi iclasda bəzi dairə seçki komissiyalarının tərkibində dəyişikliklər olub, cari məsələlərə baxılıb.

Məzahir Pənahovun sədrliyi ilə yanvarın 6-da Mərkəzi Seçki Komissiyasının növbəti iclası keçirilib. Əvvəlcə komissiyanın 2023-cü il 30-31 dekabrda keçiril-

miş iclaslarının protokolları təsdiq olunub. Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin Media və kommunikasiya şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirdiyi ki, sonra 2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənə-

nar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində namizədləyi özü tərəfindən irəli sürülmüş Zəhid Məhərrəm oğlu Orucun və namizədləyi Milli Cəbhə Partiyası tərəfindən irəli sürülmüş Razi Qulaməli

oğlu Nurullayevin namizədliyinin qeydə alınması məsələsinə baxılıb. Proseslərin gedişi barədə ətraflı məlumat verilərək bildirilib ki, sözügedən namizədlərin müdafiəsi üçün toplanmış

seçici imzaları olan imza vərəqələri və onlara əlavə edilməli olan sənədlər səlahiyyətli nümayəndələri tərəfindən Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim edildikdən sonra Seçki Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş müddətdə və qaydada müvafiq araşdırma aparılıb, namizədlərin qeydə alınması üçün əsasların olması müəyyən edilib.

Komissiya geniş müzakirələrin ardınca namizədləyi özü tərəfindən irəli sürülmüş Zəhid Məhərrəm oğlu Orucun və namizədləyi Milli Cəbhə Partiyası tərəfindən irəli sürülmüş Razi Qulaməli oğlu Nurullayevin 2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində namizəd kimi qeydə alınmasına qərar verib.

Beynəlxalq müşahidə missiyası təmsilçisi, məşvərətçi səs hüquqlu komissiya üzvü, xüsusi icazə almış müşahidəçi və media qurumları nümayəndələrinin iştirak etdiyi iclasda, həmçinin bəzi seçki dairələri dairə seçki komissiyalarının tərkibində dəyişikliklər olunub və cari məsələlərə baxılıb.

QƏRAR № 14/62

Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2023-cü il 26 dekabr tarixli iclas protokolunun təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 28.2-ci və 28.4-cü maddələrinə uyğun olaraq qərar alır:

Sədr Məzahir Pənahov
Katib Arife Muxtarova
Katib Mikayıl Rəhimov

31.12.2023-cü il

QƏRAR № 14/63

2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində Yeni Azərbaycan Partiyasının məşvərətçi səs hüquqlu üzvlüyünün təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində namizədi qeydə alınmış Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı Kamal Xaqani oğlu Cəfərov Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına (bundan sonra - Mərkəzi Seçki Komissiyası) məşvərətçi səs hüquqlu üzv təyin edilmiş və həmin şəxsin üzvlüyünün təsdiq edilməsi üçün müvafiq sənədlər Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim olunmuşdur.

Mərkəzi Seçki Komissiyası bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsində (bundan sonra - Seçki Məcəlləsi) nəzərdə tutulmuş müddətdə və qaydada müvafiq araşdırma aparıb, həmin şəxsin məşvərətçi səs hüquqlu üzv qismində təsdiq edilməsi üçün əsasların olmasını müəyyən etmişdir.

Mərkəzi Seçki Komissiyası yuxarıda qeyd edilənləri əsas götürərək Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 21-ci, 28.2-ci, 28.4-cü və 182.4-cü maddələrinə əsasən qərar alır:

1. 2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində Kamal Xaqani oğlu Cəfərov Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Seçki Komissiyasında məşvərətçi səs hüquqlu üzvü kimi təsdiq edilsin.

2. Bu Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Sədr Məzahir Pənahov
Katib Arife Muxtarova
Katib Mikayıl Rəhimov

31.12.2023-cü il

QƏRAR № 14/64

2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində namizədləyi öz təşəbbüsü ilə irəli sürülmüş Əvəz Bəbirxan oğlu Temirxanın namizədliyinin irəli sürülməsinin təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində Əvəz Bəbirxan oğlu Temirxanın namizədliyi öz təşəbbüsü ilə irəli sürülmüşdür.

Namizədliyinin irəli sürülməsinin təsdiq edilməsi üçün sənədlər 2023-cü il dekabrın 27-də Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına (bundan sonra - Mərkəzi Seçki Komissiyası) təqdim edilmişdir.

Mərkəzi Seçki Komissiyası bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsində (bundan sonra - Seçki Məcəlləsi) nəzərdə tutulmuş müddətdə və qaydada müvafiq araşdırma aparıb, irəli sürülmüş namizədliyin təsdiq edilməsi üçün əsasların olmasını müəyyən etmişdir.

Mərkəzi Seçki Komissiyası yuxarıda qeyd edilənləri əsas götürərək, Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 56-cı və

100-cü, Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 28.2-ci, 28.4-cü, 53-cü və 180.1-ci maddələrinə əsasən qərar alır:

1. 2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində namizədləyi öz təşəbbüsü ilə irəli sürülmüş Əvəz Bəbirxan oğlu Temirxanın namizədliyinin irəli sürülməsi təsdiq edilsin.

2. Bu Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Sədr Məzahir Pənahov
Katib Arife Muxtarova
Katib Mikayıl Rəhimov

31.12.2023-cü il

QƏRAR № 14/65

2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində namizədləyi öz təşəbbüsü ilə irəli sürülmüş Mətləb Əzizulla oğlu Mütəlliminin səlahiyyətli nümayəndəsinin qeydə alınması haqqında Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində Azərbaycan Respublikasının prezidentliyinə namizədləyi təsdiq olunmuş Mətləb Əzizulla oğlu Mütəlliminin səlahiyyətli nümayəndə təyin etmiş və həmin şəxsin qeydə alınması üçün müvafiq sənədləri 2023-cü il dekabrın 27-də Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına (bundan sonra - Mərkəzi Seçki Komissiyası) təqdim etmişdir.

Mərkəzi Seçki Komissiyası bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsində (bundan sonra - Seçki Məcəlləsi) nəzərdə tutulmuş müddətdə və qaydada müvafiq araşdırma aparıb, təqdim edilmiş şəxsin qeydə alınması üçün əsasların olmasını müəyyən etmişdir.

Mərkəzi Seçki Komissiyası yuxarıda qeyd edilənləri əsas götürərək, Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 28.2-ci, 28.4-cü və 53-cü maddələrinə əsasən qərar alır:

1. 2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində Bulud Yusif oğlu Həsənov Azərbaycan Respublikasının prezidentliyinə namizədliyi təsdiq olunmuş Mətləb Əzizulla oğlu Mütəlliminin səlahiyyətli nümayəndəsi kimi qeydə alınsın.

2. Bu Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Sədr Məzahir Pənahov
Katib Arife Muxtarova
Katib Mikayıl Rəhimov

31.12.2023-cü il

QƏRAR № 14/66

Bəzi dairə seçki komissiyalarının tərkibində dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 22.1-ci, 22.3.1-ci, 28.2-ci, 28.4-cü və 30-cu maddələrinə uyğun olaraq qərar alır:

1. Feyzullayev Fərid Adil oğlu 33 sayılı Xətai birinci, Qəmbərov Eldar Vladimiroviç 36 sayılı Xətai Suraxanı, Əliyev Ələddin Bahəddin oğlu 71 sayılı Cəlilabad şəhər seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının həlledici səs hüquqlu üzvü vəzifəsindən vaxtından əvvəl azad edilsinlər.

2. Abdullayeva Elvira Bəhrəm qızı 36 sayılı Xətai - Suraxanı, Heydərov Cahangir Qubad oğlu 71 sayılı Cəlilabad şəhər seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının həlledici səs hüquqlu üzvü təyin edilsinlər.

Sədr Məzahir Pənahov
Katib Arife Muxtarova
Katib Mikayıl Rəhimov

31.12.2023-cü il

QƏRAR № 1/1

Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2023-cü il 30 dekabr və 31 dekabr tarixli iclas protokollarının təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 28.2-ci və 28.4-cü maddələrinə uyğun olaraq qərar alır:

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2023-cü il 30 dekabr və 31 dekabr tarixli iclasları-

nın protokolları təsdiq edilsin.

Sədr Məzahir Pənahov
Katib Arife Muxtarova
Katib Mikayıl Rəhimov

06.01.2024-cü il

QƏRAR № 1/2

2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində namizədləyi öz təşəbbüsü ilə irəli sürülmüş Zəhid Məhərrəm oğlu Orucun namizəd kimi qeydə alınması haqqında Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində namizədləyi öz təşəbbüsü ilə irəli sürülmüş Zəhid Məhərrəm oğlu Orucun namizədliyi öz təşəbbüsü ilə irəli sürülmüşdür.

Namizədin müdafiəsi üçün toplanmış seçici imzaları olan imza vərəqələri və onlara əlavə edilməli olan sənədlər 2023-cü il dekabrın 30-da namizədin səlahiyyətli nümayəndəsi tərəfindən namizədin qeydə alınması üçün Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim edilmişdir.

Mərkəzi Seçki Komissiyası bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsində (bundan sonra - Seçki Məcəlləsi) nəzərdə tutulmuş müddətdə və qaydada müvafiq araşdırma aparıb, namizədin qeydə alınması üçün əsasların olmasını müəyyən etmişdir.

Mərkəzi Seçki Komissiyası yuxarıda qeyd edilənləri əsas götürərək, Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 28.2-ci, 28.4-cü, 53-cü, 58-ci, 59-cu, 60-cı, 181-ci və 182-ci maddələrinə əsasən qərar alır:

1. 2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində namizədləyi öz təşəbbüsü ilə irəli sürülmüş Zəhid Məhərrəm oğlu Orucun namizədliyi öz təşəbbüsü ilə irəli sürülmüşdür.

2. Bu Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Sədr Məzahir Pənahov
Katib Arife Muxtarova
Katib Mikayıl Rəhimov

06.01.2024-cü il

QƏRAR № 1/3

2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində namizədləyi Milli Cəbhə Partiyası tərəfindən irəli sürülmüş Razi Qulaməli oğlu Nurullayevin namizəd kimi qeydə alınması haqqında Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində namizədləyi Milli Cəbhə Partiyası tərəfindən irəli sürülmüş Razi Qulaməli oğlu Nurullayevin namizədliyi öz təşəbbüsü ilə irəli sürülmüşdür.

Namizədin müdafiəsi üçün toplanmış seçici imzaları olan imza vərəqələri və onlara əlavə edilməli olan sənədlər 2023-cü il dekabrın 31-də partiyanın səlahiyyətli nümayəndəsi tərəfindən namizədin qeydə alınması üçün Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim edilmişdir.

Mərkəzi Seçki Komissiyası bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsində (bundan sonra - Seçki Məcəlləsi) nəzərdə tutulmuş müddətdə və qaydada müvafiq araşdırma aparıb, namizədin qeydə alınması üçün əsasların olmasını müəyyən etmişdir.

Mərkəzi Seçki Komissiyası yuxarıda qeyd edilənləri əsas götürərək, Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 28.2-ci, 28.4-cü, 54-cü, 58-ci, 59-cu, 60-cı, 181-ci və 182-ci maddələrinə əsasən qərar alır:

1. 2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində namizədləyi Milli Cəbhə Partiyası tərəfindən irəli sürülmüş Razi Qulaməli oğlu Nurullayevin namizədliyi öz təşəbbüsü ilə irəli sürülmüşdür.

2. Bu Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Sədr Məzahir Pənahov
Katib Arife Muxtarova
Katib Mikayıl Rəhimov

06.01.2024-cü il

QƏRAR № 1/4

Bəzi dairə seçki komissiyalarının tərkibində dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 22.1-ci, 22.3.1-ci, 28.2-ci, 28.4-cü və 30-cu maddələrinə uyğun olaraq qərar alır:

1. Orxan Cavanşir oğlu Qasimov 58 sayılı Xaçmaz kənd, Tərlan İsmayıl qızı Məmmədova 110 sayılı Balakən seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının həlledici səs hüquqlu üzvü vəzifəsindən vaxtından əvvəl azad edilsinlər.

2. Eldar Vladimiroviç Qəmbərov 33 sayılı Xətai birinci, Qalib Həbibulla oğlu Əhmədov 110 sayılı Balakən seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının həlledici səs hüquqlu üzvü təyin edilsinlər.

Sədr Məzahir Pənahov
Katib Arife Muxtarova
Katib Mikayıl Rəhimov

06.01.2024-cü il

MƏRKƏZİ SEÇKİ KOMİSSİYASINDA

Məzahir PƏNAHOV: "37 ölkədə 49 seçki məntəqəsi yaradılıb"

"Ölkədən kənar yaşayan seçkilərin səsvermə hüququnu təmin etmək üçün 37 ölkədə 49 seçki məntəqəsi yaradılıb".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Mehdi Pənahov komissiyanın bu gün keçirilən iclasında məlumat verib. O bildirib ki, həmin məntəqələrdə xaricdə yaşayan soydaşlarımız səs verə biləcəklər.

MSK: 72 beynəlxalq müşahidəçi qeydiyyatdan keçib

İndiyə qədər seçkiləri müşahidə etmək üçün 19 ölkədən 72 beynəlxalq müşahidəçi Mərkəzi Seçki Komissiyasına (MSK) müraciət edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Mehdi Pənahov komissiyanın bu gün keçirilən iclasında məlumat verib.

MSK sədri müraciətlərin hamısının müsbət qarşılandığını qeyd edib.

Mərkəzi Seçki Komissiyası müşahidəçilər üçün yaddaş kitabçası tərtib edib

Mərkəzi Seçki Komissiyası (MSK) 2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənə Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkiləri ilə əlaqədar müxtəlif statuslu seçki subyektlərinin maarifləndirilməsi proqramı çərçivəsində "Müşahidəçilər üçün yaddaş" kitabçası hazırlayıb.

MSK Katibliyinin Media və kommunikasiya şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirdiyi ki, layihənin həyata keçirilməsində və nəşrin hazırlanmasında başlıca məqsəd qarşından gələn Prezident seçkilərini izləyəcək müşahidəçiləri məlumatlandırmaq, onlara metodiki kömək göstərməkdən ibarətdir.

Nəşrdə seçkilərə dair bəzi əsas anlayışların izahı verilib, müşahidə aparılmasının prinsipləri əks olunub, habelə müşahidəçilərin hüquq və vəzifələri aydın şəkildə göstərilib.

Yaddaş kitabçası Seçki Məcəlləsinin müddəaları və Mərkəzi Seçki Komissiyasının tədviq etdiyi təlimat, izah, qayda və digər normativ xarakterli sənədlər əsasında tərtib olunub.

Üç dildə - Azərbaycan, ingilis və rus dillərində hazırlanan "Müşahidəçilər üçün yaddaş"

kitabçasını aşağı seçki komissiyalarından, eləcə də Mərkəzi Seçki Komissiyasının rəsmi internet sahifəsindən (www.msk.gov.az) əldə etmək mümkündür.

Prezident seçkiləri ilə əlaqədar "Polis əməkdaşları üçün yaddaş kitabçası" hazırlanıb

2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənə Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkiləri ilə əlaqədar müxtəlif statuslu seçki subyektlərinin maarifləndirilməsi proqramı ardıcıl və sistemli şəkildə davam edir.

Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin Media və kommunikasiya şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirdiyi ki, MSK Daxili İşlər Nazirliyi ilə birgə "Polis əməkdaşları üçün yaddaş kitabçası" hazırlayıb. Qurumlararası əməkdaşlıq çərçivəsində reallaşdırılan layihənin əsas məqsədi polis əməkdaşlarının qarşından gələn seçkilərdə xidməti fəaliyyətinin daha da təkmilləşdirilməsi və məlumatlılıq səviyyəsinin yüksəldilməsidir.

Nəşrdə prezident seçkilərinin hazırlanması və keçirilməsi dövründə, seçkiqabağı təşviqat mərhələsində, səsvermə günü və rəsmi seçki sənədlərinin daşınması, mühafizə olunması prosedurlarında polis əməkdaşlarının qanunvericiliklə müəyyən edilmiş xidməti vəzifələrini yerinə yetirərək həyata keçirəcəyi tədbirlər, habelə rol və vəzifələri aydın şəkildə göstərilib.

Polis əməkdaşlarının istifadəsi üçün nəzərdə tutulan yaddaş kitabçası Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası, Seçki Məcəlləsi, "Polis haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu və Mərkəzi Seçki Komissiyasının tə-

diq etdiyi normativ xarakterli sənədlər əsasında tərtib olunub.

"Polis əməkdaşları üçün yaddaş kitabçası" Mərkəzi Seçki Komissiyasının rəsmi internet sahifəsindən (www.msk.gov.az) də yerləşdirilib.

Qaxda prezident seçkilərinə hazırlıq necə gedir?

Fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin seçkilərinə hazırlıq işləri 113 sayılı Qax-Şəki seçki dairəsinin məntəqə seçki komissiyalarında Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) tədviq etdiyi "Seçkilərin hazırlanması üçün təlimatlar"na uyğun davam etdirilib.

Dairə seçki komissiyasından AZƏRTAC-a bildirilib ki, dairə üzrə 54 min 256 seçici qeydə alınıb. Dairənin tərkibinə daxil olan 72 seçki məntəqəsinin 59-u Qaxda, 13-ü isə Şəki rayonunda yerləşir. Bütün seçki məntəqələrində təmir işləri aparılıb, məntəqələr lazımı avadanlıqla, rabitə və digər texniki vasitələrlə, habelə MSK tərəfindən göndərilən təşviqat plakatları, seçkilərin keçirilməsi üçün təlimatlarla təmin edilib. Səsvermənin gedişini izləmək üçün 10 seçki məntəqəsində veb-kamera da quraşdırılıb. Dairə üzrə indiyədək 130 yerli müşahidəçi qeydə alınıb. Seçkiqabağı təşviqatın aparılması, habelə təşviqat materiallarının lövhələrdə yerləşdirilməsi üçün seçki

məntəqələrinin ərazisində müvafiq yerlər ayrılıb.

AZƏRTAC-ın bölgə müxbiri seçkiyə hazırlıqla bağlı görülən işlərlə yerində tanış olmaq məqsədilə 113 sayılı Qax-Şəki seçki dairəsinin 2 sayılı seçki məntəqəsində olub. Məntəqə Qax şəhərindəki 2 nömrəli

məktəb-liseyin binasında yerləşir. Seçkilərin azad, şəffaf və demokratik keçirilməsi üçün burada hər cür şərait yaradılıb. Seçki məntəqəsi zəruri avadanlıqla və texniki vasitələrlə təchiz olunub. Binanın qarşısında, həmçinin məntəqənin ohatə etdiyi ərazidə təş-

viqat materialları, çağırışçı plakatlar asılıb. Seçki günü səsvermənin gedişini veb-kamera vasitəsilə izləniləcək.

Məntəqə seçki komissiyasının sədri Abdulla Orucovun bildirdiyinə görə, dəqiqləşdirilmiş son seçici siyahılarna əsasən, məntəqə üzrə 1114

seçici qeydə alınıb. Onlardan 9 nəfəri fevralın 7-də ilk dəfə səs verəcək. Seçicilərin 87 nəfərinin yaşı 70-dən yuxarıdır.

Dairənin tərkibinə daxil olan digər seçki məntəqələrində də seçkilərə hazırlıq işləri qanunvericiliyin tələblərinə uyğun aparılır.

Seçki məntəqələrinin ərazisində seçkiqabağı təşviqat materiallarının yerləşdirilməsi üçün yerlər müəyyənləşdirilib

2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənə Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində seçki məntəqələrinin ərazisində seçkiqabağı təşviqat materiallarının lövhələrdə yerləşdirilməsi məqsədilə müvafiq yerlərin müəyyənləşdirilməsi üçün ayrılan müddət başa çatır.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsinə əsasən, dairə seçki komissiyasının təklifi ilə yerli icra hakimiyyəti və bələdiyyə orqanları səsvermə gününə azı 30 gün qalanadək seçki məntəqələrinin ərazisində seçkiqabağı təşviqat materiallarının löv-

hələrdə yerləşdirilməsi üçün müvafiq yerlərin müəyyənləşdirilməsini təmin etməlidir. Bu müddət

2024-cü il yanvarın 8-də başa çatacaq və artıq təşviqat materialları üçün yerlər müəyyən olunub.

Quruculuq işləri işğaldan azad olunmuş ərazilərimizə yeni həyat gətirir

Vətən torpaqları düşmən işğalından azad ediləndə Zəfərimizin sevinci sonsuz oldu. Ancaq qüvvəmiz, kədərimiz də böyükdü. Çünki Ermənistanın işğalında qaldığı otuz ilə yaxın müddətdə Qarabağda, Şərqi Zəngəzurdada daş daş üstə qalmamışdı. Evlər yandırılmış, qədim abidələr, infrastruktururlar tamamilə dağıdılmışdı. Təcavüzkar, qəsbkar ermənilər yaşayış məskənlərimizi xarabalığa çevirmişdilər.

Tezliklə Vətən müharibəsində qazandığımız möhtəşəm Zəfər sevincimizə yağı düşmənin tapdağından qurtulan torpaqlarımızda böyük tikinti-quruculuq işlərinin başlanmasını sevincini qatdı. Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev 2020-ci ilin 16 noyabrında işğaldan azad edilmiş Füzuli və Cəbrayıl rayonlarında, o cümlədən Füzuli və Cəbrayıl şəhərlərində səfərdə olarkən dedi: "Bu gün artıq biz quruculuq işlərinə başlamışıq. Qələbə günündən 8 gün və Ermənistanın kapitulyasiyasından 6 gün keçəndən sonra artıq bu yerdən - Alxanlı qəsəbəsindən Füzuli-Şuşa avtomobil yolu çəkilib. Bu yol çox rahat və geniş

olacaq. Bu yol imkan verəcək ki, Şuşaya rahat gedib-gələ bilək".

Dövlət başçısı həmin səfərindəki çıxışında erməni vandallarının dövlətimizə, xalqımıza vurduğu maddi və mənəvi zərərin nə qədər böyük olduğunu da ifadə etdi: "Sanki bu torpaqlardan bir vohşi qəbilə keçib. Hər şeyi dağıdıb, talan edib, bizim mədəni, tarixi, dini irsimizi silmək istəyib, ancaq istədiyinə nail ola bilməyib. Çünki biz gölməli idik, qayıtmalı idik. Gölmüşük və qayıtmışıq. Düşməni qovmuşuq torpaqlarımızdan, Azərbaycanın Dövlət bayrağını ucaltmışıq. Bundan sonra bu torpaqda biz yaşayacağıq, necə ki, əsrlərboyu biz yaşamışıq, bizim xalqımız yaşayıb".

Genişmiqyaslı layihələrin icrası və Böyük qayıdışın təmin olunması üçün 16 noyabr 2022-ci ildə Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdış dair I Dövlət Proqramı"nın tədviq edilməsi haqqında Sərəncam imzaladı. Dövlət proqramı 2022-2026-cı illəri əhatə etməklə qarşıya olduqca mühüm tapşırıqlar qoydu.

Hazırda "Böyük Qayıdış" Dövlət Proqramı çərçivəsində işlər uğurla davam etdirilir. Bərpa və yenidənqurma prosesi sürətli, sistemli və planlı şəkildə həyata keçirilir. Böyük quruculuq meydanına çevrilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdada yeni avtomobil və dəmir yolları, hava limanları, körpülər, tunellər, elektrik və su xətləri, müasir yaşayış kompleksləri, məktəblər, xəstəxanalar, su-elektrik stansiyaları tikilir.

İşğaldan azad olunmuş rayonların enerji təminatı, demək olar ki, tam bərpa edilib. Həmin rayonlarda

11 yerdə 110 kilovoltluq yarımstansiya tikilərək selektiv paylama ilə qidalandırılıb, dairəvi elektrik təchizatına nail olmaq məqsədilə 330 kilovoltluq "Cəbrayıl" qovşağı yarımstansiya ilə 110 kilovoltluq "Qubadlı" yarımstansiya arasında ötürmə xətti çəkilib.

Vəhşi ermənilərin işğal müddətində tariximizə şahid olan qədim abidələrimizi uçurub dağıtmaları xalqımıza vurduqları ağır zərərəldəndir. Həyata keçirilən abadlıq-quruculuq işləri çərçivəsində milli-mənəvi dəyərlərimizin, tarixi abidələrimizin bərpasına da xüsusi diqqət yetirilir. Respublika və dünya əhəmiyyətli həmin tarixi-mədəni, dini abidələrimizin bərpası istiqamətində də hazırda mühüm işlər görülür. İndiyədək Qarabağda 16 abidə bərpa olunub.

"Böyük qayıdış" proqramına uyğun olaraq keçmiş məcburi köçkünlərin doğma yurdlarına ən qısa zamanda qayıtmaları üçün həyata keçirilən işlər nəticəsində ilk olaraq ağalılıqların həsrətinə son qoyuldu. Böyük qayıdışın ilk müjdəsi Zəngilanın Ağalı kəndində istifadəyə verilməsi "Ağlı kənd"ə bütün zəruri infrastruktur, sosial obyektlər, müxtəlif xidmət və təminat sahələri quruldu. Kənddə məktəb, səhiyyə müəssisəsi, bağça inşa edilmiş, tibb məntəqəsi, "ASAN" xidmət, "DOST" mərkəzi, bank, mağazalar, işə obyektləri, kiçik və orta biznesə dəstək üçün zəruri xidmətlər yaradıldı.

Bu gün artıq yurduna qovuşmağın sevincini təkcə ağalılıqla yaşayırıq. Keçmiş məcburi köçkünlərin doğma yurdlarına qayıdışı uğurla davam etdirilir. Dövlətimizin yenidən tikib-qurduğu yaşayış məntəqələrində həyat çalınır. Bu gün Zəngilanın Ağalı, Törtör rayonunun Talış kəndlərinin, Laçın şəhərinin, Zabux, Sus kəndlərinin, Füzuli şəhərinin sakinləri otuzillik ayrılıqdan sonra öz doğma yurdlarında ömür sürürlər. Gələn il yurduna qovuşan keçmiş

məcburi köçkünlərin sayı daha da artacaq. Artıq Qubadlı şəhərində ilk yaşayış məhəlləsinin, inzibati binanın, 600 şagird yerlik tam orta məktəbin, 91 çarpayılıq mərkəzi xəstəxananın, Xanlıq, Mahruzlu və Zilanlı kəndlərinin təməlləri qoyulub. Bünövrəsi qoyulan yaşayış məntəqələrindən biri isə Zəngilan rayonunun Cahangirbəyli kəndidir. Cahangirbəyli kəndində fərdi evlərə yanaşı, bloklaşdırılmış üçmərtəbəli binalar inşa ediləcək. Ərazisi 179,5 hektar olan kənd perspektivdə 2520 nəfər əhalinin (573 ailə) yaşaması üçün nəzərdə tutulub. Birinci mərhələdə 242 fərdi evin tikintisi, 1200 nəfərin məskunlaşdırılması planlaşdırılıb.

2024-cü ilin birinci rübündə Şuşaya da 400-ə yaxın ailənin köçürülməyi gözlənilir. Hazırda şəhərdə yol infrastrukturunun bərpası istiqamətində ciddi işlər həyata keçirilməkdədir.

Dövlətimiz onların doğma yurd yerlərində ömək məşğulluğu təmin

etmək məqsədilə yeni iş yerlərinin yaradılması üçün məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirir.

Quruculuq işlərinin sırasında işğaldan azad olunmuş rayonların sosial infrastrukturunun bərpası da mühüm yer tutur. Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyev təkcə Zəngilan və Qubadlı rayonlarına səfəri zamanı 15-dək sosial-infrastruktur obyektinin təməllərini qoydu.

İşğalçı ermənilərin otuz il qabaq Laçında, Füzulidə, Zəngilanda, Ağdərədə söndürdükləri ocaqların keçmiş məcburi köçkünlər yenidən yandırdılar. Bu il onlar ilk dəfə Yeni ili öz evlərində sevinclə, könül rahatlığı, ruh yüksəkliyi ilə qarşılayacaqlar. Tezliklə bu sevincdən digər məcburi köçkünlərə də pay düşəcək. Onlar da öz dada-baba yurdlarına geri dönəcək, gələn illərdə abad evlərində "xoş gəldin" deyəcəklər.

Z.FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycanın Pravoslav Xristian İcması Milad bayramını qeyd edir

Yanvarın 7-də pravoslavlar ön vacib xristian bayramlarından birini - Milad bayramını qeyd edirlər. AZƏRTAC xəbər verir ki, Milad bayramı bir gün əvvəl, yanvarın 6-dan başlayır. Pravoslavlara görə, bu, 40 günlük orucun son günü və Miladın qeyd edilməsi üçün daha məhkəm hazırlıq vaxtıdır.

Axşam, gün batandan sonra bütün ailə həvərlərinə sayına uyğun olaraq 12 yağsız yeməyin olduğu masa arxasında yığılır. Yeməklərin heç biri toxunulmamış qalmamalıdır: hər birindən əzizdən bir az qaldırmaq lazımdır. Masada bir şamın - canlı alovun yanması məsləhətdir. Müqəddəs axşam yeməyinin əsas xörəyi kutyadır. O, ənənəvi olaraq buğdadən hazırlanır, lakin digər donlu bitkilərdən də istifadə edilə bilər. Taxıl bəşəriyyətin tərkib hissəsi olan insanların simvoludur. Kutuda yapışqan qismində bal və ya şəkər sirup istifadə olunur. Milad orucu bu şam yeməyi ilə bitir: yanvarın 7-də bütün məhdudiyyətlər aradan qaldırılır və artıq əsl bayram ziyafəti təşkil etmək olar.

Azərbaycanın Pravoslav Xristian İcması da hər il ənənəvi olaraq Milad bayramını qeyd edir. Azərbaycan xristianlığın çox qədim tarixi var. Təsəffüf deyil ki, Qafqazdakı ilk xristian məbədləri məhz burada yaranıb. Bu torpaqda dünya dinləri özlərə bu günə qədər inandırıcı dostluq və qarşılıqlı münasibətlərinin qurulmasında özəvsiz rol oynamışdır. Azərbaycanın bütün pravoslav kilsələrində təntənəli ibadət mərasimləri keçirilir. Müqəddəs Mirasçıyan Qadınlar Kafedral Kilsəsində Milad bayramı mərasimi başlanandan əvvəl Bakı yeparxiyasının katibi Arximandrit Aleksandr (Nikonov) jurnalistlərlə müsahibəsində deyib: "Milad bayramı ölkəmiz üçün

xristianların Milad bayramı münasibətilə təbrik edir. Bu il Pravoslav xristian icmasına ünvanlanan təbrik məktubunda deyilir: "Zəngin tolerantlıq ənənələri ilə tanınan Azərbaycanda ayrı-ayrı xalqların və dinlərin mənsubları yüz illərdir ki, əmin-amanlıq, qarşılıqlı hörmət və etimad şəraitində yaşayırlar. Biz cəmiyyətimizin üstün keyfiyyətlərindən olan etnik-dini müxtəlifliyi dövlətçiliyimizin misilsiz nailiyyəti kimi qiymətləndiririk, ölkəmizdə hökm sürən demokratik bərgəyşəyiş mühitinin qorunub saxlanılmasını, humanizm və dözümlülük prinsiplərinə əsaslanan müxtəlif ictimai fəaliyyətlərin təbliği və təşviqini dövlət siyasətimizin prioritet istiqamətlərindən biri hesab edirik.

Təqdirəlayiq haldır ki, xristian həmvətənlərimiz nümunəvi dövlət-din münasibətlərinin yaratdığı geniş imkanlardan yararlanaraq özünəməxsus adət-ənənələri, dil və mədəniyyəti yaşadır, ölkəmizdə həyata keçirilən böyük quruculuq işlərində, ictimai-siyasi həyatımızın bütün sahələrində digər etiqadların nümayəndələri ilə birlikdə yaxından iştirak edirlər".

Yanvarın 6-dan 7-nə keçən gecə Azərbaycanın bütün pravoslav kilsələrində təntənəli ibadət mərasimləri keçirilir. Müqəddəs Mirasçıyan Qadınlar Kafedral Kilsəsində Milad bayramı mərasimi başlanandan əvvəl Bakı yeparxiyasının katibi Arximandrit Aleksandr (Nikonov) jurnalistlərlə müsahibəsində deyib: "Milad bayramı ölkəmiz üçün

xüsusi bayramdır. Azərbaycan Prezidenti ənənəvi olaraq hər il pravoslav xristianları təbrik edir. O, təbrik məktubunda dinlərarası dialoqun yüksək səviyyəsini, həmçinin bayram ab-havasını xüsusi vurğulayıb".

"Azərbaycanın müasir tarixində əlamətdar olan 2023-cü ildə bütün torpaqlarımız işğaldan azad edilib", - deyər Arximandrit Aleksandr əlavə edib.

Rus Pravoslav Kilsəsinin nümayəndəsi vurğulayıb ki, dünyada bayramlarımızı pozmağa çalışan qüvvələr var, Azərbaycanı güclü, iqtisadi və mədəni mənada inkişaf etmiş ölkə kimi görmək onların üçün xoş deyil. Onun sözlərinə görə, Azərbaycanın güclü və nüfuzlu dövlətə çevrilməsi heç də bir çoxunun ürəyincə deyil: "Azərbaycana müxtəlif hücumlar təşkil edilir, ölkəmiz dinlərarası münasibətlərdə, dövlətə din arasındakı münasibətlərdə problemin olmasında ittiham olunur. Lakin keçmişdə, həmçinin bir il əvvəl Azərbaycanın dini liderləri ABŞ, Avropa və digər regionların ən mötəbər beynəlxalq platformalarına dəvət olunurdu, orada ölkəmiz haqqında on tərəfli çıxışlar edilirdi, bizdən unikal təcrübəmizi bölüşmək xahiş olunurdu. Amma təəssüflərlə olsun ki, indi həmin adamlar xüsusi tolerantlıq, sülhsevərlik və dözümlülük ruhu ilə seçilən Azərbaycanı ləkələməyə çalışırlar".

Arximandrit Aleksandr vurğulayıb ki, bu çətinliklərə baxmayaraq, Azərbaycan yoluna inamla davam edəcək.

Vaşinqtonun bitməyən qərəzi

ABŞ Dövlət Departamenti ermənilərə hazırladığı hesabatla bir daha ölkəmizlə bağlı özünün ədalətsizliyini göstərdi

Bu gün Azərbaycanda 2258 məscid, 16 kilsə, 7 sinaqqoq fəaliyyət göstərir. Müxtəlif dinlərə aid müqəddəs ibadət ocaqlarının bir arada cəmləndiyi ölkəmizdə hazırda 995 dini qurum dövlət qeydiyyatındadır. Konfessional baxımdan onlardan 958-i islam, 37-si isə qeyri-islam (26- xristian, 8- yəhudi, 1- kərişna, 2- bəhai) təmayüllüdür.

Bu, əsrlər boyu tolerantlıq və dözümlülük ənənələri ilə zəngin olan Azərbaycanın hazırda da bir çox millətlərin və dini konfessiyaların nümayəndələrinin dinc, mehribanlıq və dostluq şəraitində yaşadığını rəqəmlərlə möhtəşəm ifadəsindir.

Bu statistika həm də dünyanın başqa heç bir yerində bənzərinə rastlanmayan unikal Azərbaycan tolerantlığına bariz göstərici, eləcə də dini dözümsüzlüyün, irqi ayrı-seçkiliyin hökm sürdüyü Qərbi ölkələrə, xüsusilə də dünyada çoxsaylı müharibələr və qarşıdurmalar alovlandırılan, milyonlarla insanın ölümünə, qaçqın vəziyyətinə düşməsinə, səfərlərində yaşamasına səbəb olan ABŞ-yə örnək götürülməli misilsiz nümunədir.

Bu baxımdan, ABŞ Dövlət Departamentinin dünya ölkələrində dini azadlıqları azadlıqların vəziyyəti ilə bağlı yayımladığı illik hesabatında Azərbaycana qarşı qərəzli iddialar irəli sürməsi də yumsaq ifadə etsək, onun növbəti ədalətsizliyindən, rüsvayçılığından başqa bir şey deyil.

Əsasız və qərəzli hesabat

ABŞ Dövlət Departamentinin dünya ölkələrində dini azadlıqların vəziyyəti ilə bağlı illik hesabatının Azərbaycana aid hissəsi başdan-baş əsasız, reallıqla heç bir əlaqəsi olmayan və qərəzli iddialardan ibarətdir.

Tarixən Azərbaycanda məscidlərdən ucalan azan sədası, kilsə zənglərinin səsi ilə həmahənglik təşkil edib. Müxtəlif sivilizasiyaların qovuşma ünvanı olan ölkəmizdə əsrlərdən ayrı-ayrı millətlərin nümayəndələri sülh, əmin-amanlıq, qarşılıqlı anlaşma və dialoq şəraitində yaşayırlar. Toylarında da, yaşlarında da birgə sevinir, birgə kədərlənir, on əsası isə vətənimiz Azərbaycanı həmrəyliklə qoruyurlar.

Bu bir həqiqətdir və dünyanın nüfuzlu din xadimləri tərəfindən də dəfələrlə etiraz

raf olunan gerçəklikdir ki, tolerantlıq və multikulturalizm Azərbaycanda yaşam formasıdır və dünyaya nümunədir. Bunun əksini iddia edənlər isə, ya kordurlar, ya da ölkəmizdə var olan bu unikal yaşam formulu onların gözüünə batır...

Bələ olmasa idi, indi ölkəmizdə dini etiqad azadlığının pozulduğunu iddia edən ABŞ 30 illik dövründə Azərbaycana məxsus dini irsin Ermənistan tərəfindən vəhşicəsinə dağıdılmasına heç olmasa bir-cə dəfə münasibət bildirər, hansısa hesabat hazırlayırdı. Məgər, dinə qarşı bu qədər "həssas" olan ABŞ bilmir ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdəki 67 məsciddən (Şuşada 13, Ağdamda 5, Füzulidə 16, Zəngilanda 12, Cəbrayılda 5, Qubadlıda 8, Laçında 8) 65-i tamamilə, 2-i isə qismən dağıdılaraq yarasız hala salınıb?

Təbii ki, bilir... Amma məhz dini ayrı-seçkilik, islamofobiya, xristian təəssübkeçliyi bu reallıqları dilə gətirməsənə mane olub.

Niyə bu hesabatı məhz ermənilər hazırlayıb?

Məsələnin digər sual doğuran tərəfi isə ABŞ Dövlət Departamentinin dünya ölkələrində dini azadlıqların vəziyyəti ilə bağlı illik hesabatının Azərbaycana aid hissəsini məhz ermənilərə hazırladığınıdır.

Hesabatın Azərbaycana aid hissəsi dövlət komissiyasının rəhbəri Daniela Aşbaxyan olan ictimai xidməti tərəfindən hazırlanıb. D.Aşbaxyan Amerika Erməni Assambleyasının rəhbər vəzifəli şəxslərindən biri olub. O, Livanın Los Ancelesdəki konsulluğunda işləyib.

ABŞ qanunlarına görə, başqa ölkədə çalışan bir şəxs ABŞ Dövlət Departamentində işləyərkən, bu dövlətin xarici siyasətinin müəyyənləşməsində iştirak etməsi qeyri-qanunidir.

Dövlət Departamenti Aşbaxyanın təmsilində Amerika Erməni Assambleyasının rəhbər şəxslərindən birinə Azərbaycanla bağlı hesabat hazırlatmaq, əvvəlcədən ölkəmizə qarşı qərəzli mövqə tutduğunu sığışdırıb. Hesabatın başdan-baş əsasız iddialar, reallıqla əks etdirməyən məsələlər, qərəzlərlə dolu olmasını irəlicədən planlaşdırıb.

Yasəmən MUSAJEVA,
"Azərbaycan"

İslama qənim kəsilən Makron imamları Fransaya buraxmayacaq

Bu ildən xaricdən gələn möminlərlə ölkənin Daxili İşlər Nazirliyi məşğul olacaq

Fransa bu ildən etibarən müsəlman dövlətləri tərəfindən uzunmüddətli ezamiyyətlərə göndərilən imamların ölkəyə gəlişini qadağan edib.

Prezident Emmanuel Makron bu addımın zəruriliyi barədə ilk dəfə təxminən dörd il əvvəl - 2020-ci ildə danışıqda. İslama qənim kəsilən Fransa lideri yerli məscidlərdə xarici hökumətlər tərəfindən ölkəyə göndərilən imamların təbliğat aparmasından narahatlığını bildirmişdi.

Xatırladaq ki, ezam olunmuş imamların fəaliyyəti Fransanın 1990-cı illərdə Əlcəzair, Mərakeş və Türkiyə ilə bağladığı ikitərəfli müqavilələrə uyğun olaraq həyata keçirilir. Əcnəbi din xadimlərinin məqsədi bu sahədə savadlı kadrlar çatışmazlığı yaşayan Fransanın müsəlman icmalarına kömək etmək idi...

Nəticədə əcnəbi imamlar üçün üçüncü keçid dövrü müəyyən edilmişdi. İndi onların müddəti başa çatıb və 2024-cü ilin əvvəlindən yeni din xadimləri Fransaya buraxılmayacaqdır. Ölkədə olanlara isə aprelin 1-dək vaxt verilib. İmamlar ya evlərinə qayıtmalı, ya da Fransada işləmək üçün başqa əsaslar tapmalıdırlar.

Fransa Müsəlman Şurasının vitse-prezidenti Abdullah Zəkri BFM televiziyasına bildirdi ki, respublikada məscidlərdə 270 ziyarətçi imam çalışır və onlardan 150-si Əlcəzairdən, 120-si Türkiyədən.

Bu qərarın tərəfdarları bildirirlər ki, islamın ikinci ən böyük din olduğu bir ölkədə heç kim müsəlman xidmətlərini qadağan etmə fikrində deyil və hökumət yalnız məscidlərə respublikanın məktəb və universitetlərində ilahiyat təhsili almış, ölkə daxilində məşğul olan fransız imamların rəhbərlik etmələrini tələb edir. Bundan əlavə, Makronun istəyinə əsasən dini xidmətlər fransız dilində aparılmaldır.

Hakimiyyət imamların fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi məsələsinin həllindən başlamaq istəyir. Onların işəgötürən kimi çıxış edən digər ölkələrin hökumətlərindən ödənişlər alınması qadağan ediləcək.

Aprel ayında müsəlman icmaları ilə danışıqlara və konkret vəziyyətlərin müzakirəsinə başlanacaq. Bunun Fransanın Daxili İşlər Nazirliyi həyata keçirəcək.

Mürəkkəb dini məsələlərin fransız dilində müsəlmanlara necə izah ediləcəyi isə aydın deyil və müxtəlif suallar doğurur.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Bölgələrimizdə Milad bayramı qeyd olunub

Pravoslav xristianlar yanvarın 6-dan 7-nə keçən gecə İsa Peyğəmbərin mübarək mövludunu - Milad bayramını qeyd edirlər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Gəncədə Aleksandr Nevski adına Rus Pravoslav Kilsəsində keçirilən tədbirdə əvvəlcə Prezident İlham Əliyevin Milad bayramı ilə bağlı təbriki oxunub. Daha sonra Aleksandr Nevski kilsəsinin dini heyəti Həzrəti İsanın mövludu ilə bağlı ayinlər icra edib.

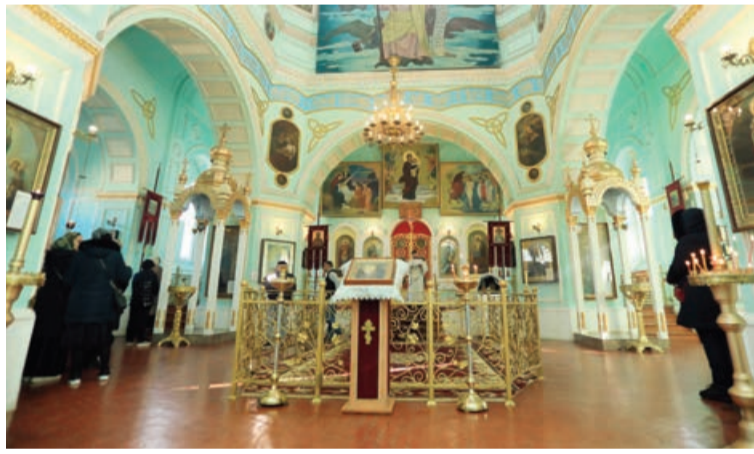
Pravoslavlar kilsədə şamlar yandıraraq, sülh, əmin-amanlıq və xoşbəxtlik dilekləri ilə dualar oxuyub, xaç suyu içiblər. Vətən müharibəsində şəhid olanların da ruhuna dualar oxunub.

Qeyd edək ki, xristian aləminin ən əlamətdar və təntənəli bayramlarından sayılan Milad ənənəyə görə, İsa Məsihin Vifleyem şəhərində dünyaya gəlməsinin şərəfinə qeyd olunur. Hazırda yüzdən artıq ölkədə rəsmi dövlət bayramı sayılır.

Xatırladaq ki, Gəncə şəhərində təxminən 200 ailədən artıq pravoslav yaşayır.

Milad bayramı Xaçmazda yerləşən "Müqəddəs möcüzəvi Nikolay" pravoslav kilsəsində qeyd olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, ölkəmizin şimal rayonlarında yaşayan xristian icmasının üzvləri kilsəyə gələrək dini ayinlər icra edib, dualar oxuyublar. Bayramla əlaqədar əvvəlcədən xüsusi hazırlıq görüldü, şirniyyatlar bişirilib.

Mərasimdə Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanın pravoslav xristian icmasına ünvanladığı bayram təbriki oxunub. Vurğulanıb ki, Azərbaycanda xüsusi coşğu ilə qeyd olunan Milad bayramı özündə yeniliyi, əmin-amanlıq, mərhəmət və şəfqət duyğularının təntənəsini təəcəssüm etdirir.

"Müqəddəs möcüzəvi Nikolay" pravoslav kilsəsinin baş keşişi, ieromonax Qeorgiy Budaqov bildirib ki, İsa peyğəmbərin mübarək mövludu ilə əlamətdar olan Milad bayramı hər il yüksək səviyyədə qeyd olunur.

Pravoslavlar üçün Milad ən müqəddəs bayramlardandır. Bayramdan əvvəl 40

günlük Milad orucu tutulur. Bu, cismin və ruhun təmizlənməsi məqsədi daşıyır.

Pravoslav Milad bayramı yanvarın 6-da ilk ulduzun görünməsi ilə qeyd olunmağa başlayır. Bu, İsa peyğəmbər doğularkən görünən "Beytləhm ulduzu"nu yad etmək üçündür.

Dini ayinlərin icrasından sonra bayram şirniyyatları paylanılıb.

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Bütün uğurlarımızın təməlinə
iqtisadi gücümüz dayanır

Ötən hər il ölkəmizin və xalqımızın həyat salnaməsində öz dəst-xəti ilə qalır. Hər yeni il isə yeni arzularla gəlir, növbəti məqsəd və vəzifələri gətirir. Bu baxımdan yanaşdıqda 2023-cü il haqqında ürək dolusu, iftixarla söz açə bilirik. Qazanılan uğurların davamı kimi 2024-cü ildə də görülməli işlər, keçiriləcək tədbirlər, gerçəkləşdiriləcək layihələr çoxdur. O cümlədən iqtisadi sahədə də.

Prezident İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətlə müraciətində bütün bu məsələlər öz dolğun əksini tapıb. Dövlətimizin başçısı iqtisadi sahədə siyasətimizin uğurlu aparıldığını vurğulayaraq deyib: "Müstəqil iqtisadiyyat bizə imkan verir ki, heç kəmdən asılı olmayaraq, heç bir beynəlxalq maliyyə institutundan asılı olmayaraq və asılı deyilik".

Uğurların mərkəzində dayanan da məhz bu iqtisadi müstəqillikdir. İqtisadi gücü Azərbaycan dövlətinə imkan verir ki, özü müstəqil sürətdə, heç kəmdən kömək istəmədən Qarabağ və Şərqi Zəngəzura misli görünməyən bərpauruculuq işlərinə vüsət versin. Nəticədə mənfur düşmənin üç onillik boyu yerlə yeysən etdiyi şəhər və kəndlərimiz cənnətə çevrilməkdədir. Artıq o yerlərdə böyük köç başlanıb, yüzlərlə ailə öz doğma yurdunda yenidən çığrını yandırır.

Azərbaycanın dünyadakı nüfuzunun getdikcə artmasının da mühüm səbəblərindən biri güclü, müstəqil iqtisadiyyata malik olmasıdır. Bu, ölkəmizin bir çox beynəlxalq tədbirə evsahibliyi etməsində də özünü aydın göstərir. Son illərin mötəbər idman yarışlarını, musiqi festivallarını, iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrini əhatə edən forumları, konfransları və s. xatırlatmaq kifayətdir. "Cənub Qaz Dəhlizi" Məşvərət Şurasının hər il Bakıda keçirilən toplantıları, uzun illərdir ünvanını dəyişməyən və getdikcə genişlənməyə başlayan "Enerji həftəsi"ni çəvrilmiş beynəlxalq neft-qaz sergisində də deyilənlərə əyani misaldır.

Bu il isə Azərbaycan COP29-a evsahibliyi edəcək. Dövlətimizin başçısı sözügedən müraciətində bu barədə demişdir: "Bizim beynəlxalq nüfuzumuz gündən-günə artır. Dekabr ayında dünyanın ən böyük beynəlxalq konfransının Azərbaycanı keçirilməsi haqqında bütün dünya ölkələrində yekdillik qərar qəbul etmişlər - COP29 gələn il Azərbaycanda keçiriləcək. Bu, bizə dünya ictimaiyyəti tərəfindən göstərilən böyük hörmət və rəğbətdir, eyni zamanda bizim "yaşıl enerji"yə keçidimizə olan böyük qiymətdir. "Yaşıl enerji"ni keçidi bizim prioritet məsələmizdir və bu il Azərbaycanda bölgənin ən böyük bərpaulunan elektrik enerjisi stansiyası istifadəyə verilmişdir - 230 meqavat gücündə günəş-enerji stansiyası artıq bizim enerji sistemimizə tam inteqrasiya edilmişdir. İmzalanmış kontraktlar və anlaşma memorandumları əsasında yaxın bir neçə il ərzində Azərbaycanda 10 min meqavat bərpaulunan enerji növləri, enerji mənbələri yaradılacaq və bu sahədə də Azərbaycan dünyada liderlər sırasında olacaq.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

dır. Əlbəttə ki, COP29 - iqlim dəyişikliyinə həsr edilmiş bu beynəlxalq konfransın Azərbaycanda keçirilməsi bir daha bu sahədə bizim uğurlarımızı əyani şəkildə göstərir".

Dünyanın ən böyük və mühüm dövlətlərarası tədbirlərindən biri olan COP29-a 2024-cü ildə Azərbaycanın evsahibliyi etməsi Prezident İlham Əliyevin və ölkəmizin növbəti qələbəsidir. Bu, son zamanlar ölkəmizə qarşı çirkin kampaniya aparən bəzi dairələrə tutarlı cavabdır. Məlum olduğu kimi, Azərbaycan BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasına tərəf olmaqla global iqlim dəyişmələrinə qarşı mübarizəyə qoşulub və 1990-cı illə müqayisədə 2030-cu ilə qədər istixana qazlarının miqdarının 35 faiz azaldılmasını hədəfləyir. Daha bir hədəf 2030-cu ildən sonra 2050-ci ilə qədər istixana qazlarının miqdarının 40 faiz azaldılmasından ibarətdir. Prezidentimiz işğaldan azad edilmiş torpaqları "yaşıl enerji" zonası elan edib. Bu ərazilərin 2050-ci ilədək "Net-zero emissiya" zonasına çevrilməsi nəzərdə tutulur. Eləcə də bərpaulunan enerji sahəsinin inkişafı üçün böyük potensial olan Naxçıvan Muxtar Respublikası "yaşıl enerji" zonası elan olunub.

Təsədüfi deyil ki, 2024-cü il Azərbaycanda "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili"dir. Dövlətimizin yaratdığı möhkəm əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq platforması bu il çərçivəsində qazanılacaq nailiyyətlərin başlıca səbəblərindən olacaqdır. Belə ki, indi Azərbaycanda etibarlı tərəfdaş kimi böyük hörmət və etimad qazanıb. Bir neçə ay əvvəl Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar" şirkəti ilə tikilən "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyası istifadəyə verilib. Bu, Xəzər regionunda və MDB məkanında ən böyük günəş-enerji stansiyasıdır. Hazırda Bakıda Səudiyyə Ərəbistanının "ACWA Power" şirkəti ilə "Xızı-Abşeron" Külək-Elektrik Stansiyasının tikintisi davam edir. Cəbrayılada bp şirkəti ilə 240 MVt gücündə "Şəfəq" Günəş-Elektrik Stansiyasının tikintisi nəzərdə tutulur. Bu və digər şirkətlərlə növbəti yeni layihələrin reallaşması üçün bir sıra sənədlər imzalanıb, danışıqlar gedir.

Beləliklə, Azərbaycan "yaşıl enerji" istehsal edəcək onun ixracatçısı da olacaqdır. Xatırladaq ki, 2022-ci il dekabrın 17-də Rumıniyanın paytaxtı Buxarestdə "Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş" imzalanıb. Keçən il noyabrın 21-də isə Macarıstanın paytaxtı Budapeşt şəhərində "Azərbaycan, Gürcüstan, Macarıstan və Rumıniya arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş"nin icrası məqsədilə nazirlərin beşinci iclası keçirilib.

Bir sözlə, Azərbaycan Avropaya "yaşıl enerji" köpüləri də salacaq. "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" gələcəyə istiqamətlənən bu yeni layihələr üçün bir körpü olaraq onları uğurlu yollara qovuşduracaq.

Cəbhədən cəbhəyə

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev Qarabağ və Şərqi Zəngəzura artıq qurucu Lider kimi səfər edir

2023-cü il sona çatdı. Bizim üçün ötən ilin ən mühüm, ən unudulmaz hadisəsi sözsüz ki, sentyabrın 19-20-də keçirilən 23 saatlıq lokal xarakterli antiterror tədbiri oldu. Həmin tədbir Qarabağda suverenliyimizi tam və qəti təmin etdi. Azərbaycan bununla Qarabağdakı qanunsuz separatçı rejimin varlığına birdəfəlik son qoydu.

Oktyabrın 15-i isə Xankəndi şəhərinin mərkəzinə Azərbaycan bayrağının sancıldığı gün olaraq təqvimə yazıldı. Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ucaltdığı bu bayraq Xankəndinin ruhunu qaytardı, görkəminə üç rəng çəkdi. Xocavənd, Ağdərə və Xocalının Azərbaycanın digər şəhərləri kimi bayrağımıza büründüyü gün də tarixə yazılmış şanlı səhifə kimi hələ on illərlə, yüz illərlə danışılacaq, xatırlanacaq. Dövlət bayrağını Xankəndidə ucaltdıqdan sonra xalqa müraciət edən Ali Baş Komandan demişdir: "Bu gün tarixi bir gündür. Bu gün Xankəndi şəhərinin mərkəzi meydanında Azərbaycan bayrağı qaldırıldı. Bu münasibətlə bütün Azərbaycan xalqını ürəkdən təbrik edirəm. Bu günü biz 30 ildən çox gözləmişdik. Ancaq hər birimiz inanırıq ki, bu gün gələcək. Biz bu gün bura dayıq, Xankəndidəyik, Xankəndinin mərkəzindəyik, Azərbaycan gerbi, Azərbaycan bayrağı altındadır. Bu, böyük xoşbəxtlikdir və tarixi hadisədir. Bu tarixi biz yaşamışıq, bu tarixi biz yaratmışıq. Azərbaycan xalqı etə bir qələbə qazanıb ki, həm dillər özbəri olub, həm də bu qələbə əbədi bizimlə olacaq. Bu qələbə bizim tariximizdə əbədi olacaq. Bizdən sonra gələn nəsillər bu qələbə ilə əbədi və haqlı olaraq fəxr edəcəklər".

Bəli, İlham Əliyevin Şərqi Zəngəzur və Qarabağ səfərləri bizim üçün tarix, yaddaş və fəxr etdiyimiz hadisədir. Prezidentin səfərlərini şərtləndirən ən əsas faktor Böyük qayıdışın reallaşması istiqamətində nəzərdə tutulan layihələrin icrasındadır. Dövlətimizin başçısı ötən üç ildə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə onlarla sənaye və kənd təsərrüfatı obyektinin, infrastruktur layihələrinin təməlini qoyub. Prezidentin Qarabağ və Şərqi Zəngəzura səfərlərinin mühüm əhəmiyyəti ondan ibarətdir ki, kənd və şəhərlərin bərpasına nəzərət edir, görülən işlərdə yerində tanışıq olur, tapşırıq və tövsiyələrini verir. Təbii ki, üç ildə İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Böyük qayıdış konsepsiyası çərçivəsində xeyli yaşayış evi tikilib, sosial, yol-nəqliyyat, iqtisadi sahələr, infrastruktur, tarixi abidələrimiz bərpa olu-

nub və s. Bunların hamısını sadalamaq sadəcə mümkün deyil. Amma son bir ildə dövlət başçısının Qarabağ və Şərqi Zəngəzura etdiyi səfərləri diqqətə çatdıraraq bu istiqamətdə görülən işlərin bir hissəsini xatırlatmaq istərdik:

2023-cü il iyulun 21-də Əhmədbəyli-Füzuli-Şuşa avtomobil yolunun 27 kilometrlik hissəsinin tikintisi ilə tanışlıqdan sonra İlham Əliyev Xocalı rayonunun Çanaqçı və Sığnaq kəndlərində olub. Daha sonra Daşaltı kəndinin yenidən qurulması ilə bağlı işlərə baş çəkib. Dövlət başçısı bir ay sonra Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevlə Füzuli rayonuna səfər edərək Mirzə Ulucbəy adına 1 nömrəli tam orta məktəbin açılışında iştirak edib. Bu tədbirin ən önəmli əhəmiyyəti o idi ki, məktəb Şavkat Mirziyoyevinin şəxsi təşəbbüsü ilə tikilərək Azərbaycana hədiyyə edilmişdir. İlham Əliyev tədbirdə çıxış edərək özünü Özbəkistan Prezidentinə tutub demişdir: "Mən Özbəkistana səfərlərimi böyük səmimiyyətlə xatırlayıram. Göstərilən qonaqpərvərliyi xoş duyğularla xatırlayıram. Həmin Qarabağın bərpasında iştirak edə bircə daha təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Bu, xarici dövlət tərəfindən maliyyələşdirilən ilk xarici layihədir. Bu, Sizin tərəfindən keçmiş köçkünlərə hədiyyə edilən məktəbdir. Biz buna görə çox minnətdarıq. Azərbaycan xalqı bunu yüksək qiymətləndirir. Tikinti işləri sürətlə gedir. İnşallah bu il birlikdə qeyd edəcəyik".

Keçən il işğaldan azad edilmiş ərazilərdə səfər çərçivəsində yadda qalan, maraqlı ziyarətlərdən biri də avqustun 26-da İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın Kəlbəcərdəki "Soyuqbulaq" Kiçik Su-Elektrik Stansiyasının, həmçinin "AzərEnerji" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin "Cıraç-1" və "Cıraç-2" Kiçik Su-Elektrik stansiyalarının açılışında iştirak etmələri, "İstisu" mineral suduruma zavodunun tikintisi və "İstisu" Müalicə-İstirahət Kompleksində görülən işlərlə tanışlıqlarıdır. Hər səfərdə yeni obyektin təməlini quran Prezident bu dəfə də önəmsən sadiq qalıb - Zər kəndinin təməlini qoyub. La-

zində inşa edilən "Mişni" və "Alxaslı" Kiçik Su-Elektrik stansiyalarının açılışında iştirak edən Prezident və xanımı Mehriban Əliyeva Laçın Beynəlxalq Hava Limanında gedən tikinti işlərinə baş çəkib, görülən işlərlə tanış olublar. Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolunun 38-ci kilometrliyində 76-cı kilometrliyində olan hissəsində görülən işlərlə maraqlanan Prezident kollektivə tapşırıq və məsləhətlərini verib. Laçında mehmanxana kompleksinin təməli qoyulmuşdur. Müzəffər Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin liderliyi ilə Vətən müharibəsində bu məntəhi tendensiyaya son qoyuldu. Son 200 ilin ən böyük Zəfərini qazandıq. O Zəfər ki, hər bir azərbaycanlı üçün sonsuz qürur mənbəyi və tariximizin qürurəngiz səhifəsidir. Zəfər günü Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin, suverenliyinin, gücünün və qüdrətinin rəmzidir. Məhz həmin gün Xankəndidə keçirilən hərbi paradı qəbul edən İlham Əliyev bu paradın tarixi əhəmiyyətindən söz açmışdır: "Biz göstərdik ki, Qarabağ Azərbaycandır, döyüşərək, vuruşaraq, heç nəyə baxmayaraq və bu gün hər kəs bilir ki, burada mindən çox igidimiz düzülüb və bizim 100 mindən çox onlar kimi igidliyimiz var və heç bir qüvvə bizi təhdid edə bilməz. Biz istənilən məstəvidə döyüşə hazırıq, siyasi, lazım olarsa, hərbi meydanı bunu göstərmişdir. XXI əsrdə heç bir ordu bizim qədər peşəkərlik, fəda-

carlıq göstərməmişdir. Həç bir xalq öz doğma torpağını bu qədər öziz tutub uğrunda ölməyə getməyə hazır olmamışdır. Bunu biz hamımız yaxşı bilirik, bunu dünya da bilir".

O gün Prezident və xanımı Şuşaya da getdilər. Onlar Şuşada 23 binadən ibarət yaşayış kompleksi, həmçinin Heydar Əliyev Fondu tərəfindən Məmayı məscidində aparılan bərpa, Pənahəli xan küçəsində yerləşən bir sıra binada həyata keçiriləcək bərpa-quruculuq və "Qızıl gimnaziya" tarixi abidə binasında aparılacaq işlərlə tanış oldular. Dövlət başçısı 1 nömrəli tam orta məktəbin və "Yasəmən" hotelinin açılışında iştirak etdikdən sonra Qarğabazar kəndinin təməlini qoydu.

İlin sonuncu dekabr ayı da Prezidentin işğaldan azad edilmiş ərazilərdə səfərlərini davam etdirən gündü. Dekabrın 22-də Xocavənd, Xocalı və Şuşaya səfər edən Prezident Xocavəndin Qırımsı Bazar qəsəbəsində, Şıx Dursun kəndində, Xocalının Naxçıvanlı, Pircamal, Xanabad, Şuşakənd və Dağdağan kəndlərində oldu. Aşağı Gövhəraya və Daşaltı kənd məscidində aparılan işlərlə tanışlıqdan məmnun qaldı.

Hər zaman olduğu kimi Prezident yenə də doğum gününü iş başında - Ağdamda qeyd etdi. Dekabrın 24-də rayona səfər edən dövlət başçısı Ağdam şəhərində salınacaq dördüncü və beşinci yaşayış komplekslərinin, mərkəzi parkın, Qiyaslı və Salahlı Kəngərli, Baş Qorvənd kəndlərinin təməlini qoydu, "İmarət" kompleksində aparılan təmir-bərpa işləri ilə tanış olduqdan sonra Xaçınçay su anbarının istifadəyə verilməsi mərasimində iştirak etdi.

Azərbaycan xalqı bundan üç gün əvvəl - dekabrın 21-də daha möhtəşəm hadisənin şahidi olmuşdu. "Qarabağ"la MOK futbol klublarının Xankəndi stadionunda qarşılaşması Böyük Zəfərin və antiterror tədbirinin məntiqi sonluğu idi. Sülhə, əmin-amanlığa səs-lənən bu sonluqdan da təməlini Ali Baş Komandan İlham Əliyev qoydu - həmişə sülh rəmzi sayılan idman yarışmasında topa vurduğu ilk zərbə ilə.

Züleyxa ƏLİYeva,
"Azərbaycan"

İranlı nazir: "Astaracay körpüsü ilə 1 gündə
300 yük avtomobili sərhəd məntəqəsindən keçə bilər"

"İran ilə Azərbaycan arasında Astaracay üzərində tikilən yeni avtomobil körpüsü iki ölkə arasında ticarət və tranzit əlaqələrinin inkişafına və iqtisadi artıma səbəb olacaqdır".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri İranın yollar və şəhərsalma naziri Mehrdad Bazarpaş hökumətin iclasında deyib. O bildirib ki, yeni körpü gün ərzində 300 yük avtomobilinin sərhəd məntəqəsindən keçməsinə imkan yaradacaq. Köhnə körpü ilə gün ərzində yalnız 200 nəqliyyat vasitəsi keçə bilirdi.

Nazir qeyd edib ki, Rəşt-Astara dəmir yolunun tikintisi üzrə də Rusiya və Azərbaycan tərəfi ilə aparılan danışıqlar müsbət nəticələndi. "Rusiya Rəşt-Astara dəmir yolunun tikintisinin davam etdirilməsi üçün 1,3 milyard avro kredit ayracaq və 2027-ci ildə yolun istismara verilməsi nəzərdə tutulub", - deyən nazir qeyd edib ki, bu yolun istismara verilməsi İran, Azərbaycan və Rusiyanın dəmir yolları sistemlərini birləşdirəcək.

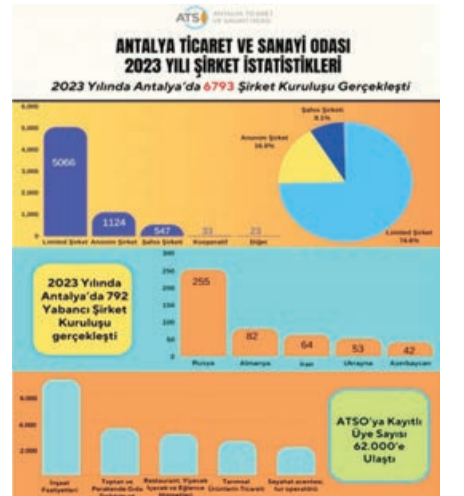
Ötən il Antalyada şirkət quran əcnəbilər
siyahısında azərbaycanlılar ilk beşlikdədir

2023-cü ildə Antalyada şirkət quran əcnəbilər siyahısında azərbaycanlılar ilk beşliyə daxil olublar.

AZƏRTAC Antalya Ticarət Palatasının yaydığı məlumata istinadən xəbər verir ki, ötən il Antalyada əcnəbilər tərəfindən 6 min 765 şirkət qurulub ki, onlardan 791-i xarici şirkət kimi qeydiyyatdan keçib.

Məlumat əsasən, qeyd olunan dövrdə rusiyalılar 255, almaniyalılar 83, iranlılar 64, ukraynalılar 53, azərbaycanlılar 42 şirkət qurublar.

Qeyd edək ki, qurulan xarici şirkətlər arasında tikinti şirkətləri üstünlük təşkil edir. Siyahıda sonrakı yerlərdə İKT, restoran, qida-ıçki və öylənə xidmətləri göstərən şirkətlər qeyd olunub. Qurulan şirkətlərdən 57-i informasiya texnologiyaları şirkətləridir.

Şəhid Səxavət Axundov Xaçmaz rayonunun Sayad kəndində dəfn edilib

Laçın rayonunda hərbi nəqliyyat vasitəsinin qəzaya uğraması nəticəsində həlak olan hərbi qulluqçu Axundov Səxavət Fərasət oğlu Xaçmazda dəfn edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, şəhid Səxavət Axundov doğulub boya-başa çatdığı Xaçmaz rayonunun Sayad kəndində son mənzilə yola salınıb.

Dəfn mərasimində Müdafiə Nazirliyinin, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin, Xaçmaz Rayon İcra Hakimiyyətinin,

rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri və kənd sakinləri iştirak ediblər.

Kənd qəbiristanlığında torpağa tapşırılan şəhidin məzarı

üstünə əklil və gül dəstələri qoyulub. Tabut üzərinə çəkilmiş üçrəngli Azərbaycan bayrağı şəhidin atasına təqdim edilib.

Səxavət Axundov hərbi xidmətə 2022-ci ilin oktyabrında yollanıb. Bu ilin aprel ayında hərbi xidmətə başa vuraçadı. Qardaşı müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmətə qulluqçusudur.

Xatırladaq ki, yanvarın 4-də Laçın rayonunda çətin relyefli dağlıq ərazidə hərbi nəqliyyat vasitəsinin qəzaya uğraması nəticəsində Azərbaycan Ordusunun hərbi qulluqçuları İsmayilov Həsən Ümid oğlu və Axundov Səxavət Fərasət oğlu həlak olub.

Şəhid hərbi pilot Rəşad Atakişiyevin məzarı ziyarət olunub

Təlim-məşq zamanı qəzaya uğrayan Hərbi Hava Qüvvələrinin MiQ-29 təyyarəsinin hərbi pilotu şəhid polkovnik-leytenant Rəşad Atakişiyevin doğum günü münasibətilə anım tədbiri keçirilib.

Bu barədə AZƏRTAC-a Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, Hərbi Hava Qüvvələrinin bir qrup hərbi qulluqçusu İkinci Şəhidlər xiyabanını ziyarət edərək şəhid pilotun məzarı üzərinə gül dəstələri düzüb, xatirəsini dərin hörmət və ehtiramla anıblar.

Anım mərasimində polkovnik-leytenant R. Atakişiyevin şəərəfli döyüş yolundan söhbət açılıb, Vətənə olan səda-

qətindən, xidmət müddəti ərzində nümayiş etdirdiyi yüksək peşəkərlikindən danışıblar.

Şəhidin ailə üzvləri göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevə və Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

Xankəndi şəhərinin döyüş silah-sursatlarından təmizlənməsi istiqamətində tədbirlər davam etdirilir

Xankəndi şəhərində polis əməkdaşları tərəfindən döyüş silah-sursatlarının və partlayıcıların təmizlənməsi istiqamətində tədbirlər davam etdirilir.

Daxili İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, şəhər ərazisində 2 ədəd "AKS-74", 1 ədəd

"AK-74M", 4 ədəd "AK-47", 1 ədəd "AK-103", 4 ədəd "AKMS", 5 ədəd "AK-74" markalı avtomat silah, 2 ədəd "TOZ" markalı ov tüfəngi, 1 ədəd "APS" markalı tapança, 2 ədəd "Makarov" markalı tapança, 6 ədəd qumbara, 1 ədəd "PK" markalı pulemyot, 2536 ədəd müxtəlif çaplı patron, 4 ədəd süngü-biçəq, 39 ədəd patron darağı və 30 ədəd daraq aşkarlanıb.

Almaniya mətbuatı: Azərbaycandan olan favorit şahmatçı hamını mat edir

Almaniya mətbuatı bu ölkənin Şvebiş-Qmyund şəhərində keçirilən "Staufe-Open" turnirinin qalibi olan Azərbaycan şahmatçısı Eltaç Səfərlinin uğurundan yazıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "schwaebische-post.de" saytında dərc edilən "Azərbaycandan olan favorit hamını mat edir" başlıqlı məqalədə 32 yaşlı qrosmeysterin inamlı çıxışı xüsusi vurğulanıb.

Səkkizinci turda ev sahibi Timo Kyuppərsə qalib gələrək ilk pilləni vaxtından əvvəl təmin edən şahmatçının son oyunda yarışın ən yaxşılarından olan çexiyalı Pyotr Veliçkanı cəmi 29 gedişə məğlub etdiyi qeyd olunub.

Nəşrin yazdığına görə, 9 mümkün xaldan 8,5-ni toplayan E. Səfərli turnirin tarixində yeni rekordla imza atıb. Geridə qalan 34 il ərzində heç bir peşəkar şahmatçı belə nəticə əldə etməyib.

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2024-cü il üçün abunə yazılışına başlanılır!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmətbuatçı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) manat

6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) manat

3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) manat

Hörmətli oxucular!
Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzlənsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" QSC tabeliyində olan Dəniz Nəqliyyat Donanmasına sahil elektrik lövhələrinin satın alınması məqsədilə açıq müsabiqə elan edir

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər www.asco.az sahifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 16 yanvar 2024-cü il saat 17:00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində, 2 nüsxədə (öslü və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir). Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan sənədlər qəbul ediləcəkdir.

Ünvan: AZ1003, Bakı şəhəri, Mikayıl Useynov küçəsi 2
Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili: 1177

Tender komissiyası

Azercell abunəçilərinin nəzərinə!

01.12.2023-cü il tarixdə "Azərbaycan" qəzetində dərc edilmiş "Azercell Telekom" MMC-nin "Buraxılmış zəng" xidməti, "Azercellim" tarif paketi və "Internet" paketlərinə aid elanda qeyd olunanlar 19.02.2024-cü il tarixdən etibarən tətbiq ediləcəkdir.

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının nəqliyyat vasitələrinin sığortalanması xidmətinin satın alınmasına dair elan edilmiş açıq tender üzrə Satınalmalar komissiyasının 26 dekabr 2023-cü il tarixli qərarına əsasən "Ata Sığorta" ASC qalib elan edilmişdir.

Qalib sığortacı ilə müvafiq satınalma müqaviləsi imzalanmışdır.

Satınalmalar komissiyası

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının əsas vəsaitlərinin sığortalanması xidmətinin satın alınmasına dair elan edilmiş açıq tender üzrə Satınalmalar komissiyasının 26 dekabr 2023-cü il tarixli qərarına əsasən "PAŞA Sığorta" ASC qalib elan edilmişdir.

Qalib sığortacı ilə müvafiq satınalma müqaviləsi imzalanmışdır.

Satınalmalar komissiyası

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

İqtisadiyyat Nazirliyinin kollektivi iş yoldaşları Arif Zeynalova anası **LEYLA ZEYNALOVANIN** vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

İqtisadiyyat Nazirliyinin kollektivi iş yoldaşları Rəşid Nəcəfova anası **HƏMİD NƏCƏFOVUN** vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin (UNEC) rektoru professor Ədalət Muradov və universitetin kollektivi **LEYLA ZEYNALOVANIN** vəfatından kədərli xəbərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Bakı şəhər Səbail Rayon Məhkəməsinin kollektivi məhkəmənin hakimi Azər Tağıyevə qardaşı **ALLAHVERDİ TAĞIYEVİN** vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin rəhbərliyi və kollektivi komitənin Sumqayıt bölgəsi üzrə şöbəsinin müdiri Yalçın Abdullayevə atası **İSƏ ABDULLAYEVİN** vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin rəhbərliyi və kollektivi komitənin əməkdaşı Ülkər Mövsümlüyə atası **AĞANUR MÖVSÜMOVUN** vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Gəncə Apellyasiya Məhkəməsinin kollektivi Tərtər Hərbi Məhkəməsinin sədri İlqar Quliyevə atası **MƏSƏİL QULIYEVİN** vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Rüstəm Rüstəmov, Cavid Əsədov, Abit Əliyev, Ayaz və Əlikram Qasımovlar, Elxan Behbudov, Elxan İlyasov və Rafiq Hüseynov istifadə olan polis polkovniki Qambay Muradova qardaşı **MURAD NƏSİR OĞLU MURADOVUN**

İmişli rayonunda vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Mirqiyas Kazımov, Hacı Ağaməmməd Məmmədov, Eldar Elduası, Münsib Məhərrəmov, Müsəbir Abdullayev və İxtiyar Qafarov istifadə olan polis polkovniki Qambay Muradova qardaşı **MURAD NƏSİR OĞLU MURADOVUN**

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman	- 539-63-82, 432-37-68
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	va informasiya şöbəsi	- 538-56-60
	434-63-30, 539-72-39	İnformasiya şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl katib	- 539-43-23,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 538-84-73,
Məsəl katib müavinləri	- 539-44-91,	Fotolüstrasiya şöbəsi	- 538-20-87,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompyuter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühasibatlıq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə

contact@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj **3387**
Sifariş **1**

Qiyəti **60 qəpik**